

Forord

Hermed præsenteres Region Nordjyllands budget for 2018.

Forligskredsen bag budgettet for 2018 er Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Konservative, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Liberal Alliance, Vivi Jensen (UP) og Kirsten Moesgaard (UP).

I budgetbogen finder du indledningsvis den vedtagne budgetaftale.

Herefter følger bevillingsoversigter og budgetbemærkninger for regionens fire driftsområder:

- Sundhedsområdet
- Specialsektoren
- Regional udvikling
- Administrationen

I slutningen af bogen findes en række autoriserede opgørelser samt regionens bevillingsregler.

Indholdsfortegnelse

Hovedoversigt	5
Budgetaftale	7
Sundhedsområdet	10
Specialektoren	22
Regional udvikling	23
Anlæg	27
Bilag: Prioritering på sundhedsrådets drift	29
Bilag: Prioritering regional udvikling	31
Bilag: Investeringsoversigter	32
Sundhed	35
Bevillingsoversigt	37
Rammer for sundhedsvæsenet i Region Nordjylland	44
Budgetbemærkninger	50
Aalborg Universitetshospital	50
Regionshospital Nordjylland	53
Psykiatrien	56
Tværgående drift	59
Samhandel og privatområdet	63
Fællesudgifter, projekter og puljer	65
Patientforløb – Praksis drift	66
Investeringer på sundhedsområdet	69
Specialektoren	73
Bevillingsoversigt	75
Budgetbemærkninger	75
Investeringer indenfor specialektoren	83
Regional udvikling	85
Bevillingsoversigt	86
Budgetbemærkninger	88

Administrationen	93
Bevillingsoversigt	94
Budgetbemærkninger	98
Personaleoversigt.....	103
Finansiering, renter og afdrag.....	105
Flerårsoversigt.....	108
Likviditetsbudget	112
Bilag	113
Bilag 1 – Økonomiaftalen.....	114
Bilag 2 – Resultatopgørelse.....	115
Bilag 3 – Pengestrømsopgørelse	116
Bilag 4 – Retningslinjer for administration af bevillinger ..	117
Bilag 5 – Takster for sundhedsområdet.....	130
Bilag 6 – Takster for speciaalsektoren.....	133
Bilag 7 – Løn- og prisfremskrivning	139

Hovedoversigt

Hovedoversigt budget 2018 1.000 kr. (udgiftsbaseret)	I alt		Sundhed		Specialsektoren		Regional udvikling	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
A. Driftsvirksomhed	12.405.116	-807.554	11.470.978	-151.115	613.021	-656.439	321.117	
B. Anlægsvirksomhed	1.010.900	-9.300	948.600	-9.300	62.300			
Heraf kvalitetsfundsstøttede projekter	700.000		700.000					
C. Fælles formål og administration (hkt. 4)	193.393		175.571		13.262		4.560	
D. Renter (hkt. 5)	30.400		30.400					
E. Finansforskydninger								
Forøgelse i likvide aktiver (6.10.01-6.10.11)	47.020				46.876		144	
Afdrag på lån og leasingforpligtelser (6.55.63-6.55.79)	128.000		128.000					
Øvrige finansforskydninger (6.15.13-6.52.62)	-582.900		-582.900					
Finansforskydninger i alt	-407.880		-454.900		46.876			
Heraf hensættelser til kvalitetsfond	117.100		117.100					
SUM (A+B+C+D+E)	13.231.929	-816.854	12.170.649	-160.415	735.459	-656.439	325.821	
F. Finansiering								
Forbrug af likvide (kassetræk) (6.10.01-6.10.11)		-84.758		-84.758				
Optagne lån og ny leasinggæld (6.55.63-6.55.79)		-125.300		-63.000		-62.300		
Bløkliskud fra Staten		-9.899.040		-9.651.576				-247.464
Udviklingsbidrag fra kommunerne		-78.357						-78.357
Aktivtetsbestemte tilskud fra Staten		-143.500		-143.500				
Aktivtetsafhængige bidrag fra kommunerne		-2.067.400		-2.067.400				
Objektive finansieringsbidrag		-16.720				-16.720		
Finansiering i alt		-12.415.075		-12.010.234		-79.020		-325.821
Balance	13.231.929	-13.231.929	12.170.649	-12.170.649	735.459	-735.459	325.821	-325.821

Budgetaftale 2018: Ny styring – mere værdi

For tiltrædelse af budgetaftale 2018

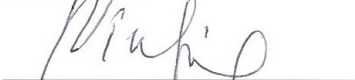
Aalborg, den 12. september 2017

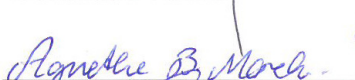
Socialdemokraterne

Konservative

Det Radikale Venstre

Liberal Alliance

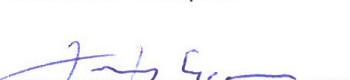
Vivi Jensen (UP)

Venstre

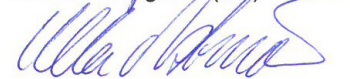
Socialistisk Folkeparti

Dansk Folkeparti

Kirsten Moesgaard (UP)

Regionsrådsformanden

Velfærdsydelser af høj kvalitet forudsætter engagerede medarbejdere og ledere med fagligheden i orden. Medarbejdere og ledere, som i en travl hverdag formår at holde fokus på den enkelte patient eller borger. Det har vi i Region Nordjylland. Det skal vi være stolte af. Og det skal vi værne om.

Forligspartierne anerkender økonomiaftalens forudsætninger, men noterer samtidig med stor tilfredshed, at der på nationalt plan tegner sig et flertal for afskaffelse af det årlige produktivetskrav på 2 pct. fra 2019. Tiden er løbet fra et ensidigt fokus på at levere mere aktivitet. Vi tror på, at vi med afsæt i de fælles nationale mål for sundhedsvæsenet og gennem styring efter de regionale, politiske målsætninger om hurtig udredning og behandling, skaber mest mulig værdi for de nordjyske patienter.

Vi vil derfor allerede i 2018 indføre en ny styringsmodel for de nordjyske hospitaler, hvor der gøres op med kravet om mere aktivitet og hvor hospitalerne "sættes fri".

Fra politisk hold understøtter vi bedst vores medarbejdere og ledere ved at opstille få, klare og meningsfulde mål – og derefter sikre mest mulig rum til ledelse og stabil drift.

I det lys har regionsrådet fastholdt hurtig udredning og behandling af de nordjyske patienter som helt centrale målsætninger for regionens arbejde. Der er ydet en målrettet indsats, og vi kan se fremdrift på alle hospitaler i form af, at flere patienter bliver udredt og behandlet indenfor de aftalte frister. Men vi er ikke helt i mål. Så i 2018 fastholder vi målsætningerne – og forstærker indsatserne. Konkret prioriteres 5 mio.kr. til en yderligere styrkelse af kræftindsatsen i 2018. Vi ved, at det er ambitiøse mål. Ikke mindst i lyset af de snævre, økonomiske rammer for 2018, der er givet i økonomiaftalen med regeringen.

Og derfor indgår der også i budget 2018 forskellige omprioriteringer. Det har i budgetlægningsen været centralt for forligspartierne, at omprioriteringerne holdes på et minimum. Omvendt betyder det også, at budget 2018 kun i begrænset grad indeholder nye tiltag. Det er en central præmis, at omprioriteringerne realiseres i et positivt samspil mellem ledelse og medarbejdere.

På det regionale udviklingsområde indeholder budgettet for 2018 en satsning i forhold til den kollektive trafik. Regionen overtog i august 2017 den regionale togdrift fra DSB. Det har betydet et markant serviceløft på regionens "nord-syd akse". Med budgettet for 2018 afsætter vi midler til et pilotprojekt, der skal øge busbetjeningen mellem de større byer – med særlig vægt på regionens "øst-vest akse". Og dermed er der på få år sket en betydelig opprioritering af den kollektive trafik i Region Nordjylland.

Samtidig ønsker forligspartierne at styrke regionens grønne profil gennem en målrettet satsning på blandt andet pesticidundersøgelser, en styrket jordforureningsindsats og brug af miljødiesel i den kollektive trafik.

Indenfor specialektoren arbejdes der videre med mere differentierede ydelser og takster – med henblik på at skabe yderligere sammenhæng mellem den enkelte borgers behov, indsats og pris. Arbejdet understøtter vores målsætning om at være ”den gode leverandør” og et godt og styrket samarbejde med kommunerne.

1. Sundhedsområdet

Sundhedsområdet er regionens største driftsområde – og udgør ca. 90 pct. af den samlede regionale økonomi. Hovedopgaverne er driften af de nordjyske hospitaler og levering af sygesikringsydelser. Samlet set omsættes der årligt for ca. 11,5 mia. kr.

Økonomiaftalen for 2018 giver Region Nordjylland et råderum på ca. 50 mio. kr., som regionsrådet i budgetforliget har disponeret til nye initiativer, stigende aktivitet og øvrige merudgifter.

Indenfor den samlede økonomiske ramme gennemføres omprioriteringer på sundhedsområdet for ca. 100 mio. kr. Hertil kommer 6 mio. kr. på det administrative område.

De konkrete prioriteringer fremgår af bilagsmaterialet. I det følgende knyttes der bemærkninger til centrale dele af prioriteringerne.

1.1 Respekt for patientens tid

Politiske målsætninger

I Region Nordjylland har vi "respekt for patientens tid". For hospitalerne og psykiatrien betyder det, at der styres efter fire politiske målsætninger i form af hurtig udredning, hurtig behandling, kort ventetid til operation samt hurtig kræftbehandling.

Erfaringerne de seneste år har vist, at de politiske målsætninger har givet hospitalerne nogle klare mål at styre efter, og forligspartierne kan med tilfredshed konstatere, at hospitalerne samlet set har været i en positiv udvikling, hvor der er udredt og behandlet flere patienter indenfor de fastsatte frister. Eksempelvis er den erfarede ventetid til operation faldet fra 57 dage i 2016 til nu under 50 dage. Ligeledes kan der konstateres markante forbedringer i forhold til udredningen i psykiatrien, blandt andet indenfor børne- og ungdomspsykiatrien.

I 2018 fastholder vi målsætningerne på samme ambitiøse niveau.

Det betyder, at minimum 75 pct. af alle patienter ved udgangen af 2018 udredes inden for 30 dage, at minimum 75 pct. af patienterne behandles inden for 30 dage samt, at ventetiden til operation i gennemsnit ikke overstiger 50 dage.

Der er igangsat en ny national monitorering af overholdelse af udredningsretten. På nuværende tidspunkt er målopfyldelse 91 pct. af de nordjyske patienter. Forligspartierne ønsker at følge udviklingen i den nationale opfølgning tæt med henblik på at fastholde det høje ambitionsniveau.

Målet om at 90 pct. af alle forløb skal gennemføres inden for de forløbstider, der er aftalt nationalt i kræftpakkerne fastholdes ligeledes. Der har i en længere periode

været fokus på kræftområdet, og der er løbende afsat midler til at styrke området. Dette er blandt andet sket i forhold til udvidelse af den diagnostiske kapacitet og senest via finansiering af to nye PET/CT-scannere til Aalborg Universitetshospital. Forligspartierne konstaterer imidlertid, at regionen fortsat er udfordret i forhold til at leve op til målet. Derfor understreger forligspartierne, at der er behov for at sætte yderligere fokus på området. Dette skal dels ske via et øget ledelsesmæssigt fokus på området bredt set, samt via en særlig indsats over for de kræftpakkeforløb, hvor regionen har de største udfordringer. Det gælder også i forhold til patienter med komorbiditet (multisygdom), som udfordrer alle kræftpakkeforløb.

Lokale forbedringsinitiativer skal sættes i gang og de nationale initiativer i Kræftplan IV skal understøttes. For forligspartierne er budskabet således klart – vi har gjort meget, men vi skal gøre det endnu bedre for de nordjyske kræftpatienter.

Til imødegåelse af udfordringerne på kræftområdet og en forbedret målopfyldelse afsættes der i 2018 - udover midlerne i Kræftplan IV - 5 mio. kr. til en yderligere prioritering af kræftindsatsen.

Nyt fokus i styringen af sundhedsområdet

Målet om at producere mere har været et styrende element for sundhedsvæsnets udvikling i mange år. Og det har virket. Vores hospitaler har fra år til år leveret en høj vækst i aktiviteten.

Men "mere af det samme" er ikke svaret på de store udfordringer, som sundhedsvæsnets står overfor. Derfor er det centralt, at vores økonomiske styring understøtter det, der giver bedst mening for patienten.

Det årlige produktivitetskrav på 2 pct., som hidtil har været en del af regionernes økonomiaftale, giver ikke de rigtige incitamenter til at understøtte dette fokus. Forligspartierne har derfor med tilfredshed noteret sig, at der nu tegner sig et flertal for at afskaffe produktivitetskravet. Dermed får vi mulighed for at tilrettelægge en mere hensigtsmæssig styring, hvor de politiske mål om hurtig udredning og behandling er de centrale pejlemærker.

Vi ønsker, at hospitaler og medarbejdere får så frie rammer som muligt til at levere de ydelser, der skaber mest mulig værdi for den enkelte patient. De enkelte patienter har forskellige ønsker og behov – og derfor skal vi levere differentierede og behovstilpassede ydelser. I 2018 vil vi have fokus på at reducere i antallet af besøg og kontroller, som ikke tilfører merværdi, ligesom vi vil øge brugen af digitale konsultationer. Dermed kan der skabes større værdi – samtidig med at vi forbedrer ressourceanvendelsen. Det er nærmere beskrevet i forligets afsnit 1.2 om "værdi for patienten".

Produktivitetskravet er stadig en præmis i økonomiaftalen for 2018. Forligspartierne er dog enige om at afskaffe den hidtidige takststyringsmodel i Region Nordjylland. Det betyder således, at produktivitetskravet ikke videreføres til regionens hospitaler,

ligesom Region Nordjylland ophæver kravet om 2 pct. aktivitetsstigning i budgettet for 2018.

Forsøg med værdibaseret styring

Det er centralt for forligspartierne, at en ny økonomisk styringsmodel implementeres med fokus på klinikken. Dette er blandt andet baggrunden for, at Region Nordjylland har igangsat forsøg med værdibaseret styring på diabetes og knæ- og hofteområdet. Forsøgene er en del af det nationale projekt om værdibaseret styring, hvor der sættes fokus på kvalitet og resultater. På knæ- og hofteområdet er der i 2017, som en del af forsøget, reserveret en pulje, som afdelingen kan få udbetalt, hvis en række aftalte mål nås. Forligspartierne ønsker, at erfaringerne fra såvel de nordjyske som de andre regioners projekter, inddrages i tilrettelæggelsen af en mere hensigtsmæssig styring af sundhedsområdet.

1.2 Værdi for patienten

Som led i en ny styring på sundhedsområdet sættes der i 2018 yderligere fokus på initiativer, der er tilpasset den enkelte patients behov og muligheder. Samtidig er det ambitionen, at initiativerne vil tage noget af aktivitetspresset på hospitalerne.

Reduktion i antallet af unødvendige, ambulante besøg

Nye og mere skånsomme behandlingsformer betyder, at langt mere aktivitet kan håndteres i ambulante forløb. Det har betydet en stor vækst i antallet af ambulante besøg – og det har været en ønsket udvikling. Det er nu tid til samtidig at sætte fokus på, at forløbene i højere grad tilpasses patientens konkrete situation. Derfor ønsker forligspartierne, at der sker en reduktion i de ambulante besøg ved, at aktivitet, der ikke giver mening for patienten, skæres væk. Eksempelvis kan færre besøg på ét område konverteres til en øget indsats på et andet.

Ambitionen er, at der på baggrund af en målrettet indsats kan ske en reduktion i antallet af ambulante besøg pr. patient på 10 pct. baseret på, at især ressourcestærke patienter kan klare sig med mindre. Forretningsudvalget vil blive forelagt en konkret plan for indsatsen.

Flere digitale konsultationer

I Region Nordjylland ønsker vi at gå forrest på det digitale område med henblik på i højere grad at indrette sundhedsvæsenet på patientens præmisser. Det indebærer, at digitale løsninger skal indgå mere aktivt i dialogen med og i behandlingen af den enkelte patient. Ambitionen er, at i 2020 kan mindst 1/3 af ambulante kontrolbesøg indenfor udvalgte områder på hospitalerne, afløses af digitale løsninger, så borgerne kan slippe for fysisk fremmøde.

Åbne ambulatorier

I Region Nordjylland er der inden for visse specialer åbne ambulatorier, som giver patienterne mulighed for selv at bestemme, hvornår de møder op til undersøgelse eller, hvor de selv kan booke tiden – blot de har en henvisning. Tiltaget er eksempelvis implementeret inden for billeddiagnostikken og inden for blodprøvetagning.

Med disse tiltag er der skabt fleksible løsninger tilpasset borgernes behov. Det er forligspartiernes ønske, at sådanne tiltag skal udbredes til flere områder. Ambitionen er, at patientforløbene kan afvikles mere smidigt, og at udeblivelser kan nedbringes samtidig med, at patienttilfredsheden øges.

Akutområdet

Hospitalet vil i 2018 have fokus på at "vende" akutte indlæggelser til subakutte ambulante besøg med henblik på at skabe bedre patientforløb og reducere presset på hospitalernes senge. Ligeledes vil der iværksættes initiativer for at reducere væksten i antallet af 112-kørsler. Det skal blandt andet ske gennem dialog med almen praksis og lægevagt omkring målet om hensigtsmæssig anvendelse af ressourcer og kapacitet, når der rekvireres ambulance eller videresendes henvendelser til 112.

Reduktion i udeblivelser og aflysninger

Udeblivelser og aflysninger er spild af ressourcer. Der har i 2017 været en særlig indsats for at reducere antallet af udeblivelser og aflysninger på regionens hospitaler. Vi kan se, at udviklingen går den rigtige vej. I 2018 vil udeblivelser og aflysninger fortsat være et prioriteret område, og hospitalerne skal derfor sætte yderligere fokus på de indsatser, der medvirker til at yderligere reduktion. Det understreger, at det fortsat er vigtigt, at der afprøves nye metoder samtidig med at eksisterende metoder, som eksempelvis NEM-SMS og webbooking videreudvikles. Her er der tale om "kundevenlige" løsninger, som både gør det nemt for patienterne – samtidig med at udeblivelser og aflysninger kan reduceres.

Oplysningskampagner

Forligspartierne ønsker, at der gennemføres borgerrettede oplysningskampagner på relevante områder med henblik på at sikre en mere optimal anvendelse af regionens tilbud. Kampagnerne er således et værktøj til at minimere unødvendige henvendelser – og dermed sikre, at ressourcerne til de borgere, der har et reelt behov. Relevante områder kan være brugen af 112 og lægevagt, ligesom der fortsat bør være fokus på at få flest mulige nordjyder tilmeldt til NEM-SMS.

Forligspartierne afsætter 0,5 mio. kr. i 2018. Udmøntningen af midlerne sker i forretningsudvalget.

Diagnostiske centre

Regionens fire diagnostiske centre har været i drift siden 1. januar 2011. Centrene har til formål at sikre systematisk og hurtig udredning af komplicerede, uafklarede patienter, heriblandt kræftpatienter. I budget 2017 blev det aftalt, at der skulle udarbejdes en analyse af de fire centre indeholdende anbefalinger til, hvordan centrene fremover drives mest hensigtsmæssigt. Forligspartierne noterer, at det i den nu foreliggende analyse lægges op til en ensretning af regionens diagnostiske centre, så fokus er på såvel kræftpatienter som patienter, hvor der er mistanke om anden alvorlig sygdom. Analysen peger desuden på behovet for at beskrive en fælles diagnostisk strategi mellem hospitalerne og almen praksis ud fra målet om at sikre

sammenhængende patientforløb og den bedst mulige ressourceanvendelse. Forligspartierne støtter op om analysens anbefalinger, herunder at aktiviteterne på Aalborg Universitetshospital, Aalborg flyttes til Farsø.

1.3 Sammenhængende sundhedsvæsen

Forligspartierne er enige om at videreudvikle det gode samarbejde med kommunerne og almen praksis. Det skal ske med udgangspunkt i nationale målsætninger, men også således via fleksible og decentrale løsninger og nye måder at samarbejde på. Fokus skal være på det, der giver mest mulig værdi for borgeren.

Med dette udgangspunkt er der blandt forligspartierne bred enighed om, at der er behov for at styrke det tværsektorielle felt. Derfor afsættes der ekstra finansiering til "Kompetencecentret for sårbare patienter og patienter med anden etnisk baggrund" på Aalborg Universitetshospital. Centret er et ambitiøst skridt mod at øge ligheden i sundhed. Der afsættes ligeledes finansiering til en videreførsel af Projekt Nordlet, hvormed der bliver mulighed for at fortsætte den gode indsats for overvægtige børn og unge. Herudover prioriteres indsatsen i forhold til opsporing af sårbare gravide, så der kan sættes ind med nødvendige, forebyggende tiltag.

Der afsættes i alt 2 mio. kr. til de tre tiltag.

På det telemedicinske område har Region Nordjylland været førende, og disse erfaringer skal viderebringes i en ny satsning i forhold til telemedicin til diabetespatienter. Satsningen er en del af samarbejdet med Novo Nordisk Fonden og det er ambitionen at regionens styrkeposition på området skal anvendes til at etablere et telemedicinsk Videnscenter i forbindelse med Novo diabetescenter i Region Nordjylland.

Inspirationskatalog til "det nære samarbejde"

Forligspartierne noterer sig, at nordjyske sygeplejersker i Thisted Kommune, Morsø Kommune, Jammerbugt Kommune, samt Regionshospital Nordjylland i Thisted har udarbejdet et inspirationskatalog til udvikling af "det nære samarbejde" mellem aktørerne i sundhedsvæsenet. Kataloget indeholder mange gode ideer, og input herfra vil indgå i den fremtidige udvikling af området, herunder i forbindelse med udviklingen af Fremtidens Thisted og arbejdet med Nye veje.

Palliation

Forligspartierne er enige om at prioritere indsatsen til uhelbredeligt syge og døende patienter – såvel i eget hjem, på hospice som på hospitalerne. Gennem en styrkelse af de palliative teams ønsker forligspartierne således at styrke indsatsen på alle tre fronter med henblik på at forbedre rammerne for en god og værdig afslutning på livet. Ressourcerne i teamene skal udnyttes bedst muligt og samarbejdet mellem teamene skal fungere optimalt, således at patienterne får den bedst mulige afslutning på livet.

Der afsættes 1,8 mio. kr. i 2018 til styrkelse af den palliative indsats. Forligspartierne noterer sig, at der ved årsskiftet kommer nye forløbsplaner og faglige anbefalinger

fra Sundhedsstyrelsen for det palliative område. Med baggrund heri gennemføres en analyse af det samlede palliative område, blandt andet som led i forberedelse af udflytningen til Nyt Aalborg Universitetshospital i 2020.

1.4 Nye veje - bedre lægedækning og rekruttering

Kompetente medarbejdere er den vigtigste brik i puslespillet, når opgaverne skal løses på regionens arbejdspladser. Derfor skal vi kontinuerligt have fokus på, hvordan vi som arbejdsplads gør os attraktive – både så vi kan tiltrække nye medarbejdere og fastholde nuværende. Regionens arbejdspladser er spredt ud over et stort geografisk område, og nogle oplever større rekrutteringsudfordringer end andre. Derfor skal vi have særligt fokus på, at alle områder har den arbejdskraft, der er behov for.

Forligspartierne noterer med tilfredshed, at antallet af studiepladser ved lægeuddannelsen på Aalborg Universitet nu er udvidet til i alt 150 mod tidligere 100. Erfaringerne viser, at læger i vid udstrækning bosætter sig i det område, de er uddannet i. Et øget optag på uddannelsen vil således at have en positiv effekt på den fremtidige lægedækning i Nordjylland.

Projekt "Nye veje"

Med Nye Veje har Region Nordjylland valgt at gå en ny og ambitiøs vej for at løse udfordringer omkring lægedækningen i regionen. I en 6-årig forløbsperiode vil regionen afprøve muligheden for nye måder at organisere sig på og samtidig skabe en ny platform for samdrift af almen praksis og Regionshospital Nordjylland. Udgangspunktet er Hjørring Kommune og Morsø Kommune. Arbejdet med at forberede Region Nordjylland til implementeringen af Nye Veje er forankret på Regionshospital Nordjylland, og gennem en overflytning af personaleressourcer har hospitalet fået tilført de fornødne ressourcer til at kunne drive opgaven fremad.

Med Nye Veje skabes der også nye måder at samarbejde på eksempelvis i form af delestillinger, hvor en læge kan være ansat både på et hospital og i almen praksis (som det eksempelvis er hensigten i regionens samarbejde med "Lægerne på toppen" i Frederikshavn). Forligspartierne hilser generelt initiativer og nye forslag fra almen praksis velkommen.

Herudover fortsætter regionen initiativer på hospitalsområdet, hvormed det er muligt for læger at have delt ansættelse mellem afsnit på regionens hospitaler samt udviklingen af kombistillinger, hvormed læger kan kombinere forskningsforløb med ansættelse på hospitalsafsnit. Regionen ønsker således et bredt fokus på lægerekruttering til almen praksis og hospitalerne, så flere initiativer peger i samme retning. Fokus er på attraktive stillinger via fleksible løsninger.

Udfordringer på det dermatologiske område

Der opleves lange ventetider indenfor det dermatologiske område i Region Nordjylland – og derfor vil der i 2018 blive oprettet et nyt ydernummer. Udgifterne hertil er ca. 4 mio. kr. årligt. Der afsættes 2 mio. kr. til opstart af indsatsen i 2018. Sideløbende arbejdes der videre med etablering af det dermatologiske speciale på Aalborg Universitetshospital.

1.5 Arbejdstilrettelæggelse

I 2018 fortsætter regionen sit fokus på at forbedre arbejdstilrettelæggelsen og dermed understøtte den optimale anvendelse af personaleressourcerne på hospitalerne. Det indebærer særligt fokus på:

- **Opgavefordelingen mellem faggrupper.** Vi har løbende fokus på, om nogle opgaver kan løses både bedre og billigere af andre faggrupper.
- **Udnytte mulighederne i de centrale overenskomster og arbejdstidsaftaler.** I 2018 fortsætter arbejdet med at bruge de mange muligheder, der ligger i de centrale overenskomster og arbejdstidsaftaler. Udnyttelse af mulighederne vil understøtte en fleksibel og effektiv arbejdstilrettelæggelse og derigennem understøtte en hensigtsmæssig anvendelse af personaleressourcerne og omkostningseffektiv opgaveløsning.
- **Dele- og kombistillinger.** Region Nordjylland har i 2017 udviklet og indført dele- og kombistillinger for læger. Det indebærer, at lægens ansættelse er på flere forskellige hospitaler og matrikler. Et antal læger er med udgangspunkt i Thisted allerede ansat i sommeren 2017. Region Nordjylland ønsker at arbejde videre med den indsats i 2018 og derved dels sikre attraktive stillinger og dels understøtte sikringen af de nødvendige lægeressourcer på regionens hospitaler.
- **Vagtberedskaber og vagtfællesskaber.** Regionen vil i 2018 bredt se på vagtberedskaberne samt analysere mulighederne for at etablere vagtfællesskaber ud fra ønsket om en hensigtsmæssig anvendelse af personaleressourcerne og omkostningseffektive vagtberedskaber.
- **Fokus på fleksible ansættelsesformer.** Regionen vil i 2018 analysere og afprøve mulighederne for etablering af fleksible ansættelsesformer. Det indebærer særligt en mere omkostningseffektiv anvendelse af personaleressourcerne på tværs af afsnit i forbindelse med spidsbelastningsperioder.
- **Omkostningseffektiv anvendelse af lønkroner.** Arbejdet med at reducere brugen af vikarer og nedbringe lønomkostningerne fortsætter. Aalborg Universitetshospital og Dansk Sygeplejeråd har i 2017 indgået et samarbejde om at undersøge, hvorledes lønkronerne kan bruges mere omkostningseffektivt. Det indebærer blandt andet, at se på mulighederne for at "opnormere" med faste stillinger fremfor indkøb af vikarer fra eksterne vikarbureauer. Region Nordjylland ønsker at arbejde videre med den indsats i 2018 med henblik på at analysere, om dette kan give en mere omkostningseffektiv anvendelse af personaleressourcerne.

Forbedring af arbejdstilrettelæggelsen skal ske gennem involvering af medarbejderne i regionen. Det er Region Nordjyllands medarbejdere, deres kompetencer, faglighed og engagement som kan være med til at sikre bedre kapacitetsanvendelse, optimal anvendelse af personaleressourcerne og omkostningseffektivitet i det lokale miljø.

1.6 De konkrete prioriteringer

Nedenfor er de konkrete prioriteringer i budget 2018 opgjort – på overskriftsniveau. Der knyttes bemærkninger til udvalgte dele af prioriteringerne. For en nærmere specificering henvises til opgørelsen i forligets kapital 5.

Opdrift i budget 2018

<i>Mio. kr.</i>	Opdrift 2018
Fra opdriftskatalog	
Nationalt finansierede initiativer	13,6
Hospitaler	80,0
<i>Heraf sygehusmedicin</i>	<i>80,0</i>
Det præhospitale område	4,7
Sygehusapoteket	1,2
Praksisområdet	-3,0
Regionalt iværksatte tiltag	7,4
Uddannelses- og forskningsområdet	10,5
IT-området	20,7
Centrale konti	38,7
Tekniske justeringer	-0,5
Yderligere politiske prioriteringer	
Nordlet – indsats for særligt overvægtige børn	0,5
Kompetencecenter for særligt sårbare patienter mv.	0,5
Psykiatri – pulje til at reducere omprioriteringskrav	2,0
Oplysningskampagner	0,5
Engangsindsats på kræftområdet	5,0
Opdrift i alt	
	181,8

Kirurgiske senge ved Regionshospital Nordjylland

Til genetablering af kirurgiske senge ved Regionshospital Nordjylland, Hjørring afsættes 1,5 mio. kr.

Psykiatrien

Forligspartierne ønsker at prioritere psykiatrien indenfor de snævre økonomiske rammer, og derfor reduceres psykiatriens bidrag til den samlede omprioritering med 2 mio. kr.

Finansiering af budget 2018

	<i>Mio. kr.</i>	Finansiering 2018
Omprioriteringer		
Generel optimering		99,7
Administration		6,0
Administrativ gennemgang af patientbefordringsområdet		1,5
Midler fra momsopptimering		11,0
Central finansiering		
Statslige aftaler		13,6
Råderum fra økonomiaftale		50,0
Finansiering i alt		181,8

Generel optimering

I den generelle optimering indgår initiativer i relation til "arbejdstilrettelæggelse" og "værdi for patienten", som er beskrevet tidligere i budgetforliget. Herudover vil der også i 2018 blive realiseret besparelser på indkøbsområdet gennem afholdelse af nye udbud, blandt andet i samarbejde med de øvrige regioner.

Interne omprioriteringer på hospitaler

Forligspartierne anerkender, at sygehusene – udover den politiske prioritering – også har interne omprioriteringsbehov.

Administration

På det administrative område er der indregnet en omprioritering på 6 mio. kr. (ca. 2 pct.) svarende til forudsætningerne i økonomiaftalen for 2018.

Ophør af aktiviteter

Som led i budgetlægningen for 2018 er regionens MED-organisation (samarbejdsfora mellem ledelse og medarbejdere) opfordret til at byde ind, hvis de oplever projekter eller aktiviteter, der kan stoppes eller afkortes. Der er indkommet gode forslag, som vil blive analyseret nærmere med henblik på at kunne indgå i realiseringen af de samlede optimeringer, der er forudsat i budgettet, ligesom forslagene vil kunne indgå i den lokale udmøntning af omprioriteringen.

Forligspartierne understreger særligt, at der bør arbejdes videre med forslagene i relation til en mere smidig arbejdsgang omkring udbetaling af befordringsgodtgørelse samt en justering af serviceniveauet. I budget 2018 indregnes en forventet besparelse på 1,5 mio. kr.

Midler fra momsoptimering

Administrationen har gennemført et optimeringsarbejde i forhold til regionens momsrefusion. Heraf henstår en engangsindtægt på ca. 22 mio. kr. Administrationen bebyrder sig til at konsolidere driften i 2017 med 11 mio. kr. af disse midler med henblik på at nedbringe omprioriteringsbehovet i 2018 tilsvarende.

Forligspartierne understreger, at optimeringsarbejdet har givet permanente udgiftsreduktioner til hospitaler og de øvrige dele af sundhedsområdet.

1.7 Øvrige forudsætninger og hensigtserklæringer

Akutlægebilen i Hjørring

Akutlægebilen i Hjørring er frem til januar 2018 finansieret af de nationale puljemidler, der blev afsat til styrkelse af akutindsatsen i yderområder. Puljen blev afsat i forbindelse med placeringen af akutlægehelikopteren i Skive.

Forligspartierne er enige om at rette henvendelse til Sundheds- og Ældreministeriet med forventning om fortsat statslig finansiering af akutlægebilen.

Frivillige ordninger på det præhospitale område

De nuværende 112-akuthjælperordninger fortsætter i uændret form. Men forligspartierne ønsker, at konceptet for fremtidige 112-akuthjælperordninger opdateres, så det sikres, at ordningen passer ind i den samlede palet af akutte løsninger.

Indenfor den ramme, der er afsat i det regionale budget, henstår der et mindreforbrug, som skal anvendes til flere frivillige ordninger.

Fremtidens Thisted

Forligspartierne bakker fortsat op om beslutningen om "Fremtidens Thisted", og ser hospitalet som en central brik i sikringen af et stærkt nordjysk sundhedsvæsen.

Lægevagt

En velfungerende lægevagt er et vigtigt element i at sikre, at borgerne i Region Nordjylland har let og lige adgang til akutbehandling døgnet rundt. Forligspartierne erkender, at der fortsat er rekrutteringsproblemer til almen praksis, og er enige om, at der i 2018 bør foretages en analyse af fremtidens lægevagt i samarbejde med PLO med henblik på at sikre en decentral lægevagt med bedst mulig ressourceudnyttelse.

Tandlægeområdet

Forligspartierne forudsætter, at det fremtidige udgiftsniveau på tandlægeområdet svarer til det niveau, der indgår i overenskomsten på området.

Medicinområdet

Forligspartierne forudsætter, at arbejdet i det nationale medicinsråd nu for alvor er kommet i gang og fremadrettet vil bidrage til en mere hensigtsmæssig prioritering på medicinområdet.

Herudover er det forventningen, at der gennem en mere ensartet administration af udleveringen af vederlagsfri medicin kan frigøres ressourcer.

Ledelse i Region Nordjylland

Forligspartierne følger arbejdet i "ledelseskommisionen". Det tegner til, at en af kommissionens centrale anbefalinger bliver, at "politikkerne sætter målene – lederne får rum til at indfri målene". Anbefalingen flugter med intentionerne om en ny styringsmodel i Region Nordjylland.

Elever og ansættelser på særlige vilkår

Region Nordjyllands arbejdspladser har altid - og vil også i fremtiden – løfte en stor uddannelsesopgave via praktikforløb for studerende og via ansættelse af elever fra de erhvervsrettede uddannelser. Uddannelse er et afgørende rekrutteringsparameter, idet vores studerende og elever potentielt er morgendagens medarbejdere. Både antal og typen af uddannelsesforløb skal tage udgangspunkt i de opgaver, som regionens arbejdspladser løser.

Vi skal samtidig have fokus på, hvordan vi kan fastholde og rekruttere kvalificeret arbejdskraft via ansættelse på særlige vilkår.

Konkurrenceudsættelse/hjemtagning af opgaver

Forligspartierne anser konkurrenceudsættelse som et muligt redskab til at sikre effektiv ressourceudnyttelse og dermed "mest mulig sundhed for pengene". En betydelig del af regionens opgavesæt er allerede i dag konkurrenceudsat, men der skal fortsat være fokus på mulige potentialer. Det kan fx være i forhold til driften af regionens ejendomme og transportopgaver. Omvendt skal der også være fokus på, om opgaver, der i dag løses af en privat leverandør, kan løses bedre og billigere i regionalt regi.

Såfremt et opgaveområde konkurrenceudsættes skal der være fokus på de samlede transaktionsomkostninger, ligesom forligspartierne forudsætter, at regionen udarbejder eget kontroludbud.

NAU-opsparring

Nyt Aalborg Universitetshospital (NAU) er planlagt til indflytning og ibrugtagning i 2020. En række permanente driftsudgifter samt flytteudgifter med engangskarakter

er ikke indeholdt i kvalitetsfondsprojektets budget. I budget 2017 blev der afsat 10 mio. kr. i en opsparingspulje til finansiering af denne type udgifter. I budget 2018 øges opsparingen med 20 mio. kr.

Frem til 2020 kan midlerne i opsparingspuljen anvendes til større (engangs)anskaffelser og –investeringer på regionens hospitaler.

2. Specialektoren

I Region Nordjylland ønsker vi i samarbejde med borgerne, deres pårørende og kommunerne at udvikle vores tilbud, således vi sikrer, at vi fortsat er en kompetent og attraktiv leverandør på social- og specialundervisningsområdet. Vi er meget bevidste om vores rolle på området og arbejder hele tiden på at udvikle og tilpasse de regionale ydelser efter kommunernes behov; både hvad angår form og indhold.

I specialektoren har vi særligt fokus på, at hvert enkelt menneske, der benytter vores tilbud, får de bedst mulige vilkår for at mestre sin egen tilværelse.

I den forbindelse er det vigtigt, at indsatsen i forhold til den enkelte borger er målrettet og effektiv. Derfor vil der i Specialektoren blive arbejdet målrettet med resultat- og effektdokumentation på de regionale tilbud.

Til at understøtte de mange indsatser i specialektoren er der et fokus på at færdiggøre en række byggerier og renoveringer, der giver borgerne tidssvarende fysiske rammer, og understøtter indsatsen for borgeren. De gode fysiske rammer har også betydning for arbejdsmiljøet og er med til at give medarbejderne nogle sikre og trygge rammer i det daglige arbejde. Der er afsat i alt 62,3 mio. kr. på investeringsoversigten i 2018.

Specialektoren vil fortsat bidrage til, at der gennemføres de aftalte besparelser på rammeaftaleområdet, hvilket vil sige 1 pct. i 2018. Denne reduktion vil ske gennem henholdsvis en generel takstreduktion på 0,5 pct., og ved en udgiftsreduktion på 0,5 pct. via dialog med kommunerne om pris og indsats for relevante borgere.

Til at understøtte denne proces, vil der i 2018 være fokus på at udvikle en ny ydelses- og takststruktur på tilbuddene. Der skal være gennemsigtighed i taksterne; en gennemsigtighed der åbner mulighed for forhandling om ydelsernes indhold og omfang. Den nye struktur skal også bidrage til, at der er sammenhæng mellem borgerens behov, indsats og pris.

3. Regional udvikling

Regionsrådet har siden vedtagelsen af den Regionale vækst- og udviklingsstrategi 2015-18 haft fokus på at realisere strategiens vision om at skabe vækst, balance og sammenhæng i hele Nordjylland inden for rammerne af et stramt budget. Med denne budgetaftale tager regionsrådet, på samme måde som i 2016 og 2017, et stort skridt i retning af at realisere strategiens mål. Den samlede ramme til området udgør 326 mio. kr. i 2018.

3.1 Det sammenhængende Nordjylland

Busdrift

I 2017 præsenterede Nordjyllands Trafikselskab sin mobilitetsplan, hvis principper regionsrådet tilsluttede sig. Planen indeholder et ønske om, at de vigtigste busruter samles i et hovednet, hvor betjeningen styrkes, så borgerne kan tilbydes et fast defineret serviceniveau. Serviceniveauet garanterer mindst timedrift til indbyggere i byer over 2.000 indbyggere i hele driftsperioden på alle dage. Med henblik på at afprøve konceptet om et hovednet afsætter regionsrådet 9,7 mio. kr. over tre år til et forsøg i den vestlige del af regionen. Regionsrådets midler vil gå til styrkelse af den regionale gennemgående trafik, mens fire medvirkende kommuner vil gennemføre en styrkelse af den lokale trafik til og fra Hovednettet. Det samlede projekt vil styrke mobilitet og sammenhæng væsentligt.

Samtidigt afsætter regionsrådet samlet 1,5 mio. kr. til medvirken i tre andre perspektivrige projekter. For det første Aalborg Kommunes +Busprojekt, som vil forbedre kørslen til det nye universitetshospital. For det andet kørslen til Regionshospital Nordjylland i Thisted, som vil give bedre forbindelser direkte til hospitalet. For det tredje en forbedring af holdepladser på de stationer, der skal være knudepunkter i Hovednettet.

Togdrift

I august 2017 overtog regionen ansvaret for regional togkørsel fra DSB på strækningen mellem Skørping og Frederikshavn. Kørslen udvides fra starten med omkring 25% stigende til 80% i 2021. Der er indkøbt 13 helt nye tog til projektet, og passage-rerne vil derfor ikke blot nyde godt af betydeligt hyppigere afgang, men også nye og komfortable tog. Udgiften i 2018 er på 72 mio. kr. Nettoudgiften dækkes af et tilsvarende statsligt tilskud. Der er tale om et pilotprojekt frem til 2025, som hen ad vejen kan udvides til også at omfatte kørsel til og fra Hobro. Dette vil dog kræve en ny politisk aftale med Staten, som regionsrådet vil sondere nærmere i 2018.

3.2 Et Nordjylland i vækst

Vækstforum

Regionsrådet og Vækstforum har i forbindelse med den Regionale vækst- og udviklingsstrategi i 2015 sammen defineret de væsentligste indsatsområder for vækst og

beskæftigelse. Vækstforum vil i 2018 følge op på strategien, hvor et hovedelement i 2018, som er aftalt med regeringen, bliver etablering af en teknologipagt, der skal få flere unge til at uddanne sig i en teknisk-naturvidenskabelig retning. Bevillingen til Vækstforum fra de regionale udviklingsmidler vil i 2018 være på niveau med 2017.

Business Region North Denmark

Region Nordjylland etablerede i 2014 et forstærket samarbejde med de nordjyske kommuner: Business Region North Denmark (BRN). I 2017 har samarbejdet bl.a. haft fokus på et serviceeftersyn af nordjysk turisme, hvilket flugter med regeringens ambition om at se nærmere på den nationale indsats. I BRN-regi er det aftalt, at der i 2018 skal udarbejdes en ny turismestrategi, der kan fungere som overordnet ramme for, hvordan man kan skabe nye forretningsmuligheder og nye jobs. Strategien skal tage udgangspunkt i den retning, der fastsættes i den nationale turismestrategi, og skal koordineres med den kommende proces for udarbejdelse af en ny REVUS. Bevillingen til BRN vil i 2018 være på niveau med 2017.

Sundhedsinnovation

Erfaringerne fra regionens Idéklíník peger på, at der er synergi ved at samtænke regionens forsknings- og innovationsindsatser. Derfor ønskes der gennemført en analyse, der kan identificere de elementer, som mest effektivt vil fremme samarbejde om innovationsprojekter og styrke relationen mellem Region Nordjylland og Life Science Innovation – North Denmark, som i foråret 2017 er etableret som ny samlende sundhedsplatform for nordjyske interessenter. Der foreslås afsat 0,4 mio. kr. til undersøgelsen i 2018.

Regionsrådet vil med initiativet "Nye Veje" at fremme udvikling af sundhedsvæsenet, for der igennem at sikre borgerne lige adgang til sundhedstilbud med udspring i 2 geografiske områder – Morsø Kommune og Hjørring Kommune. Et element i initiativet er udvikling af den digitale mobile arbejdsplads for sundhedsprofessionelle ("Lægen/sygeplejersken på vejen"), et initiativ som har bredere betydning for rekruttering og fastholdelse af arbejdskraft i Nordjylland. Der foreslås afsat 0,6 mio. kr. til Regional Udviklings medfinansiering af en udredning og opbygning af initiativet i 2018.

3.3 Et attraktivt Nordjylland

Uddannelse

Behovet for flere dygtige faglærte er en klar konklusion i Fremkom 3-analysen. Koordineret med midlerne fra Vækstforum vil en bevillingsmæssig uændret uddannelsespulje blive brugt på at sætte fokus på dette behov ved at motivere flere unge til en erhvervsfaglig uddannelse og ved at skaffe flere praktikpladser. Regionsrådet besluttede i 2017 at holde en konference med bred deltagelse, for at søge veje for fælles handling omkring denne væsentlige udfordring. Konferencen holdes i efteråret 2017 og vil give input til arbejdet med uddannelsesområdet i 2018. Uddannelsesområdets budget vil i 2018 samlet set være uændret ift. 2017, men indsatserne geares væsentligt via en tæt koordinering med indsatsen i Vækstforum.

Kultur

På kulturområdet finansierer Regionsrådet nye kulturelle tiltag og aktiviteter, der bidrager til at stimulere det kulturelle miljø i hele Nordjylland. Et lysende eksempel på dette er Kulturmødet på Mors, der også i 2017 høstede stor ros og anerkendelse med et stigende deltagerantal. Selv om der nu er etableret en mere selvstændig og bæredygtig organisationsform for Kulturmødet, vil Regionsrådet uændret støtte initiativet i 2018.

Regional branding

Tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft er helt centralt for både private og offentlige virksomheder. I takt med at den økonomiske højkonjunktur tager til i styrke skærpes kampen om at rekruttere de bedste kompetencer. Hvis Nordjylland skal klare sig i konkurrencen er det nødvendigt at nedbryde fordomme og punktere myter om landsdelen som arbejdssted og bopæl. Der tages derfor initiativ til en generel brandingkampagne i samarbejde med andre virksomheder og organisationer. Kampagnen søges i et bredt partnerskab finansieret via Vækstforum. Med henblik på at promovere specielt sundhedsområdet vil Region Nordjylland tilslutte sig kampagnen med fokus på sundhedspersonel. Regional Udvikling vil bidrage til finansieringen af kampagnen med 0,5 mio. kr.

Miljø og grøn udvikling

Regionens indsats på grøn vækst og miljøområdet er højt prioriteret, og regionsrådet afsætter derfor ekstra ressourcer til dette område i 2018 på flere indsatsområder:

Øget kortlægning af forurening

På jordforureningsområdet har der de seneste mange år politisk været prioriteret at foretage en øget indsats med kortlægning af forurenede grunde og gennemførelse af udvidede forureningsundersøgelser og afværge overfor jordforureninger, der truer menneskers sundhed og miljøet. Regionsrådet ønsker en stærk indsats på området og afsætter derfor ekstraordinært 3,5 mio. kr. til gennemførelse af kortlægninger, udvidede forureningsundersøgelser og afværgeprojekter.

Pesticidundersøgelser

De seneste år er samfundets fokus på brugen af pesticider og pesticider i grundvandet øget, da mange drikkevandsboringer hvert år lukkes. Ifølge Miljøstyrelsen er cirka hver femte af de lukkede boringer lukket på grund af indhold af pesticider. På denne baggrund, og med regionens ansvar for jordforurening fra punktkilder, ønskes der iværksat en undersøgelse, der hurtigere kan kortlægge forekomsten af punktkilder til forurening i et højere tempo end det er muligt inden for de ordinære årlige budgetter.

Der er generelt behov for viden på pesticidområdet og særligt behov for udvikling af effektive metoder til risikovurdering af pesticidpunktkilderne. En øget indsats vil medvirke til udvikling af en konkret undersøgelsesmetode, der kan anvendes ved identificeringen af de punktkilder, der udgør en risiko for grundvandet. Resultaterne

vil danne grundlag for et overblik over problemets omfang i Nordjylland. Der afsættes derfor 1,0 mio. kr. til ekstra pesticidundersøgelser i 2018.

Miljødiesel

Et nyt syntetisk brændstof er ved at blive introduceret på det danske marked. Brændstoffet er lavet af naturgas, og er derfor betydeligt renere. Det reducerer udledningen af partikler og andre skadelige stoffer markant. Det er, i modsætning til almindelig diesel, ikke kræftfremkaldende eller farlig ved kontakt med huden og er biologisk nedbrydelig, og udgør derfor også en mindre fare for nærmiljøet. Det er ikke CO₂-neutral som biogas, men reducerer dog udslippet med 8-22%. Den kan anvendes direkte i de eksisterende busser. Der afsættes en ramme på 0,5 mio. kr., hvilket vil dække hovedparten af de regionale busser.

Cirkulær økonomi

Et vigtigt indsatsområde for regionen er cirkulær økonomi. Det omfatter blandt andet fokus på bæredygtigt byggeri, herunder internt igennem regionens byggeri og eksternt via det regionale netværk "Netværk for Bæredygtig Erhvervsudvikling", som regionen er medlem af. Regionsrådet ønsker i forlængelse af dette at styrke sin indsats igennem en fokusering på cirkulær økonomi i relation til erhvervsfremmeprojekter med henblik på at fremme genbrug og recirkulation af materialer. Der vil derfor i regi af Vækstforum blive iværksat et større program for cirkulær økonomi finansieret af de regionale udviklingsmidler inden for rammerne af budget 2018.

Råstoffer

Regionsrådet vedtog i 2017 en ny råstofplan gældende frem til 2020 - og med perspektiv mange flere år frem i tiden. Planen regulerer området og forsøger at skabe en optimal balance mellem benyttelse og beskyttelse. I forbindelse med vedtagelsen af den seneste råstofplan i 2017 er der arbejdet med udpegnings af molerforekomster til fremtidig indvinding, herunder udpegnings af interesseområdet Erslev på Mors. Der igangsættes derfor en udredning af den mængde brydeværdigt moler, der findes inden for interesseområdet ved Erslev. Indsatsen har betydning for endelig udpegnings af graveområder til fremtidig indvinding af moler og forsyning af molerindustrien på Mors. Der afsættes 0,3 mio. kr. til udredningen i 2018.

3.4 Diverse

Administration

I forlængelse af regionens strategi for Fokus og Fornyelse vil Regional Udvikling, i lighed med den øvrige administration, effektivisere sin opgavevaretagelse. Herved spares der 0,4 mio. kr. i 2018.

4. Anlæg

I økonomiaftalen for 2018 indgår, at Region Nordjyllands anlægsramme i 2018 på sundhedsområdet udgør ca. 249 mio. kr. incl. anlægsmidler til Kræftplan IV (20,7 mio. kr.).

Det har været en stor opgave at prioritere alle indkomne anlægsønsker til 2018 og overslagsårene. Der har således været en lang række anlægsønsker fra alle regionens virksomheder, der tilsammen var væsentligt højere end anlægsrammen.

Qua dette har forligspartierne i prioriteringen lagt vægt på, at der bygges for fremtiden. Det sker med udgangspunkt i optimering af patientbehandlingen, arbejdsgange, arbejdsmiljø og logistik til gavn for patienterne, medarbejderne, understøttelse af regionens klimaindsatser samt opfyldelsen af nuværende og kommende lovgivningskrav.

Nyt Aalborg Universitetshospital (NAU). Der er prioriteret anlægsprojekter til at sikre, at tidsplanen og processerne med færdiggørelsen af NAU følger de indgåede aftaler. Der er afsat anlægsmidler til udvidet serviceby, etablering af ny kræftaccelerator, fortsat udbygning af infrastruktur og jorderhvervelse samt anlægsmidler til etableringen af Steno Diabetes Center i form af byggemodning af grund og etablering af ambulatoriefunktion.

Psykiatri. Som del af østmatriklen etableres ny psykiatri med støtte på 83 mio. kr. i form af satspuljemidler.

Regionshospital Nordjylland. Der afsættes anlægsmidler til det nye Kvinde-Barn Hus, der skal bygges i Hjørring med forventet indflytning primo 2020. Herudover er afsat 0,5 mio. kr. til udarbejdelse af en ny Perspektivplan for Regionshospitalet samt disponeret med anlægsmidler fra 2021 til opstart af ny behandlingsbygning til afløsning for den nuværende. Et anlægsarbejde, der forventes afsluttet i 2024.

Psykiatrien i Brønderslev. Der afsættes midler til flytning af den ambulante funktion til nye fysiske rammer med henblik på at effektuere den statslige beslutning om etablering af nye sengepladser til særlige psykiatriske patienter på matriklen i Brønderslev. Herudover afsættes anlægsmidler til renovering af den del af bygningsmassen, der ikke længere lever op til dagens moderne standarder og behov samt forbedring af jordbundsforholdene og minimere risikoen for indtrængen af regnvand.

Forligspartierne er enige om at prioritere fælles anlægsprojekter som nye elevatorer, el-sikkerhed, energimærkning, pulje til akutrenovering, spildevand og regnvandsseparering for at opfylde lovgivningsmæssige krav, fortsat prioritering af APV-indsatser med fokus på medarbejdernes fysiske arbejdsmiljø samt regionens IT-investeringer til understøttelse af fortsat digitalisering.

Samling af funktionerne ved Nyt Aalborg Universitetshospital

Forligspartierne ønsker, at udflytningen af de resterende funktioner på Aalborg Universitetshospital, Syd (Medicinerhuset mv.) sker så hurtigt som muligt efter 2020. Det er forligspartiernes klare vurdering, at en samling af alle funktionerne i Aalborg Øst vil give den mest rationelle drift. Administrationen anmodes derfor om at undersøge mulighederne.

Parkering ved Nyt Aalborg Universitetshospital

Forligspartierne ønsker, at mulighederne for etablering af et parkeringshus ved Nyt Aalborg Universitetshospital i et offentlig-privat partnerskab, undersøges.

5. Prioritering på Sundhedsområdets drift

Budgetforlig - Sundhed	Budget 2018 (mio. kr.)
2.2 Nationalt finansierede initiativer	
2.2.1 Kræftplan IV	6,90
2.2.2 Den ældre medicinske patient	0,50
2.2.3 Demensområdet	0,60
2.2.4 Aktiv patientstøtte, Lungesatsning og Patientinddragelse	5,60
Total	13,60
2.3 Hospitaler	
2.3.1 Medicin	50,00
<i>Sygehusmedicin - effekt af Medicinråd</i>	<i>80,00</i>
<i>Tilskudsmedicin - indkøbsaftaler</i>	<i>-30,00</i>
2.3.2 Lægelige artikler	2,10
2.3.3 Bortfald af samhandelsindtægter	14,70
2.3.4 Kapacitetsudfordringer på hjerte- og lungeområdet	-
2.3.5 Konsolidering af spydspidsfunktioner på Aalborg Hjertercenter	6,90
2.3.6 Kapacitetsudfordringer på det kirurgiske område	1,50
2.3.7 Særlige pladser i Psykiatrien	1,70
2.3.8 Behandling af patienter med PTSD	1,60
2.3.9 Kønsskønhedsproblematik (transkønnede)	1,50
Total	80,00
2.4 Det Præhospitale område	
2.4.1 Den Præhospitale Virksomhed	4,70
2.4.2 Akutlægebil i Hjørring	-
Total	4,70
2.5 Sygehusapoteket	1,20
2.6 Borgernære initiativer	-
2.7 Praksisområdet	
2.7.1 Almen læger	15,00
2.7.2 Special læger	2,00
2.7.3 Tandlæger	-20,00
Total	-3,00
2.8 Regionalt iværksatte tiltag	
2.8.1 Understøttelse af arbejdet med politiske målsætninger	3,00
2.8.2 Screening - Tarmkræft og livmoderhalskræft	1,60
2.8.3 Fødselsplan	1,00
2.8.4 Den palliative indsats	1,80
2.8.5 Patientnær ledelse	-
2.8.6 Etablering af Senfølgeenhed - intern finansiering	-
Total	7,40

Budgetforlig - Sundhed	Budget 2018 (mio. kr.)
2.9 Uddannelses- og forskningsområdet	
2.9.1 Professorplan - delårsvirkning	1,00
2.9.2 Ph.D. Forløb ved Regionshospitalet Nordjylland - delårsvirkning	1,50
2.9.3 Øget dimensionering i den lægelige videreuddannelse - delårsvirkning	8,00
Total	10,50
2.10 IT-området	20,70
2.11 Centrale konti	
2.11.1 Dansk Center for Partikel Terapi	5,70
2.11.2 Tjenestemandspensioner	9,00
2.11.3 Patienterstatninger/Styrelsen for Patientsikkerhed	-10,00
2.11.4 Patienter i eget hjem	14,00
2.11.5 Udgifter i forbindelse med udflytninger til NAU	20,00
Total	38,70
5.1 Bilag - Tekniske justeringer (Ubalancer af "uomgængelig" vækst 2018)	-0,50
Yderligere ønsker til udvidelser	
Nordlet - fortsætte særlig indsats for overvægtige børn	0,50
Kompetencecenter for særligt sårbare patienter og patienter med anden etnisk baggrund	0,50
Psykatri - pulje til omprioritering	2,00
Oplysningskampagner - 112, lægevagt, lægerekruttering	0,50
Ekstraordinær éngangsindsats ift kræftmålsætningen finansieret af momsoptimeringspuljen	5,00
Total	8,50
Total udvidelsesforslag	181,80
Finansiering fra statslige aftaler	-13,60
Udvidelsesforslag til regional finansiering	168,20
Råderum Budget 2018, jf. Økonomiaftalen	-50,00
Finansiering	
Arbejdstidstilrettelæggelse og værdi for patient	-99,70
Administration, heraf 5 mio.kr. fællesadministration	-6,00
Gennemgang af patientbefordringsområdet	-1,50
Momsoptimering - engangsmidler	-5,00
Momsoptimering - engangsmidler	-6,00
Total finansiering	-118,20

6. Prioritering Regional udvikling

Budgetforlig - Regional udvikling	Budget 2018 (mio. kr.)
Udvidelses-/reduktionsforslag	
Kollektiv trafik - passive ændringer	-15,3
Jordforurening og råstoffer - passive ændringer	-5,0
<i>Kollektiv trafik</i>	
Hovednet-pilotprojekt	9,7
Trafikknudepunkter	0,6
PlusBus i Aalborg	0,7
Miljødiesel til busser	0,5
Bedre busbetjening ved regionshospitalet i Thisted	0,2
<i>Jordforurening og råstoffer</i>	
Øget indsats på kortlægning af jordforurening	3,5
Pesticidundersøgelse	1,0
Udredning af molerforekomster	0,3
Tilbageløbsmidler fra tidligere vækstforumsprojekter	-2,5
<i>Sundhedsinnovation</i>	
Øget indsats vedr. den nye sundhedsplatform (LSI-North Denmark)	0,4
Den digitale mobile arbejdsplads for sundhedsprofessionelle	0,6
<i>Administration</i>	
Administrativ forenkling og effektivisering	-0,4
<i>Brandingindsats</i>	0,5
Total udvidelser og reduktioner	-5,2
Råderum i økonomiaftale - negativ	5,2
Samlet balance	0,0

7. Investeringsoversigter

7.1 Sundhedsområdet

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2018 til 2021 (mio.kr.)	2018	2019	2020	2021
Aalborg Universitetshospital				
Ombygning Medicinerhus				25,5
Øvrigt				
Forundersøgelser (Projektafdelingen)	2,5	2,5	2,5	1,5
Renovering Aalborg, Farsø og Hobro	5,0			
I alt Aalborg Universitetshospital	7,5	2,5	2,5	27,0
Øst-matriklen				
Udvidet Serviceby	16,0	55,3	47,9	
Infrastrukturomkostninger ved regional finans. projekter	1,0	1,8	15,8	16,1
Vej- og stitilslutninger	7,4			
Onkologi, incl. én accelerator	5,3	8,5	20,0	74,9
Onkologi, ekstra accelerator				
Fælles forhal med SUND (AAU)	3,5	2,5	15,3	20,4
Redundant tunnel				
Spildevandsledning	5,0			
Rammebeløb ifm. salg af bygninger på Nord og Syd	3,0	2,0		
Arkæologiske undersøgelser	4,2			
Endokrinologisk ambulatorie ifm. Steno Diabetes Center			7,5	7,5
Steno Diabetes Center, arealerhvervelse, byggemodning og tilslutning	10,7			
Næste etape				
Udflytning af Medicinerhus				
Udflytning af Onkologi				
I alt Øst-matriklen	56,1	70,2	106,5	118,9
Psykiatrien				
Psykiatri - etape 1	65,6	67,7	83,6	
Satspuljemidler (83 mio. kr.)	-33,0			
Psykiatri - etape 2				3,7
I alt Psykiatri Aalborg	32,6	67,7	83,6	3,7

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2018 til 2021 (mio.kr.)	2018	2019	2020	2021
Regionshospitalet Nordjylland				
Kvinde-barn hus etape 2 - Hjørring	63,9	63,9	15,2	
Ny Behandlingsbygning etape 3 - Hjørring				37,1
Renovering af bygning 40 (højhuset) etape 1 - Hjørring	14,2			
Fortsat renoveringsplan - Thisted	5,3			
Perspektivplan for RHN	0,5			
Renovering af Hjørring, Brønderslev, Frederikshavn og Thisted	2,5			
I alt Regionshospital Nordjylland	86,4	63,9	15,2	37,1
Sygehusapoteket				
Cytostatikaproduktion				2,0
Nødgenerator	0,7			
I alt Sygehusapoteket	0,7			2,0
Psykiatrien Brønderslev				
Afvanding og dræning				0,5
Nye rehabiliteringssenge N1 - Brønderslev	2,6			
Sengeafsnit N8 - Thisted	2,6			
Renovering af bygninger - Brønderslev	1,0			
I alt Psykiatrien Brønderslev	6,2			0,5
Fælles puljer				
Elevatorpulje	7,5	3,2		
Elsikkerhed	6,0			
APV (arbejds miljøforbedringer)	3,5	3,5	3,5	3,5
Forundersøgelser (Bygninger og Anlæg)	2,0	2,0	2,0	2,0
IT-investeringer	15,0	15,0	15,0	15,0
Pulje til akutrenovering og energimærkning	3,0			
Hospitalsspildevand - forundersøgelser	1,5			
Regnvandsseparering				18,3
I alt fælles puljer	38,5	23,7	20,5	38,8
Total	228,0	228,0	228,3	228,0
Kræftplan IV				
Udskiftning af 2 PET CT-scannere	11,9	0,0	0,0	0,0
Ikke disponerede midler	8,8	11,4	0,0	0,0
Totalt incl. Kræftplan IV	248,7	239,4	228,3	228,0

7.2 Specialektoren

Investeringsoversigt for Specialektoren 2018 til 2021	2018	2019	2020	2021
Nyt specialbørnehjem Nord	0,7	15,8	19,0	7,4
Socialpsykiatri Aars	39,1	6,3	0,0	0,0
Fællespulje	5,0	5,0	5,0	5,0
Udviklingspulje	15,0	15,0	15,0	15,0
Total anlægsramme	59,8	42,1	39,0	27,4
Investeringsramme til øvrige driftsmidler	2,5	2,5	2,5	2,5
Total anlægs- og investeringsramme	62,3	44,6	41,5	29,9

Sundhed

Region Nordjyllands aktiviteter indenfor sundhedsområdet udgør størsteparten af regionens drift. De samlede nettodriftsudgifter udgør i budgettet for 2018 i alt ca. 11,5 mia. kr.

Udgifterne til hospitalsområdet udgør ca. 77 pct. af Region Nordjyllands samlede sundhedsudgifter, mens udgifterne til praksis (sygesikring mv.) - inklusiv medicin - udgør ca. 19 pct. De resterende 4 pct. kan henføres til den centrale administration af området inklusiv andele af fællesudgifter samt renter.

Hovedtræk på sundhedsområdets drift i 2018 er:

mio. kr. (udgifter)	Budget 2018
Hospitalsområdet	8.842,8
Patientforløb - praksis	2.237,1
Administration mv.	445,9
Driftsudgifter i alt	11.525,8

Bevillingsoversigt

SUNDHED	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
BALANCE SUNDHEDSOMRÅDET (UDGIFTSBASERET)	11.979.711.632	50.000.000	12.029.711.629
	-12.029.711.632		-12.029.711.629
BALANCE SUNDHEDSOMRÅDET (OMKOSTNINGSBASERET)	11.878.132.857	50.000.000	11.928.132.857
	-12.029.711.632		-12.029.711.629
DRIFT- OG ANLÆGSUDGIFTER I ALT	11.979.711.632	50.000.000	12.029.711.629
	-147.477.926		-147.477.923
DRIFTSUDGIFTER I ALT	11.614.011.632	50.000.000	11.664.011.629
	-138.177.926		-138.177.923
<i>Bevilling (udgiftsbaseret)</i>			
Hospitalsområdet	8.884.809.092	96.210.005	8.981.019.094
	-138.177.926		-138.177.923
<u>Driftsenheder</u>			
Aalborg Universitetshospital	5.109.082.918	70.917.244	5.180.000.159
	-57.679.693		-57.679.690
Løn	3.051.650.830	-18.760.000	3.032.890.827
Andre udgifter	2.057.432.088	89.677.244	2.147.109.332
Indtægter	-57.679.690		-57.679.690
Regionshospital Nordjylland	1.546.412.002	-13.492.864	1.532.919.138
	-15.445.923		-15.445.923
Løn	1.157.997.889	-7.990.000	1.150.007.889
	-1.078.652		-1.078.652
Andre udgifter	388.414.113	-5.502.864	382.911.249
Indtægter	-14.367.271		-14.367.271

SUNDHED	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
Psykiatrien i Region Nordjylland	722.526.865	-8.870.370	713.656.495
	-3.978.966		-3.978.966
Løn	603.433.826	-6.750.000	596.683.826
	-700.197		-700.197
Andre udgifter	119.093.040	-2.120.370	116.972.670
Indtægter	-3.278.770		-3.278.770
Tværgående drift			
Den præhospitale virksomhed			
Det præhospitale område	236.648.944	1.900.000	238.548.944
Administration, DPV	33.317.660	-1.780.000	31.537.660
Løn	20.353.435		20.353.435
Andre udgifter	12.964.225	-1.780.000	11.184.225
Sygehusapoteket	27.140.254	860.000	28.000.254
	-3.504.290		-3.504.290
Løn	76.814.627	1.200.000	78.014.627
Andre udgifter	598.301.541	-340.000	597.961.541
Salgsindtægter	-647.975.914		-647.975.914
Indtægter	-3.504.290		-3.504.290
Sundhedsydelse i speciaalsektor	6.655.259	-100.000	6.555.259
Løn	6.607.117	-100.000	6.507.117
Andre udgifter	48.142		48.142
Rehabiliteringscenter for flygtninge	13.169.863	-190.000	12.979.863
Løn	11.377.970	-190.000	11.187.970
Andre udgifter	1.791.893		1.791.893
Udgifter til patienter i eget hjem	169.720.185	12.636.905	182.357.090
Andre udgifter	179.372.438	12.636.905	192.009.343
Indtægter	-9.652.253		-9.652.253

SUNDHED	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
Hospice	36.066.141		36.066.141
Hospice Aalborg	20.663.068		20.663.068
Hospice Vendsyssel	15.403.072		15.403.072
Sundheds IT	238.043.067	20.220.000	258.263.067
Løn	71.165.520	3.025.000	74.190.520
System/driftsudgifter	166.877.547	17.195.000	184.072.547
Centrallager	32.054.684	-420.000	31.634.684
	-1.506.704		-1.506.704
Løn	27.559.532	-420.000	27.139.532
Andre udgifter	4.495.152		4.495.152
Indtægter	-1.506.704		-1.506.704
<u>Samhandel og Privatområdet</u>			
(Centrale ikke fordelte midler)			
Behandling af nordjyske patienter i andre regioner	76.502.658	-1.100.000	75.402.658
Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske hospitaler	-4.097.166		-4.097.166
Behandling af patienter på privathospitaler mv.	4.753.563		4.753.563
<u>Puljer og Fællesudgifter</u>			
Puljer	130.014.274	-6.601.963	123.412.311
Meraktivitetspulje	12.704.797	-12.704.797	0
Forligspuljer til senere udmøntning:			
<i>Kræft (2014)</i>	1.997.368		1.997.368
<i>Øget kapacitet til brystkræft- og tarm- kræftscreening (2015)</i>	4.097.166	-4.097.166	0
<i>Bundne midler Sundh.strategi (2016)</i>	9.430.263	1.700.000	11.130.263
<i>Cent. midler. opf. hjem.besøg (2017)</i>	1.060.131		1.060.131
<i>DÆMP (Handl.plan) (2017+2018)</i>	-852.000	500.000	-352.000

SUNDHED	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
<i>Patientinddragelse (2017)</i>	2.811.640	-1.200.000	1.611.640
<i>Patientstøtte, kronikerplaner, lunge- satsning (2017)</i>	10.518.958	2.300.000	12.818.958
<i>Opsparing NAU (2017+2018)</i>	10.097.000	20.000.000	30.097.000
<i>Kræftplan IV (2018)</i>		6.900.000	6.900.000
<i>Demenshandlingsplan (2018)</i>		600.000	600.000
<i>Ekstraord. inds. kræftmålsætn.(2018)</i>		5.000.000	5.000.000
<i>Oplysningskampagner (2018)</i>		500.000	500.000
<i>Besparelse patientbefordring (2018)</i>		-1.500.000	-1.500.000
<i>Momsregulering tidligere år (2018)</i>		-11.000.000	-11.000.000
Tekniske justeringer - overførsler	26.021.124		26.021.124
Lov- og cirkulæreændringer			
<i>Reservation screening for tarmkræft</i>	35.927.826		35.927.826
Resv. til nationale finanslovsinitiativer	16.200.000	-13.600.000	2.600.000
Fællesudgifter	493.048.504	22.231.053	515.279.557
	-42.312.932		-42.312.932
Uddannelsesområdet:			
<i>Praktikvejlederuddannelse</i>	1.037.956		1.037.956
<i>Anæstesisygeplejerskeuddannelse</i>	11.905.968		11.905.968
<i>Intensivsygeplejerskeuddannelse</i>	12.390.444		12.390.444
<i>Ernæringsassistentuddannelse</i>	3.734.955		3.734.955
<i>Efter- og videreudd. prof.bacheloror</i>	1.868.321		1.868.321
<i>Akutuddannelse læger og sygepl.</i>	624.508		624.508
<i>SOSU elever</i>	49.874.739		49.874.739
<i>Praksislægeuddannelsen</i>	53.548.712	500.000	54.048.712
<i>Lægestabe</i>	20.308.348		20.308.348
Tværsektorielt samarbejde			
<i>Sundhedsaftaler</i>	8.869.760		8.869.760
Forskning/universitetssygehus	4.774.935		4.774.935
Patienterstat./Styrelsen Patientsik.	110.193.269	-10.000.000	100.193.269
Kvalitetsdatabase	7.023.860	-700.000	6.323.860
Sundhedsportal	4.247.656		4.247.656
Fælles regionale sundhedsudgifter	64.818.236	11.391.053	76.209.289

SUNDHED	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
Business Region North Denmark	1.434.008		1.434.008
Klimaindsatser på sygehuse	454.146		454.146
Landsdækkende initiativer	6.459.499		6.459.499
Ny finans.model Statens Serum Inst.		3.700.000	3.700.000
Resv. særlige pladser i Psykiatrien		1.700.000	1.700.000
Pulje ubalance Den Præh. Virk.		2.500.000	2.500.000
Understøttelse Politiske målsætninger		3.000.000	3.000.000
Screeningsprog. for livmoderhalskræft		500.000	500.000
Fællesregional forebyggelsespulje		1.040.000	1.040.000
Afregningsforsøg, værdib. styring		1.500.000	1.500.000
Pensioner	63.901.224	6.500.000	70.401.224
Apparaturanskaffelser (leasing)	62.024.759	600.000	62.624.759
Nationale overenskomstinitiativer	3.553.200		3.553.200
Indtægter færdigbehandlede patienter	-4.611.488		-4.611.488
Indtægter hospice	-11.643.106		-11.643.106
Indtægter genoptræning	-25.001.259		-25.001.259
Indtægter adm. vederlagsfri fysioterapi	-1.057.079		-1.057.079
Omkostninger	259.054.228		259.054.228
Afskrivninger	289.417.194		289.417.194
Pensionshensættelser tjenestemænd	45.999.652		45.999.652
Overførte omkostninger	-55.381.151		-55.381.151
Overførte beregnede omkostninger	-61.232.043		-61.232.043
Feriepenge	54.609.283		54.609.283
Intern forrentning Speciaalsektoren	-14.358.707		-14.358.707
Bevilling			
Patientforløb - praksis	2.279.854.613	-42.700.000	2.237.154.613
Almen lægehjælp	1.006.567.178	15.000.000	1.021.567.178
Speciallægehjælp	295.283.697	2.000.000	297.283.697
Medicin	650.601.000	-39.700.000	610.901.000
Tandlægebehandling	163.630.097	-20.000.000	143.630.097
Fysiurgisk behandling	40.313.949		40.313.949
Kiropraktorer	12.771.102		12.771.102
Briller	16.996		16.996
Rejsesygeforsikring	4.861.067		4.861.067

SUNDHED	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
Fodterapeuter	17.621.434		17.621.434
Psyologhjælp	34.683.747		34.683.747
Lægeundersøgelser af børn	7.833.107		7.833.107
Vaccinationer	7.653.561		7.653.561
Profylaktiske svangreundersøgelser	6.894.934		6.894.934
Påvirkning af praksissektor og kons.	1.149.053		1.149.053
Ernæringspræparater	14.234.505		14.234.505
Sundhedshuse	6.386.697		6.386.697
Sundhedskort	1.071.198		1.071.198
Blanketter	655.371		655.371
Sundhedshuse udvikling	2.048.270		2.048.270
Specialiseret tandlægetilbud	5.577.651		5.577.651
Administration mv.	454.414.927	-3.510.005	450.904.922
Central administration på sundhedsområdet	244.614.520	-4.747.815	239.866.705
Andel af fællesadministration	174.333.407	1.237.810	175.571.217
Omkostningselementer fællesadm.	5.067.000		5.067.000
Renter	30.400.000		30.400.000
ANLÆG	948.600.000		948.600.000
Anlægsudgifter - brutto	248.600.000		248.600.000
Kvalitetsfondsprojekt	700.000.000		700.000.000
ANLÆGSINDTÆGTER	-9.300.000		-9.300.000
Anlægsindtægter	-9.300.000		-9.300.000
AKTIVERING AF ANLÆG	-939.300.000		-939.300.000

SUNDHED	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
KVALITETSFONDSPROJEKT	-582.900.000		-582.900.000
Finansiering og hensættelser			
Kvalitetsfondprojekter - hensættelser	117.100.000		117.100.000
Kvalitetsfondprojekter - finansiering af hensættelser/frigivelse fra kval.fond	-700.000.000		-700.000.000
FINANSIERING I ALT	-11.882.233.706		-11.882.233.706
Statsligt bloktilskud	-9.769.092.000		-9.769.092.000
Statsligt aktivitetsbidrag	-143.500.000		-143.500.000
Kommunal medfinansiering	-2.067.400.000		-2.067.400.000
Kompensationsordning KMF (2012)	-59.000.000		-59.000.000
Kompensationsordning KMF (2017)	182.600.000		182.600.000
Omfordeling effektiviseringsgevinster	-6.084.000		-6.084.000
Samlet likviditetsvirkning	-19.757.706		-19.757.706
Afdrag på gæld	128.000.000		128.000.000
Refinansiering af afdrag	-63.000.000		-63.000.000
Likviditetsfinansiering af afdrag	-65.000.000		-65.000.000

Rammer for sundhedsvæsenet i Region Nordjylland

De nordjyske hospitaler skal sikre, at alle nordjyske borgere til enhver tid får den pleje og behandling, de har behov for. Pleje og behandling skal ske med patienten i centrum - og naturligvis med fokus på såvel høj kvalitet som effektiv ressourceudnyttelse.

Sundhedsloven og den regionale planlægning

Sundhedsloven er det lovgivningsmæssige udgangspunkt, som fastlægger befolkningens ret til at modtage sundhedsydelser, herunder en række grundlæggende rettigheder i form af:

1. Let og lige adgang til sundhedsvæsenet
2. Behandling af høj kvalitet
3. Sammenhæng mellem ydelserne
4. Valgfrihed
5. Let adgang til information
6. Et gennemsigtigt sundhedsvæsen
7. Kort ventetid på behandling

Ifølge sundhedsloven har sundhedsvæsenet til formål at fremme befolkningens sundhed samt at forebygge og behandle sygdom, lidelse og funktionsbegrænsning for den enkelte.

Det regionale sygehusvæsens opgaver tager udgangspunkt i såvel nationalt fastsat lovgivning som i faglige retningslinjer og anbefalinger.

Behandling af sygdom er imidlertid ikke alene en regional opgave, men en opgave der i vid udstrækning sker tværsektorielt i samarbejde med almen praksis, speciallægepraksis og kommuner. Et godt samarbejde mellem alle aktører er en forudsætning for at skabe gode og sammenhængende patientforløb for patienterne, og Region Nordjylland har og vil fortsat have stor opmærksomhed på at udvikle og styrke samarbejdet mellem alle aktørerne på sundhedsområdet.

Indenfor de nationalt fastsatte rammer, drives de nordjyske hospitaler i henhold til de rammer, Regionsrådet definerer. Rammerne er beskrevet i en række planer, der sætter kursen for de respektive dele af det nordjyske sygehusvæsen, herunder også det præhospitalt beredskab, almen- og speciallægepraksis såvel som de nordjyske hospitaler. Det samlede plankompleks udgør regionens sundhedsplan, der udarbejdes én gang indenfor hver valgperiode.

Det løbende plan- og udviklingsarbejde på de nordjyske hospitaler er med til at sikre den omlægning, der skal ske mellem matrikler samt fra stationær til ambulant

behandling frem imod 2020, hvor Nyt Aalborg Universitetshospital står klar. Yderligere opmærksomhedspunkter er optimal udnyttelse af apparatur og fysiske rammer.

Målsætninger og styring

Budget 2018 – målsætninger omkring hurtig udredning og behandling mv.

I budget 2018 har forligspartierne fastsat følgende mål i forhold til hurtig udredning og behandling:

Respekt for patientens tid med hurtig udredning:

- Ved udgangen af 2018 skal 75% af patienterne udredes indenfor 30 dage.

Respekt for patientens tid med kortere ventetid til behandling:

- Ventetid til operation skal nedbringes til 50 dage ved udgangen af 2018.
- 75% af patienterne indenfor såvel somatik som psykiatri skal ved udgangen af 2018 være behandlet indenfor 30 dage.

Ventetid til kræftbehandling skal reduceres:

- Ved udgangen af 2018 skal regionen efterleve standardforløbstider for 90% af patienterne.

Herudover er der fastsat en række fokusområder, som tilsammen - og ved hjælp af konkrete indsatser og mål - fortæller og konkretiserer, hvad regionen skal arbejde med og sigte efter i 2018. Fokusområderne er:

Respekt for
patientens tid

Værdi for
patienten

Inddragelse
af patienten

Sundhed
på tværs

Sikkerhed og
kvalitet for patienten

Strategisk
digitalisering

Arbejdstilrettelæggelse

Lægedækning
og rekruttering

Arbejds miljø
og ledelse

Projekt "Nye veje"

Som det også er beskrevet i budgetforliget for 2018 har Region Nordjylland med projektet "Nye Veje" valgt at gå en ny og ambitiøs vej for at løse udfordringer omkring lægedækningen i regionen. I en 6-årig forløbsperiode vil regionen afprøve muligheden for nye måder at organisere sig på og samtidig skabe en ny platform for samdrift af almen praksis og Regionshospital Nordjylland. Udgangspunktet er Hjørring Kommune og Morsø Kommune. Arbejdet med at forberede Region Nordjylland til implementeringen af Nye Veje er forankret på Regionshospital Nordjylland, og gennem en overflytning af personaleressourcer har hospitalet fået tilført de fornødne ressourcer til at kunne drive opgaven fremad.

Med Nye Veje skabes der også nye måder at samarbejde på eksempelvis i form af delestillinger, hvor en læge kan være ansat både på et hospital og i almen praksis (som det eksempelvis er hensigten i regionens samarbejde med "Lægerne på toppen" i Frederikshavn). Forligspartierne hilser generelt initiativer og nye forslag fra almen praksis velkommen.

Herudover fortsætter regionen initiativer på hospitalsområdet, hvormed det er muligt for læger at have delt ansættelse mellem afsnit på regionens hospitaler samt udviklingen af kombistillinger, hvormed læger kan kombinere forskningsforløb med ansættelse på hospitalsafsnit. Regionen ønsker således et bredt fokus på lægerekruttering til almen praksis og hospitalerne, så flere initiativer peger i samme retning. Fokus er på attraktive stillinger via fleksible løsninger.

Fokus, Fornyelse og Fremdrift

Med budget 2018 lægger Regionsrådet linjen for, *hvilke* politiske målsætninger, der skal nås i 2018. Med arbejdsformen "Fokus, Fornyelse og Fremdrift" lægges den tilsvarende linje for, *hvordan* der skal arbejdes for effektivt at gøre målene til virkelighed. Det handler om fælles målsætninger, løbende forbedringer ved hjælp af data og tavler samt prioriteringer, så kræfterne bruges på det, der giver størst værdi for patienter og borgere. Ligeledes er det væsentligt, at regionens ledere har rum til at træffe beslutninger – baseret på det dobbelte lederskab, tillid og dialog. Resultaterne fra denne arbejdsform har vist sig i løbet af 2016 og 2017, og det styrker troen på, at det fortsat er vejen frem. Nu også med fokus på, at de resultater og forbedringer, der er opnået gennem de to seneste år bliver fastholdt og udbredt.

I 2018 vil der desuden være et nyt fokus på ledelse og samarbejde på tværs i organisationen. Det sker bl.a. i kraft af nye, tværgående referencer i direktion, en forstærket tværfaglig koordinering på det administrative område samt ved at motivere medarbejdere og ledere til at anvende og supplere deres kompetencer nye steder på de regionale arbejdspladser.

Nyt fokus i styringen af sundhedsområdet

Målet om at producere mere har været et styrende element for sundhedsvæsnets udvikling i mange år. Det har betydet, at hospitalerne fra år til år har leveret en høj vækst i aktiviteten. Men "mere af det samme" er ikke svaret på de store udfordringer, som sundhedsvæsnets står overfor. Derfor er det centralt, at den fremtidige økonomiske styring understøtter det, der giver bedst mening for patienten.

Fra 2018 er det årlige produktivetskrav på 2 pct., som hidtil har været en del af regionernes økonomiaftale, afskaffet. Det betyder således også, at produktivetskravet ikke videreføres til regionens hospitaler, ligesom Region Nordjylland ophæver kravet om 2 pct. aktivitetsstigning i budgettet for 2018.

På såvel nationalt som regionalt plan vil drøftelserne om den fremtidige styringsmodel derfor fortsætte i den kommende tid. Centrale pejlemærker bliver naturligvis de regionalt fastsatte målsætninger om hurtig udredning og behandling samt de otte nationale mål, jf. figuren nedenfor.

Kilde: Nationale mål; Sundheds- og Ældreministeriet, Danske Regioner og KL, 2017.

Forskning og universitetssamarbejde

I relation til medicinuddannelsen på Aalborg Universitet har Aalborg Universitetshospital og Aalborg Universitet et meget tæt samarbejde. Dette samarbejde udbygges i de kommende år med et øget årligt optag fra 100 til 150 på kandidatdelen fra september 2018.

Der er opbygget den fornødne forsknings- og undervisningsmæssige kapacitet på regionens hospitaler og på universitetet – en kapacitet som løbende forbedres og udbygges. I de kommende år er et nationalt satsningsområde *personlig medicin*, hvilket fordrer at Region Nordjylland på linje med øvrige regioner, bidrager til denne udvikling. Med personlig medicin skræddersyer hospitalerne behandlingen på baggrund af eksempelvis genetiske information fra patienten.

Et stærkt forskningsmiljø betyder også, at vi kan tilbyde den - for patienterne - bedste og nyeste behandling, og dermed kortere sygdomsforløb. I sidste ende vil sundhedsforskningen dermed kunne bidrage til flere gode leveår og øget vækst i regionen. Det betyder samtidigt, at det bliver et attraktivt sted at bo og etablere flere

erhvervsvirksomheder. Et styrket forskningsmiljø giver også en bedre mulighed for at opretholde og udvikle den specialiserede behandling tæt på de nordjyske borgere.

Sundhedsaftaler

Det tværsektorielle samarbejde mellem regionen, kommunerne og almen praksis defineres bl.a. gennem den obligatoriske sundhedsaftale, som indgås hver 4. år.

Sundhedsaftalen bygger på en forståelse af, at et patientforløb ikke kun udspiller sig på hospitaler, men også i kommuner, almen praksis, speciallægepraksis. Et tæt konneks mellem det tværsektorielle område og den mere traditionelle hospitalsplanlægning og – kvalitetsudvikling er derfor væsentlig.

Gennem den nuværende sundhedsaftale – Sundhedsaftalen 2015 – 2018, har parterne gennemført mange udviklingsprojekter med udgangspunkt i den fælles politiske vision om: "Et stærk fælles sundhedsvæsen i Nordjylland, der understøtter og bidrager til, at nordjyske borgere sikres muligheder for at have et godt liv med mange gode leveår". I Sundhedsaftalen har der været et markant politisk fokus på tidlig tværsektoriel indsats og social ulighed i sundhed.

I 2018 skal byggestenene til næste generations sundhedsaftale lægges. I det arbejde vil Region Nordjylland tage udgangspunkt i de pejlemærker Regionsrådet fremkom med i budgettet for 2017, bl.a. i forhold til at være risikovillig og nysgerrig på at afprøve nye fleksible samarbejdsmodeller, der sikrer sammenhængskraften mellem hospitalerne og det nære sundhedsvæsen.

Desuden vil den kommende sundhedsaftale komme til at tage udgangspunkt i de rammer som Sundheds- og Ældreministeriet vil udstikke, der følger af det tværsektorielle udvalgsarbejde der pågår om "Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen".

Nyt universitetshospital i Aalborg Øst

Byggeriet af Nyt Aalborg Universitetshospital er i fuld gang – og der forventes indflytning i 2020. Status er, at der har været afholdt licitationer på installations- og indvendige arbejder på delprojekt B (Forskning og uddannelse og sengetårne) samt delprojekt C (Akutmodtagelse og Behandlerbygning). Arbejderne forventes igangsat efter årsskiftet 2018.

Udbud på serviceby og delprojekt D (Børn og unge, Intensivbygning, Ambulatoriebygning og foyer) er afholdt i december 2017.

Der arbejdes fortsat med planlægning af andre projekter i tilknytning til Nyt Aalborg Universitetshospital herunder fjernkøling, tunnel, Onkologi samt rensningsanlæg til hospitalsspildevand (OPP projekt).

Totalentreprisen på første etape af byggeriet til Aalborg Psykiatriske Hospital, der omfatter de akutte afdelinger, ambulatorier samt retspsykiatrien på Mølleparkvej var i udbud i foråret 2016. Projektet er nu ved at blive færdigprojekteret, og byggeriet forventes igangsat primo 2018.

Budgetbemærkninger

Driftsenheder

Aalborg Universitetshospital

Funktion og kapacitet

Aalborg Universitetshospital varetager samtlige lægelige specialer – med undtagelse af det dermatologiske speciale, som aktuelt er under opbygning.

Hospitalet udbyder et bredt spektrum af ydelser på hovedfunktions-, regionsfunktions- og højt specialiseret niveau. Varetagelsen af samtlige funktioner sker i overensstemmelse med anvisningerne i specialevejledningerne for de respektive specialer.

Inden for flere regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner varetager Aalborg Universitetshospital aktiviteten for hele Region Nordjylland og får desuden henvist patienter fra andre regioner.

Aalborg Universitetshospital har kontinuerligt fokus på at udbygge forskning og kvalitet inden for såvel basis som højt specialiserede funktioner og varetager uddannelse og videreuddannelse.

Normerede senge	1. januar 2017	Ændringer	1. januar 2018
7 døgns-senge	690		694
Medicinsk Afdeling M1, Hobro		+2	
Medicinsk Afdeling M3, Hobro		+2	
Ortopædkir. Thy-Mors		+2	
Hæmatologisk (blevet til 5 døgns senge)		-2	
6 døgns-senge	4		4
Kardiologisk S2			
Ortopædkirurgisk, Farsø			
Mamma kirurgisk			
Plastikkirurgisk			
5 døgns-senge	18		20
Ortopædkirurgisk, Farsø			
Gynækologisk			
Plastikkirurgisk			
Urologisk			
Hæmatologisk		+2	
4 døgns-senge	3		3
Gynækologisk			
3 døgns-senge	2		2
Gynækologisk			
Aalborg UH ekskl. vugger	717	+6	723
Vugger	28		28
Total UH	745	+6	751

Fysiske rammer

Aalborg Universitetshospital består af afsnit syd og nord i Aalborg, Farsø og Hobro. Derudover er følgende også en del af Aalborg Universitetshospital: Høreklubben i Thisted og dialysefunktion i Hjørring samt hele det ortopædkirurgiske speciale i Region Nordjylland (placeret på Aalborg Universitetshospital samt sygehusene i Hjørring, Farsø, Frederikshavn og Thisted).

Planlægningsarbejdet vedrørende etablering af et nyt Aalborg Universitetshospital er et markant fokusområde. Afsættet bliver – i et samarbejde mellem klinikere, brugere og administration – at sikre, at hospitalsbyggeriet bæres frem iht. de faglige udviklingstendenser.

Hospitalsvæsenet er konstant under udvikling og forandring. Kravene til eksempelvis teknologi, behandling, forskning og uddannelse ændres kontinuerligt. Derfor vil der frem til et nyt Aalborg Universitetshospital stå færdigt, være behov for at sikre en ud- og ombygning på flere områder på de eksisterende hospitalsmatrikler.

Økonomi og aktivitet

Aalborg Universitetshospital:

- Løn for 2018 udgør 3.032,9 mio.kr.
- Andre udgifter for 2018 udgør 2.147,1 mio.kr.
- Indtægter for 2018 udgør -57,7 mio.kr.

Samlet udgiftsbudget (netto) for 2018 udgør 5.122,3 mio. kr.

I budgetforliget (ændringskolonnen) indgår ændringer for i alt 70,9 mio. kr.

Aalborg Universitetshospitals aktivitetsmål for 2017 udgjorde:

Aalborg Universitetshospital	Aktivitetsmål
Indlæggelser/udskrivninger	77.333
Ambulante besøg	694.055
Operationer	93.676
DRG-værdi mio. kr.	4.494,527

Regionshospital Nordjylland

Funktion og kapacitet

Regionshospital Nordjylland har status som et regionshospital med fælles akutmodtagelse på matriklerne Hjørring og Thisted. Der tilbydes behandling og diagnosticering indenfor 15 lægelige specialer. Endvidere huses en del af den ortopædkirurgiske funktion under Klinik Hoved-Orto på Aalborg Universitetshospital på Regionshospital Nordjylland.

Hospitalet betjener den nordvest- og nordlige del af regionen med specialiseret sygehusbehandling af høj faglig kvalitet, ligesom hospitalet har lokalsygehusfunktion for borgere fra syv af de nordjyske kommuner svarende til et optageområde på ca. 300.000 indbyggere.

Herudover har hospitalet regionsdækkende opgaver i forhold til specifikke behandlinger, hvor hospitalet modtager patienter fra hele Region Nordjylland. Dette gør sig gældende inden for neurorehabilitering, vandladningsforstyrrelser og venekirurgi.

Der er på Regionshospital Nordjylland stor fokus på uddannelsesopgaven, og der modtages såvel stud. scient. med. som stud. med. fra Aalborg Universitet i bacheloruddannelsen. Endvidere er Center for Klinisk Forskning etableret i et samarbejde mellem hospitalet og Aalborg Universitet. Endelig har hospitalets indviet et trænings- og simulationslaboratorium "VenSim" i april 2016, hvor der sikres uddannelse og vedligeholdelse af de uddannelser medarbejdere har brug for. Dette for at sikre, at der kan gives patienterne den bedste behandling og sikre patientsikkerheden 24/7/365.

Normerede senge	1. januar 2017	Ændringer	1. januar 2018
7 døgnssenge			
- Reumatologisk , Ven	1	-1	0
- Gyn./obs. Ven	13		13
- Gyn./obs. Thisted*	8		8
- Kirurgi , Ven	37		37
- Kirurgi, Thisted*	14		14
- Pædiatri, Ven	21		21
- Medicinsk, Ven	89		89
- Medicinsk, Thisted	40		40
- Neurorehabilitering	62	+5	67
- Skagen Gigt og rygcenter	24		24
- Intensiv, Ven	7		7
- Intensiv/intermediær, Thisted	6		6
- Akutmodtagelsen, Ven	32		32
- Akutmodtagelsen, Thisted	16		16
5 døgnssenge*			
- Gyn./Obs. Thisted	0		0
- Kirurgi, Thisted	0		0
Senge i alt (ekskl. Vugger)	370	+4	374
Vugger	15		15
Total Regionshospital Nordjylland	385	+4	389

Regionshospitalet har i løbet af de sidste år lukket senge. Denne udvikling er dog stagneret fra 2016 til 2017. Sengemassen på Regionshospital Nordjylland vurderes løbende i dialog med klinikkerne.

Fysiske rammer

Regionshospital Nordjylland er geografisk og fysisk spredt med to akuthospitaler i Hjørring og Thisted, et lokalhospital med elektive-/dagkirurgiske funktioner i Frederikshavn, et genoptræningshospital i Brønderslev og et Gigt- og Rygcenter i Skagen.

Matriklerne i Hjørring og Thisted vil i de kommende år bære præg af byggeri og renoveringer af forskellige funktioner afledt af politiske besluttede handle- og perspektivplaner.

Økonomi og aktivitet

Regionshospital Nordjylland:

- Løn for 2018 udgør	1.148,9 mio.kr.
- Andre udgifter for 2018 udgør	382,9 mio.kr.
- Indtægter for 2018 udgør	-14,4 mio.kr.

Samlet udgiftsbudget (netto) for 2018 udgør *1.517,5 mio. kr.*

I budgetforliget (ændringskolonnen) indgår ændringer for i alt -13,5 mio. kr.

Regionshospital Nordjyllands aktivitetsmål for 2017 udgjorde:

Regionshospital Nordjylland	Aktivitetsmål
Indlæggelser/udskrivninger	38.579
Ambulante besøg	252.908
Operationer	21.657
DRG-værdi mio. kr.	1.587,709

Psykiatrien

Funktion og kapacitet

Psykiatriens funktion er indenfor de lægelige specialer psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri. Psykiatrien varetager behandling på hovedfunktionsniveau og regionsfunktionsniveau for alle sygdomsområder indenfor specialerne. Psykiatriens optageområde er hele Region Nordjylland. Psykiatrien i Aalborg er en del af det universitære samarbejde på sundhedsområdet mellem Region Nordjylland og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Aalborg Universitet, og benævnes i den forbindelse "Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital".

Psykiatrien, Region Nordjylland er organiseret i to klinikker:

- *Klinik Psykiatri Syd* (børne- og ungdomspsykiatri, almen voksenpsykiatri, herunder psykiatrisk skadestue samt retspsykiatri - geografisk placeret i Aalborg og Aalborg Øst)
- *Klinik Psykiatri Nord* (almen voksenpsykiatri samt ældrepsykiatri - geografisk placeret på Brønderslev Psykiatriske Sygehus og med sengeafsnit i Frederikshavn og Thisted).

Hertil kommer forskningsafdelinger i børne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri, Center for Psykoseforskning, Center for pårørende samt Psykiatriens Informationscenter.

Psykiatrien, Region Nordjylland ventes pr. 1. januar 2018 at have 250 normerede sengepladser. Hertil kommer en betydelig kapacitet til ambulant behandling. Antallet af sengepladser er uændret i forhold til 1. januar 2017. Pr. 1. januar 2017 blev antallet af sengepladser udvidet med 1 sengeplads i børne- og ungdomspsykiatrien. På baggrund af ny lovgivning om særlig pladser i psykiatrien forventes der oprettet 16 særlige sengepladser i Psykiatrien under Klinik Psykiatri Nord i løbet af 1. halvår 2018.

Normerede senge	1. januar 2017	Ændringer	1. januar 2018
7 døgnssenge	232		232
– Klinik Psykiatri Nord	111		111
– Klinik Psykiatri Syd	121		121
– Børn og Unge	12		12
Voksne	109		109
5 døgnssenge	18		18
– Klinik Psykiatri Nord	0		0
– Klinik Psykiatri Syd	18		18
– Børn og Unge	0		0
Voksne	18		18
Total Psykiatrien	250		250

Eventuelle ændringer i sengemassen som følge af udvidelser og besparelser i budgettet for 2018, samt de nye særlige sengepladser er ikke indarbejdet i ovenstående.

Fysiske rammer

Psykiatrien har sengeafsnit på fem matrikler samt ambulant behandling på otte matrikler. Psykiatrien har en Psykiatrisk skadestue/modtagelse i Aalborg.

Psykiatriens fysiske rammer omfatter:

- Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital, Mølleparkvej (103 sengepladser med 77 enestuer)
- Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital, Brandevej (36 sengepladser, alle enestuer)
- Brønderslev Psykiatriske Sygehus (79 sengepladser, alle enestuer)
- Sengeafsnit i Frederikshavn (16 sengepladser, alle enestuer)
- Sengeafsnit i Thisted (16 sengepladser, alle enestuer)
- Endvidere råder psykiatrien over lokaler til ambulant behandling i Brønderslev, Aalborg, Brovst, Hjørring, Frederikshavn, Hobro, Thisted og Nykøbing Mors.

Psykiatriens fysiske rammer ændrer sig markant i disse år. Psykiatrisk sengeafsnit i Thisted flyttes i efteråret 2017 til et nyt sengeafsnit i Højtoftecenteret. Ambulatoriet i Frederikshavn ventes at flytte til nye lokaler i 2018 og fra 2020 påbegyndes udflytning af Psykiatrien i Aalborg til Aalborg Øst samme med Nyt Aalborg Universitetshospital.

Økonomi og aktivitet

Psykiatrien:

- Løn for 2018 udgør 596,0 mio.kr.
- Andre udgifter for 2018 udgør 117,0 mio.kr.
- Indtægter for 2018 udgør -3,3 mio.kr.

Samlet udgiftsbudget (netto) for 2018 udgør 709,7 mio. kr.

I budgetforliget (ændringskolonnen) indgår ændringer for i alt -8,9 mio. kr.

Psykiatriens aktivitetsmål for 2017 udgjorde:

Psykiatrien	Aktivitetsmål
Indlæggelser/udskrivninger	3.305
Ambulante besøg	110.255
Sengedage	79.290

Tværgående drift

Den Præhospitale Virksomhed

Den Præhospitale Virksomhed har ansvaret for regionens præhospitale beredskab, hvorunder AMK-Vagtcentralen ligeledes er en del af. Den Præhospitale Virksomhed har ansvaret for drift og udvikling indenfor præhospital behandling, alarmering og disponering, planlægning af sundhedsberedskab og præhospitale uddannelser.

Udgifterne til Falck for interne overflytninger, samt den siddende transport (vognmænd og anden befordringsgodtgørelse) afholdes af hospitaler og institutioner og indgår i deres budgetter.

For den mindre/ikke-behandlingskrævende, liggende patienttransport (kørsel C og kørsel D) er etableret en forretningsmodel, der betyder, at de enkelte hospitaler er budgetansvarlige for udgifterne. Selve afregningen med leverandørerne foregår via "Den Præhospitale Virksomhed", der ligeledes forestår den interne afregning med hospitalerne af deres forbrug.

Budgettet for 2018 for Den Præhospitale Virksomhed udgør samlet set 270,1 mio. kr., fordelt på 31,5 mio. kr. på administration og 238,6 mio. kr. på drift.

Sygehusapoteket

Funktion og kapacitet

Sygehusapoteket forsyner de somatiske hospitaler og Psykiatrien i Regionen med lægemidler og relaterede serviceydelser. Sygehusapoteket drives ud fra Region Nordjyllands ønske om at sikre en rationel lægemiddelforsyning til leveranceområdet, og under hensyntagen til, at Region Nordjylland er interessant i AMGROS I/S.

Sygehusapoteket ønsker at være en aktiv og integreret del af sundhedsvæsenet. Sygehusapoteket viser samfundsmæssigt medansvar og bidrager med viden og initiativ til at kvalitetssikre lægemiddelbehandling. Sygehusapotekets ydelser omfatter primært:

- Indkøb og pakning af lægemidler til de enkelte hospitals/sygehus afsnit og udvalgte grupper af hjemmepatienter.
- Lægemiddelinformation, som rummer rådgivning og information om lægemidler og brugen af dem.
- Klinisk farmaci, hvor sygehusapotekets personale sikrer relevant medicinbeholdning på samt relevant lægemiddelinformation til det enkelte sygehusafsnit.
- Serviceproduktion, der omfatter produktion af koblede antibiotika og produk-

- tion i mindre skala til den enkelte patient eller en lille patientgruppe.
- Cytostatikaproduktion, hvor cytostatikakure færdigtilberedes til den enkelte patient.

Fysiske rammer

Sygehusapotekets aktiviteter foregår hovedsageligt på Porsvej 1 i Aalborg. Herudover har Sygehusapoteket mindre produktionslokaler i Medicinerhuset samt kontorfunktion i Urban. Udviklingen i antal cytostatikakure har efter flere års vækst stabiliseret sig og dermed sandsynligvis udskudt tidspunktet for hvornår kapacitetsmaksimum med de nuværende faciliteter nås.

Økonomi og aktivitet

Sygehusapoteket:

- Løn for 2018 udgør	78,0 mio.kr.
- Andre udgifter for 2018 udgør	598,0 mio.kr.
- Salgsindtægter for 2018	-648,0 mio.kr.
- Øvrige indtægter for 2018 udgør	-3,5 mio.kr.

Samlet udgiftsbudget (netto) for 2018 udgør 24,5 mio. kr.

Rehabiliteringscenter for flygtninge

Rehabiliteringscenter for flygtninge yder tværfagligt tilrettelagt behandling til traumatiserede flygtninge, som har symptomer på PTSD (Posttraumatisk belastningsreaktion) som følge af i andet land at have været udsat for krig, organiseret vold eller tortur, etnisk udrensning, ophold i fængsel eller fangeleje o.l.

Centret har 42 behandlingspladser i henhold til Sundhedsloven. Budgettet for 2018 udgør 13,0 mio. kr.

Sundhedsydelser i speciaalsektor

Nedenstående tilbud i Speciaalsektoren leverer ydelser, der reelt vedrører regionens sundhedsområde. Der er indgået aftale med sundhedsområdet om omfang og finansiering af ydelserne:

- Center for Døvblindhed og Høretab
- Institut for Syn og Hørelse

Budgettet for 2018 udgør 6,6 mio. kr.

Udgifter til patienter i eget hjem

Udgifterne til patienter i eget hjem administreres dels af sygehusene dels af forvaltningen, men indgår ikke i sygehusenes budgetrammer. Budgettet for 2018 udgør 182,4 mio. kr. og vedrører hovedsageligt:

Ilt til patienter

Udgifterne består af leverance af ilt, stationært ilt-anlæg og bærbare ilt-flasker samt elforbrug til iltapparater, der står i patientens eget hjem.

Respiratorpatienter

Her afholdes udgifter til aflønning af faste døgnvagter i patientens hjem, samt anskaffelse af respiratorisk udstyr og andet nødvendig materiale til respiratorbehandling. Regionen refunderer kommunen den del af udgiften, som vedrører selve sygehusbehandlingen. Udgifterne til pleje- og bistandsmæssige opgaver afholdes af kommunerne i henhold til serviceloven. Der aftales et fordelingsforhold mellem Region Nordjylland og kommunen i hvert enkelt tilfælde. Der er tale om et område, der er i betydelig vækst, en tendens der må forventes også at gælde i årene fremover.

Høreapparater

Fra og med 1. januar 2013 overtog regionerne myndigheds- og finansieringsansvaret for udlevering af høreapparater. Udgifterne afholdes under "patienter i eget hjem" og omfatter udgifter til behandling og udlevering i privat regi, samt udgifterne til udlevering i offentlig regi.

Øvrige

Endeligt afholdes der udgifter til Cochlear Implantater, batterier til disse samt parental ernæring.

Hospice

Region Nordjylland yder driftstilskud til den selvejende institution KamillianerGaardens Hospice samt til Hospice Vendsyssel.

KamillianerGaardens Hospice vil over de kommende år blive udvidet til i alt 15 pladser. Dette sker som led i etablering af et helt nyt hospice i Aalborg (som erstatning for det nuværende). Etableringen sker som et offentlig-privat partnerskab.

På Hospice Vendsyssel findes 9 pladser.

Budgettet vedrørende driftstilskud til de to hospice-enheder udgør for 2018 udgør 36,1 mio. kr.

Sundheds-IT

Se beskrivelse af IT-området under "Administrationen".

Budgettet for 2018 udgør 258,3 mio. kr.

Centrallager

Centrallager Aalborg varetager logistik- og transportmæssige opgaver for Region Nordjyllands enheder. Lageret administrerer ca. 2.100 standardvarenumre, dertil varetages skaffevarer til visse afdelinger ligeledes af Centrallager Aalborg. Centrallager Aalborg står ydermere med de opgaver og funktioner, der er i forbindelse med levering og påpladslægning af varer på hospitalerne. Udover hospitalerne leveres der varer til praktiserende læger, speciallæger, hjemmepatienter og det grønlandske sundhedsvæsen. Centrallager Aalborg har ydermere en vigtig rolle i forbindelse med medicinkørsel og afhentning af blodprøver ved de praktiserende læger.

Centrallageret er beliggende på Faaborgvej i Aalborg Øst. Centrallageret er organisatorisk en del af den centrale stabsfunktion "Økonomi".

Budgettet for 2018 udgør 30,1 mio. kr.

Samhandel og privatområdet

Behandling af nordjyske patienter i andre regioner

En del borgere fra Region Nordjylland, der har behov for sygehusbehandling, bliver behandlet på sygehuse i andre regioner. Patienterne behandles jf. Sundhedsstyrelsens specialeplan på ét af tre forskellige specialiseringsniveauer; hovedfunktionsniveau, regionsfunktionsniveau eller højt specialiseret niveau.

Patienter med behov for højt specialiseret behandling håndteres hovedsageligt på universitetshospitalerne i Århus og Odense, samt Rigshospitalet og Hvidovre hospital. Nordjyske patienter behandles oftest uden for regionen, fordi den specifikke behandling ikke indgår i de specialer, der må varetages på Aalborg Universitetshospital.

Patienter på andet behandlingsniveau end højt specialiseret, behandles i andre regioner under ordningen for frit sygehusvalg. Ordningen betyder, at patienter frit kan vælge, hvilket sygehus i landet de vil have behandling på. Patienterne henvises enten direkte fra den praktiserende læge til et sygehus udenfor regionen, eller de viderehenvises fra et sygehus i Region Nordjylland til behandling uden for regionen.

Det er tidligere besluttet at indføre decentralt budgetansvar for samhandels- og privatområdet. De budgetterede midler på disse poster er primo 2015 fordelt på de pågældende enheder.

Den resterende del af budgettet anvendes til udgifter, som det ikke på nuværende tidspunkt har været muligt at fordele ud til sygehusene på en meningsfuld måde. Det dækker blandt andet behandling i udlandet og kørsel. Der udover afholder området også udgifter i forbindelse med reguleringer vedrørende tidligere år samt udgiften til blødermedicin

Budgettet for 2018 udgør 75,4 mio. kr.

Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske sygehuse

Borgere fra andre regioner har mulighed for at blive behandlet på Region Nordjyllands sygehuse. Enten under ordningen om frit sygehusvalg – eller begrundet i et behov for en specifik behandling på højt specialiseret niveau. Enkelte afdelinger kan dog afvise at behandle frit valgs-patienter fra andre regioner.

Aalborg Universitetshospital har i kraft af sin status som universitetshospital en lang række højt specialiserede afdelinger. Det betyder, at patienter fra hele landet (dog

særligt Region Midtjylland), der har behov for den højt specialiserede behandling, henvises til Aalborg Universitetshospital til behandling, enten fordi behandlingen ikke findes i patientens egen region, at ventetiden er kortere i Region Nordjylland, eller fordi patienten ønsker at modtage behandlingen i Aalborg.

Det er tidligere besluttet at indføre decentralt budgetansvar for samhandels- og privatområdet. De budgetterede midler på disse poster er primo 2015 fordelt på de pågældende enheder. Den resterende del af budgettet vedrører indtægter fra udlændinge. Disse indtægter bliver ikke fordelt til sygehuse, da det ikke er muligt på en fornuftig måde at opdele indtægterne på de enkelte sygehuse. Området dækker ligeledes af for konsekvenserne af reguleringer vedrørende tidligere år.

Budgettet for 2018 udgør -4,1 mio. kr.

Behandling af patienter på privathospitaler mv.

Efter flere år med stigende udgifter til behandling hos private aktører har Region Nordjylland siden 2011 oplevet faldende udgifter til behandlingen hos private aktører.

Region Nordjylland har gennemført en række udbud af behandlinger, som medvirker til at sikre afprøvning af priserne på udvalgte behandlinger med høj efterspørgsel.

Regionen opbyggede i 2011 en central visitation i regi af "Enheden for Frit Sygehusvalg", der blandt andet skal sikre at patientrettighederne bliver overholdt ved brug af det udvidede og frie sygehusvalg, samt understøtte at den regionale kapacitet udnyttes inden patienter viderehenvises.

Det er tidligere besluttet at indføre decentralt budgetansvar for samhandels- og privatområdet. De budgetterede midler på disse poster er primo 2015 fordelt på de pågældende enheder.

Det resterende budget anvendes til betaling af hospitalsbehandling foretaget på aftaler hos praktiserende speciallæger samt kørselsudgifter i forbindelse med behandling på privathospitaler.

Budgettet for 2018 udgør 4,8 mio. kr.

Fællesudgifter, projekter og puljer

Puljer

I budgettet for 2018 er afsat 123,4 mio. kr. i række centrale puljer. Udmøntningen af disse puljer afventer nærmere sagsbehandling og heraf følgende sagsfremstilling i forhold til Regionsrådet.

Fællesudgifter

På Sundhedsområdet er afsat midler i budgettet til afholdelse af en række udgifts-elementer, som er fælles for Sundhedsområdet. Der er typisk tale om udgifter, der ikke entydigt kan - eller bør - henføres til den enkelte driftsenhed. Eksempler herpå er udbetalinger af tjenestemandspension, løn til sygeplejersker i specialuddannelse, udgifter til patienterstatning og Styrelsen for Patientsikkerhed, udgifter til Regionens deltagelse i nationale strategier, udgifter til patienttilfredshedsundersøgelser mv. Budgetansvaret og -opfølgningen for disse områder påhviler administrationen.

Budgettet for 2018 udgør 473,0 mio. kr.

Patientforløb – Praksis drift (sygesikring mv.)

Funktions- og kapacitetsbeskrivelse

Patientforløb - Praksis omfatter følgende hovedområder: Almen lægehjælp, speciallægehjælp, tilskudsmedicin, tandlægehjælp, fysioterapi, kiropraktik, psykologhjælp, fodterapi, ernæringspræparater, lægeundersøgelse af børn, vaccinationer, profylaktiske svangerundersøgelser samt specialiserede tandlægetilbud, (til særlige patientgrupper med kræft eller Sjøgrens syndrom).

Regionernes aftalesystem med de praktiserende læger og andre ydere er grundlaget for opbygningen af praksissektoren, hvor de praktiserende læger varetager den behandling, som kan foregå i almen praksis. Hvor det er nødvendigt, henviser den praktiserende læge patienten til sygehusbehandling, behandling hos en praktiserende speciallæge eller anden behandling i regi af praksissektoren. Hovedparten af de patienter, der konsulterer de praktiserende læger eller speciallæger, færdigbehandles her. Endvidere vil speciallæger i et vist omfang kunne aflaste sygehusvæsnet i form af udlægning af opgaver. En velfungerende praksissektor er således et vigtigt element i forhold til kapaciteten på sygehusene og overholdelse af ventelistegarantien.

Almen lægehjælp og speciallægehjælp er fuldt ud finansieret af det offentlige. Desuden giver regionen tilskud til medicin, tandlæge- og tandplejehjælp, fysioterapi, kiropraktik, fodterapi og psykologhjælp.

Overordnede målsætninger for Patientforløb - Praksis

De overordnede målsætninger for Patientforløb - Praksis er:

- At medvirke til at understøtte Region Nordjyllands målsætning om sammenhængende og effektive patientforløb til gavn for borgerne.
- At levere det borgernære tilbud til borgerne i Region Nordjylland i forhold til forebyggelse, diagnosticering og behandling af sygdomme. Dette skal ske ud fra hensyn til kvalitet, effektivitet og økonomi.
- At sikre en effektiv sygdomsbehandling og forebyggelsesindsats indenfor de rammer, som de til enhver tid gældende overenskomster og lokale aftaler giver.
- At sikre, at der kontinuerligt er fokus på kvalitetsudvikling indenfor praksisområdet.
- At medvirke til at styrke og udbygge sammenhængen og samarbejdet mellem regionens primære sundhedstilbud og øvrige sundhedsområder på tværs af områder.
- At arbejde strategisk med at understøtte rekruttering af alment praktiserende læger og speciallæger.

Handlingsplan

Praksis løfter en stor driftsopgave i forhold til aftalemæssig afregning med og administration i forhold til praksisområdets ca. 1.100 sundhedspersoner. Der behandles mellem 500.000 og 600.000 regninger månedligt. Denne driftsopgave udvikles og optimeres løbende i forhold til såvel organisering og driftsafvikling som serviceniveau.

Praksis vil ligeledes deltage i implementeringen af plan for sygehuse og speciallægepraksis, hvor der er emner af betydning for speciallægepraksis. Herunder særligt i forhold til at understøtte og facilitere opgaveplacering og samarbejde mellem sygehuse og speciallægepraksis for at fremme mere sammenhængende og effektive patientforløb.

I 2012-2018 deltager Praksis på vegne af Region Nordjylland i et fællesregionalt og –kommunalt projekt omkring udbud og udvikling af et nyt IT-system til administration og afregning på Praksisområdet – Praksys.dk. Systemet har fokus på effektivisering og styrkelse af regionernes administration, afregning og controlling. Systemet optimeres endvidere i forhold til bedre datamæssigt at kunne understøtte processer omkring lægedækning og planlægning, ligesom systemet indeholder selvbetjeningsløsninger for både borgere og ydere.

Der vil i 2018 skulle arbejdes med en fortsat styrkelse af regionens controllerindsats på praksisområdet. Dette sker bl.a. i forbindelse med implementeringen af det nye afregningssystem, men også ved en yderligere systematisering og strukturering i forhold til gennemgang af det foreliggende datagrundlag.

Ressourceudvikling

Overordnet ressourceudvikling i perioden fra 2015-2018.

Mio. kr.	Regnskab 2015	Regnskab 2016	Budget 2017	Budget 2018
Almen Lægehjælp	930,5	976,5	999,5	1.021,6
Speciallægehjælp	278,2	280,3	293,7	297,3
Tandlægehjælp	153,7	163,9	162,2	143,6
Fysioterapi	41,6	42,6	40,0	40,3
Øvrige områder	97,3	97,3	122,3	123,5
I alt ekskl. medicin	1.501,3	1.564,1	1.617,7	1.626,3
Medicin	641,7	640,3	651,8	610,9
I alt	2.143,1	2.202,4	2.269,5	2.237,2

Ressourceopgørelsen er i årets priser

"Øvrige områder" indeholder blandt andet udgifter til kiropraktorer, fodterapeuter, psykologhjælp, profylaktiske svangerundersøgelser, lægeundersøg

Administration

Administration mv. på sundhed

Regionens administrative enheder er beskrevet i budgetbemærkningerne vedr. Administrationen, som følger senere i denne publikation.

Det samlede udgiftsbudget til central- og fællesadministration for Sundhedsområdet i budgettet for 2018 udgør 415,4 mio. kr.

Investeringer på Sundhedsområdet

På de følgende sider præsenteres investeringsoversigten for Sundhedsområdet i perioden 2018-2021

Efterfølgende knyttes kommentarer til forskellige dele af oversigten.

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2018 til 2021 (mio.kr.)	2018	2019	2020	2021
Aalborg Universitetshospital				
Ombygning Medicinerhus				25,5
Øvrigt				
Forundersøgelser (Projektafdelingen)	2,5	2,5	2,5	1,5
Renovering Aalborg, Farsø og Hobro	5,0			
I alt Aalborg Universitetshospital	7,5	2,5	2,5	27,0
Øst-matriklen				
Udvidet Serviceby	16,0	55,3	47,9	
Infrastrukturomkostninger ved regional finans. projekter	1,0	1,8	15,8	16,1
Vej- og stitilslutninger	7,4			
Onkologi, incl. én accelerator	5,3	8,5	20,0	74,9
Onkologi, ekstra accelerator				
Fælles forhal med SUND (AAU)	3,5	2,5	15,3	20,4
Redundant tunnel				
Spildevandsledning	5,0			
Rammebeløb ifm. salg af bygninger på Nord og Syd	3,0	2,0		
Arkæologiske undersøgelser	4,2			
Endokrinologisk ambulatorie ifm. Steno Diabetes Center			7,5	7,5
Steno Diabetes Center, arealerhvervelse, byggemodning og tilslutning	10,7			
Næste etape				
Udflytning af Medicinerhus				
Udflytning af Onkologi				
I alt Øst-matriklen	56,1	70,2	106,5	118,9
Psykiatrien				
Psykiatri - etape 1	65,6	67,7	83,6	
Satspuljemidler (83 mio. kr.)	-33,0			
Psykiatri - etape 2				3,7
I alt Psykiatri Aalborg	32,6	67,7	83,6	3,7

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2018 til 2021 (mio.kr.)	2018	2019	2020	2021
Regionshospitalet Nordjylland				
Kvinde-barn hus etape 2 - Hjørring	63,9	63,9	15,2	
Ny Behandlingsbygning etape 3 - Hjørring				37,1
Renovering af bygning 40 (højhuset) etape 1 - Hjørring	14,2			
Fortsat renoveringsplan - Thisted	5,3			
Perspektivplan for RHN	0,5			
Renovering af Hjørring, Brønderslev, Frederikshavn og Thisted	2,5			
I alt Regionshospital Nordjylland	86,4	63,9	15,2	37,1
Sygehusapoteket				
Cytostatikaproduktion				2,0
Nødgenerator	0,7			
I alt Sygehusapoteket	0,7			2,0
Psykiatrien Brønderslev				
Afvanding og dræning				0,5
Nye rehabiliteringssenge N1 - Brønderslev	2,6			
Sengeafsnit N8 - Thisted	2,6			
Renovering af bygninger - Brønderslev	1,0			
I alt Psykiatrien Brønderslev	6,2			0,5
Fælles puljer				
Elevatordpulje	7,5	3,2		
Elsikkerhed	6,0			
APV (arbejds miljøforbedringer)	3,5	3,5	3,5	3,5
Forundersøgelser (Bygninger og Anlæg)	2,0	2,0	2,0	2,0
IT-investeringer	15,0	15,0	15,0	15,0
Pulje til akutrenovering og energimærkning	3,0			
Hospitalsspildevand - forundersøgelser	1,5			
Regnvandsseparering				18,3
I alt fælles puljer	38,5	23,7	20,5	38,8
Total	228,0	228,0	228,3	228,0
Kræftplan IV				
Udskiftning af 2 PET CT-scannere	11,9	0,0	0,0	0,0
Ikke disponerede midler	8,8	11,4	0,0	0,0
Totalt incl. Kræftplan IV	248,7	239,4	228,3	228,0

I økonomiaftalen for 2018 indgår, at Region Nordjyllands anlægsramme i 2018 på sundhedsområdet udgør ca. 249 mio. kr. incl. anlægsmidler til Kræftplan IV (20,7 mio. kr.).

Det har været en stor opgave at prioritere alle indkomne anlægsønsker til 2018 og overslagsårene. Der har således været en lang række anlægsønsker fra alle regionens virksomheder, der tilsammen var væsentligt højere end anlægsrammen.

Qua dette har forligspartierne i prioriteringen lagt vægt på, at der bygges for fremtiden. Det sker med udgangspunkt i optimering af patientbehandlingen, arbejdsgange, arbejdsmiljø og logistik til gavn for patienterne, medarbejderne, understøttelse af regionens klimaindsatser samt opfyldelsen af nuværende og kommende lovgivningskrav.

Nyt Aalborg Universitetshospital (NAU). Der er prioriteret anlægsprojekter til at sikre, at tidsplanen og processerne med færdiggørelsen af NAU følger de indgåede aftaler. Der er afsat anlægsmidler til udvidet serviceby, etablering af ny kræftaccelerator, fortsat udbygning af infrastruktur og jorderhvervelse samt anlægsmidler til etableringen af Steno Diabetes Center i form af byggemodning af grund og etablering af ambulatoriefunktion.

Psykiatri. Som del af østmatriklen etableres ny psykiatri med støtte på 83 mio. kr. i form af satspuljemidler.

Regionshospital Nordjylland. Der afsættes anlægsmidler til det nye Kvinde-Barn Hus, der skal bygges i Hjørring med forventet indflytning primo 2020. Herudover er afsat 0,5 mio. kr. til udarbejdelse af en ny Perspektivplan for Regionshospitalet samt disponeret med anlægsmidler fra 2021 til opstart af ny behandlingsbygning til afløsning for den nuværende. Et anlægsarbejde, der forventes afsluttet i 2024.

Psykiatrien i Brønderslev. Der afsættes midler til flytning af den ambulante funktion til nye fysiske rammer med henblik på at effektuere den statslige beslutning om etablering af nye sengepladser til særlige psykiatriske patienter på matriklen i Brønderslev. Herudover afsættes anlægsmidler til renovering af den del af bygningsmassen, der ikke længere lever op til dagens moderne standarder og behov samt forbedring af jordbundsforholdene og minimere risikoen for indtrængen af regnvand.

Forligspartierne er enige om at prioritere fælles anlægsprojekter som nye elevatorer, el-sikkerhed, energimærkning, pulje til akutrenovering, spildevand og regnvandsseparering for at opfylde lovgivningsmæssige krav, fortsat prioritering af APV-indsatser med fokus på medarbejdernes fysiske arbejdsmiljø samt regionens IT-investeringer til understøttelse af fortsat digitalisering.

Samling af funktionerne ved Nyt Aalborg Universitetshospital

Forligspartierne ønsker, at udflytningen af de resterende funktioner på Aalborg Universitetshospital, Syd (Medicinerhuset mv.) sker så hurtigt som muligt efter 2020. Det er forligspartiernes klare vurdering, at en samling af alle funktionerne i Aalborg Øst vil give den mest rationelle drift. Administrationen anmodes derfor om at undersøge mulighederne.

Parkering ved Nyt Aalborg Universitetshospital

Forligspartierne ønsker, at mulighederne for etablering af et parkeringshus ved Nyt Aalborg Universitetshospital i et offentlig-privat partnerskab, undersøges.

Specialsektoren

Specialektoren driver Region Nordjyllands tilbud inden for social- og specialundervisningsområdet. I det følgende præsenteres budgettet for sektorens tilbud samt administrationen.

Budgettet for Specialektoren afspejler den styringsramme, som sektoren er underlagt på rammeaftaleområdet, for ydelser leveret til den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO) ved Socialstyrelsen samt indtægtsdækket virksomhed (IDV). Samlet udgør det 673,124 mio. kr. Dertil forventes en ikke-budgetteret omsætning vedrørende tillægsydelser på anslået 70 mio. kr.

Større ændringer i driften af tilbuddene aftales i den årlige rammeaftale, som indgås mellem de nordjyske kommuner og Region Nordjylland.

Større ændringer for Specialektorens budget 2018 omfatter:

- Opjustering af budgettet ved Bostedet Kærvang med baggrund i indflytning i nye bygninger.
- Nedjustering af budgettet ved Specialbørnehjemmene med baggrund i indførsel af ny takststruktur
- Nedlukning af Bostedet Visborggaard og opstart af erstatning hertil i form af Bostedet Hadsund
- Besparelse på 0,5 % af sektorens budget jf. aftale om takstreduktion i rammeaftale med kommunerne

Af tabellen nedenfor fremgår specialektorens bevillingsoversigt for 2018.

Sektoren løser desuden opgaver, der henhører under Region Nordjyllands sundhedsområde.

Bevillingsoversigt

SPECIALSEKTOREN	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
BALANCE SPECIALSEKTOREN			
Specialektorens område			
Omsætning netto i alt	0	2.026.925	2.026.925
Driftsomkostninger	643.712.004	-2.225.843	641.486.161
Overført fra centralt budget/fælles	33.664.352	0	33.664.364
Indtægter/omsætning	-677.376.356	4.252.768	-673.123.600
Rammeaftaleområdet			
Rammeaftaleområdet nettobudget	0	2.026.925	2.026.925
Driftsomkostninger	606.287.956	-2.225.843	604.062.113
Overført fra centralt budget/fælles	31.625.903	0	31.625.915
Takstindtægter	-637.913.859	4.252.768	-633.661.103
Bostedet Brovst			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	11.138.455	-55.692	11.082.763
Direkte øvrig	1.493.236	-11.558	1.481.678
Rente og afskrivninger	828.269	-8	828.261
Overført fra Centralt budget	694.451	3.155	697.606
Takstindtægter	-14.154.411	64.103	-14.090.308
Bostedet Kærvang			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	24.488.433	3.980.038	28.468.471
Direkte øvrig	2.162.473	90.083	2.252.556
Rente og afskrivninger	3.306.329	3.096	3.309.425
Overført fra Centralt budget	1.545.609	226.986	1.772.595
Takstindtægter	-31.502.844	-4.300.203	-35.803.047
Bostedet Skovvænget			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	14.343.852	-71.719	14.272.133
Direkte øvrig	1.403.077	-13.875	1.389.202
Rente og afskrivninger	1.384.483	-11	1.384.472
Overført fra Centralt budget	883.875	4.015	887.890
Takstindtægter	-18.015.286	81.590	-17.933.696

SPECIALSEKTOREN	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
Bostedet Solsiden			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	21.614.712	-108.073	21.506.639
Direkte øvrig	2.668.179	-25.366	2.642.813
Rente og afskrivninger	2.424.692	-16	2.424.676
Overført fra Centralt budget	1.377.947	6.259	1.384.206
Takstindtægter	-28.085.530	127.196	-27.958.334
Bostedet Vestervang			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	16.597.605	-82.988	16.514.617
Direkte øvrig	1.970.335	-14.822	1.955.513
Rente og afskrivninger	1.008.395	-12	1.008.383
Overført fra Centralt budget	1.010.018	4.588	1.014.606
Takstindtægter	-20.586.352	93.234	-20.493.118
Bostedet Hadsund			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	29.839.131	-5.860.809	23.978.322
Direkte øvrig	5.638.728	-2.636.747	3.001.981
Rente og afskrivninger	4.845.612	-6.148	4.839.464
Overført fra Centralt budget	2.080.444	-423.000	1.657.444
Takstindtægter	-42.403.915	8.926.704	-33.477.211
Center for Døvblindhed og Høretab			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	95.475.674	-699.956	94.775.718
Direkte øvrig	10.474.934	-269.404	10.205.530
Rente og afskrivninger	9.889.353	-361	9.888.992
Overført fra Centralt budget	5.976.634	6.784	5.983.418
Takstindtægter	-121.816.595	962.937	-120.853.658
Den Sikrede Institution Kompasset			
Nettobudget	0	1.203.442	1.203.442
Direkte løn	14.533.806	-72.670	14.461.136
Direkte øvrig	3.591.671	-32.151	3.559.520
Rente og afskrivninger	2.854.075	-13	2.854.062
Overført fra Centralt budget	1.082.417	4.915	1.087.332
Takstindtægter	-22.061.969	1.303.361	-20.758.607

SPECIALSEKTOREN	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
Forsorgshjemmet Aas			
Nettobudget	0	823.483	823.483
Direkte løn	8.235.238	-41.176	8.194.062
Direkte øvrig	1.484.296	-12.428	1.471.868
Rente og afskrivninger	1.009.085	-7	1.009.078
Overført fra Centralt budget	553.530	2.515	556.045
Takstindtægter	-11.282.148	874.579	-10.407.570
Institut for Syn og Hørelse			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	18.525.491	-92.627	18.432.864
Direkte øvrig	14.977.690	-75.492	14.902.198
Rente og afskrivninger	145.274	-21	145.253
Overført fra Centralt budget	1.736.054	7.885	1.743.939
Takstindtægter	-35.384.509	160.255	-35.224.254
Neurocenter Østerskoven			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	26.722.996	-133.615	26.589.381
Direkte øvrig	5.067.888	-26.318	5.041.570
Rente og afskrivninger	219.278	-20	219.258
Overført fra Centralt budget	1.651.528	7.501	1.659.029
Takstindtægter	-33.661.691	152.452	-33.509.238
Rehabiliteringscenter Strandgaarden			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	11.983.081	-59.915	11.923.166
Direkte øvrig	1.962.347	-13.341	1.949.007
Rente og afskrivninger	716.582	-9	716.573
Overført fra Centralt budget	756.470	3.436	759.906
Takstindtægter	-15.418.480	69.829	-15.348.651
Specialbørnehjemmene			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	48.443.971	4.005.937	52.449.908
Direkte øvrig	6.216.375	968.365	7.184.740
Rente og afskrivninger	5.050.643	726	5.051.369
Overført fra Centralt budget	3.080.722	67.893	3.148.615
Takstindtægter	-62.791.710	-5.042.922	-67.834.632

SPECIALSEKTOREN	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
Sødisbakke			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	146.768.789	-733.844	146.034.945
Direkte øvrig	15.284.394	-123.263	15.161.131
Rente og afskrivninger	9.499.032	386	9.499.418
Overført fra Centralt budget	9.196.204	77.080	9.273.284
Takstindtægter	-180.748.419	779.640	-179.968.778
VISO			
Omsætning netto i alt	0	0	0
Direkte driftsudgifter	27.031.745	0	27.031.745
Overføres til Centralt budget	1.468.255	0	1.468.255
Indtægter	-28.500.000	0	-28.500.000
Center for Døvblindhed og Høretab			
Nettobudget	0	0	0
Direkte driftsbudget	25.893.566	0	25.893.566
Overføres til Centralt budget	1.406.434	0	1.406.434
VISO indtægter	-27.300.000	0	-27.300.000
Sødisbakke			
Nettobudget	0	0	0
Direkte driftsbudget	1.138.179	0	1.138.179
Overføres til Centralt budget	61.821	0	61.821
VISO indtægter	-1.200.000	0	-1.200.000
Indtægtsdækket Virksomhed (IDV)			
Omsætning netto i alt	0	0	0
Direkte driftsudgifter	10.392.302	0	10.392.302
Overføres til Centralt budget	570.194	0	570.194
Indtægter	-10.962.497	0	-10.962.497
Center for Døvblindhed og Høretab			
Nettobudget	0	0	0
Direkte driftsbudget	6.644.314	0	6.644.314
Overføres til Centralt budget	364.554	0	364.554
IDV indtægter	-7.008.868	0	-7.008.868

SPECIALSEKTOREN	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
Institut for Syn og Hørelse			
Nettobudget	0	0	0
Direkte driftsbudget	2.140.326	0	2.140.326
Overføres til Centralt budget	117.433	0	117.433
IDV indtægter	-2.257.760	0	-2.257.760
Neurocenter Østerskoven			
Nettobudget	0	0	0
Direkte driftsbudget	1.607.662	0	1.607.662
Overføres til Centralt budget	88.208	0	88.208
IDV indtægter	-1.695.869	0	-1.695.869
Fællesudgifter til institutionsdrift			
Tværgående indsatser i sektoren	2.069.690	-10.348	2.059.341
Overført til institutionsbudgetter	-2.069.690	10.348	-2.059.341
Fordeling af Centralt budget			
Specialektorens administration	18.369.277	-85.570	18.283.707
Andel af fællesadministration	13.321.934	-59.802	13.262.132
Samlet overførsel til inst. budgetter	31.691.211	-145.371	31.545.839

Som det fremgår, indeholder bevillingsoversigten kolonner vedrørende:

- Budgetoplæg 2018
- Ændringer
- Budgetforslaget for 2018

Kolonnen med ændringer er særlig interessant. Den viser de ændringer og forskydninger, som er sket i tilbuddenes budgetter fra 2017 til 2018.

Generelt skal der være overensstemmelse mellem tilbuddenes omkostninger og indtægter. Hvert tilbud får dermed et budget, som netto skal gå i nul. Hvis der er større overskud eller underskud fra tidligere år skal dette reguleres. Forsorgshjemmet Aas og Den sikrede institution Kompasset havde i 2016 et overskud af en sådan størrelse, at der i 2018 skal tilbagebetales dele heraf. Dette sker ved at der bliver budgetteret med et underskud. Det antager for Forsorgshjemmet Aas 0,823 mio. kr. og for Den sikrede institution Kompasset 1,203 mio. kr.

Herudover er der for hvert tilbud budgetteret med:

- Et budget til direkte løn og direkte øvrig drift
- Et rente- og afskrivningsbudget, som vedrører forrentning af bygninger, teknisk anlæg mv. og afskrivning på de dele heraf, som forventes genanskaffet, når de er slidt ned
- Et budget til tværgående fællesudgifter
- Et budget overført til fællesområdet, som vedrører omkostningerne til Specialektorens administration samt andel af omkostningerne til Region Nordjyllands fællesadministration
- Et takstindtægtsbudget som er det budgetterede niveau for indtægter fra de kommunalt betalte takster

En del af omkostningerne til Specialektorens administration samt en andel af omkostningerne til Region Nordjyllands fællesadministration dækkes endvidere af indtægter fra Socialstyrelsen (VISO) og IDV.

Ved ændringer af driftsbudgetterne fra år til år sker der en ny fordeling af de administrative fællesomkostninger, hvilket fremgår af bevillingsoversigtens ændringskolonne ud for hvert tilbud under "Overført fra Centralt budget".

Budgetbemærkninger

Specialektorens ydelser aftales årligt i en rammeaftale med kommunerne i regionen. Hovedformålet med den årlige rammeaftales underliggende styringsaftale – som beskriver de aftalte økonomiske rammer – er at sikre, at der er ensartede og aftalte rammer for samhandlen mellem leverandør og køber. Styringsaftalen fastlægger desuden, hvordan der budgetteres med centralt budget til administration. Omkostningsniveauet til central administration i Specialektoren er i 2018 4,68 % af takstberegningsgrundlaget.

Region Nordjylland er forpligtet til at tilpasse kapaciteten og sammensætningen af Specialektorens tilbud og ydelser på baggrund af kommunernes efterspørgsel. Ændringer af kapacitet eller sammensætning af tilbud aftales i regi af rammeaftalen.

Specialektoren leverer desuden IDV i form af ydelser til kommunerne og staten. Disse ydelser er ikke omfattet af rammeaftalen, men ligger i umiddelbar forlængelse af rammeaftalens ydelser. Eksempelvis kursusaktivitet og socialfaglig rådgivning.

Endelig leverer Specialektoren specialrådgivning og vejledning for Socialstyrelsen (VISO). Kommunerne kan kontakte VISO, hvis de har behov for rådgivning om- og udredning af komplicerede sager indenfor socialområdet. Specialektoren leverer selve ydelsen og betales herfor af Socialstyrelsen. Ydelsernes omfang aftales en gang pr. år.

I det følgende fremgår de væsentligste ændringer i rammeaftalen for 2017 i forhold til 2018.

Ændringer vedr. rammeaftalen i forhold til budget 2018

Budgetudvidelser

Følgende udvidelser vedrørende Specialektorens tilbud er aftalt med henholdsvis kommunerne og VISO-ydelser for 2018:

- Bostedet Kærvang har ibrugtaget nye bygninger. Dette betyder forøgede omkostninger til afskrivning og forrentning af bygningsmassen samt en udvidelse af pladsantallet med yderligere syv pladser. Den samlede budgetudvidelse er på 3,899 mio. kr.

Budgetreduktioner

Der er desuden sket budgetreduktioner ved Specialektoren i 2018. Følgende reduktioner vedrørende Specialektorens tilbud er aftalt med kommunerne for 2018:

- Kommunekontaktrådet Nordjylland (KKR) har besluttet, at udgiftsniveauet på rammeaftaleområdet skal reduceres med 1 % i 2018. 0,5 % af besparel-

ser er på taksterne, som findes ved en generel rammebesparelse for driftsherrenes tilbud. Yderligere findes 0,5 % ved genforhandling af indsatser for konkrete borgere. Den generelle besparelse er indarbejdet i budgettet og udgør 2,862 mio. kr.

- De administrative budgetter er reduceret med 0,5 % i overensstemmelse med besparelsen på de øvrige områder. Besparelse er på samlet 0,156 mio. kr.
- Specialbørnehjemmene er afledt af Budget 2017 i 2017 overgået til en ny og mere differentieret takststruktur. Baggrunden for den nye takststruktur er takstanalyse udarbejdet af KKR og afleveret til alle interessenter, som viste, at der var behov for at sikre et tilstrækkeligt antal takstniveauer. Der er på den baggrund indarbejdet den fulde ønskede besparelse som trinvis udmøntet på de øvrige tilbud frem til og med 2020, i den nye struktur. Dette er sket for at sikre et stabilt driftsgrundlag fremover for tilbuddet. Besparelsen udgør i alt 2,994 mio. kr.
- Indflytning i nybyggeriet Bostedet Hadsund der erstatter det tidligere tilbud Bostedet Visborggaard betyder en besparelse på 8,338 mio. kr. Baggrunden herfor er nednormering på 6 pladser, nye fysiske rammer, der muliggør mere effektiv arbejdsplanlægning og væsentlig færre udgifter til vedligehold af bygninger og omgivende områder samt besparelser på energi.

Andre forhold

Endvidere skal følgende forhold bemærkes vedrørende Specialektorens tilbud i 2018:

- Specialektoren benytter differentierede takster på en række tilbud. Herved imødekommes kommunernes ønske om en mere fleksibel sammenhæng mellem borgerens behov, ydelsen der leveres og prisen herfor. Ændret forventet beboersammensætninger kan fra år til år betyde, at de tilbud der benytter differentierede takster kan få foretaget budgetudvidelser eller – reduktioner i overensstemmelse hermed. Dette er indarbejdet som en teknisk ændring i budgettets oplægskolonne.

Ud over driftsbudgettet for sektorens tilbud, administration, VISO og IDV budgetteres der med en anlægsramme samt en investeringsramme. Anlægsrammen vedrører bevillinger til anlægsaktiviteter og dermed investeringer i byggeri, vedligehold og renovering. Investeringsrammen benyttes til anskaffelse og genanskaffelse af busser, biler og IT-udstyr m.v., som efterfølgende omfattes af omkostningsprincippet og indgår med afskrivning og forrentning.

Investeringer indenfor Specialektoren

Samlet set forventes investeringer indenfor Specialektoren på ca. 62 mio. kr. i 2018 jf. nedenstående investeringsoversigt.

Investeringsoversigt for Specialektoren 2018 til 2021	2018	2019	2020	2021
Nyt specialbørnehjem Nord	0,7	15,8	19,0	7,4
Socialpsykiatri Aars	39,1	6,3	0,0	0,0
Fællespulje	5,0	5,0	5,0	5,0
Udviklingspulje	15,0	15,0	15,0	15,0
Total anlægsramme	59,8	42,1	39,0	27,4
Investeringsramme til øvrige driftsmidler	2,5	2,5	2,5	2,5
Total anlægs- og investeringsramme	62,3	44,6	41,5	29,9

Der planlægges med anlægsaktiviteter i 2018 for i alt ca. 59,8 mio. kr. Herudover er der en investeringsramme til øvrige driftsmidler på 2,5 mio. kr.

Specialektoren er ved at færdiggøre processen mod nye boliger for socialpsykiatrien. Proces afsluttes med nyt socialpsykiatrisk bosted i Aars. Der er tale om et fælles projekt med Vesthimmerlands Kommune, hvorom der er indgået entreprisekontrakter og byggeriet er igangsat.

Specialektoren arbejder desuden videre med en mulig etablering af et nyt specialbørnehjem i den nordlige del af regionen

Fællespuljen er planlagt anvendt til APV projekter og bygningsvedligehold, der ikke kan holdes inden for den enkelte institutions drift, opfølgning på tidligere års byggeprojekter som årsgennemgange og 5 års eftersyn, energimærker ol.

Specialektoren har valgt at afsætte et årligt beløb til kommende projekter, som kan aftales med kommunerne.

Regional udvikling

Bevillingsoversigt

REGIONAL UDVIKLING	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
BALANCE (Omkostningsbaseret)	331.056.256	-5.235.040	325.821.216
REGIONAL UDVIKLING	-325.821.216		-325.821.216
BALANCE (Udgiftsbaseret)	330.912.256	-5.235.040	325.677.216
REGIONAL UDVIKLING	-325.821.216		-325.821.216
DRIFTSOMKOSTNINGER I ALT	331.056.256	-5.235.040	325.821.216
<i>Bevilling</i>			
Trafikselsskab	173.916.215	-3.635.040	170.281.175
Tilskud til Nordjyllands Trafikselsskab	193.560.455	-3.635.040	189.925.415
Tilskud til NT vedr. togdrift	72.319.000		72.319.000
Anlægstilskud vedr. jernbaner	-19.644.240		-19.644.240
Tilskud fra staten vedr. togdrift	-72.319.000		-72.319.000
<i>Bevilling</i>			
Jordforurening incl. administration	37.476.528	-200.000	37.276.528
Løn	15.170.860		15.170.860
Andre udgifter	22.123.618	4.800.000	26.923.618
Momsrefusioner		-5.000.000	-5.000.000
Barselsfond	182.050		182.050
<i>Bevilling</i>			
Øvrige regionale aktiviteter	85.561.799	-1.000.000	84.561.799
Særlige indsatser	3.439.384	1.000.000	4.439.384
Klimaregion	516.597		516.597
Sundhedsinnovation	569.900	1.000.000	1.569.900
Business Region North Jutland	2.197.458		2.197.458
Bæredygtig udvikling	155.429		155.429

REGIONAL UDVIKLING	Budgetoplæg 2018	Ændringer	BUDGET 2018
	kr.	kr.	kr.
Vækstforum	64.164.498	-2.000.000	62.164.498
Vækstforum	64.164.498	-2.000.000	62.164.498
Undervisning og kultur	15.596.122		15.596.122
Kultur	3.912.558		3.912.558
Uddannelse	11.683.564		11.683.564
Analyser og internationalt arbejde	2.361.795		2.361.795
Analyser og internationalt arbejde	2.361.795		2.361.795
Bevilling			
Andel af fællesadministration	4.704.388		4.704.388
Løn (udgiftselementer)	4.560.388		4.560.388
Løn (omkostningselementer)	144.000		144.000
Bevilling			
Centraladministration	22.783.872	-400.000	22.383.872
Løn	20.463.192	-400.000	20.063.192
Andre udgifter	2.079.921		2.079.921
Barselsfond	240.758		240.758
Bevilling			
Pensioner vedr. privatbaner	6.613.454		6.613.454
Tjenestemandspens. vedr. privatbaner	6.613.454		6.613.454
FINANSERING I ALT	-325.821.216		-325.821.216
Statsligt bloktilskud	-247.464.000		-247.464.000
Kommunalt udviklingsbidrag	-78.357.216		-78.357.216

Budgetbemærkninger

Inden for driftsområdet Regional udvikling skal Region Nordjylland medvirke til, at der skabes de rigtige rammer for borgere og erhvervsliv – og dermed nye arbejdspladser og fortsat økonomisk vækst.

Afdelingen udarbejder strategier og indgår i samarbejder, der skal støtte og sikre den regionale udvikling. Som ramme for arbejdet er der vedtaget en regional vækst- og udviklingsstrategi, som overordnet definerer regionens arbejde med erhvervsudvikling, kollektiv trafik, uddannelse, kultur og miljø. Hertil kommer mere specifikke planer og strategier for de enkelte områder, fx for jordforurening og råstoffer. Samarbejde og koordinering er nøgleord for Regional udvikling. Kommunerne, erhvervslivet, uddannelsesinstitutionerne og interesseorganisationerne er i denne forbindelse meget væsentlige partnere for de strategier og opgaver, som Regional udvikling er involveret i.

Budgetoplæg 2018 for Regional udvikling består af det fremskrevne budget 2017 med de ændringer, der følger af Økonomaftalen for 2018.

Budgetoplægget udviser på den baggrund et underskud på ca. 5,2 mio. kr. Dette kan særligt henføres til det omprioriteringsbidrag på 1% af den samlede ramme, som er indarbejdet i Økonomaftalen for 2018 samt opdatering af bloktilskudsfordelingen mellem regionerne.

I budgetforliget er aftalt en række udvidelser og omprioriteringer, som samlet set modsvarer underskuddet i budgetoplægget. De enkelte udvidelser og omprioriteringer fremgår under beskrivelserne af de enkelte opgaveområder i det følgende.

Trafikselskab

Region Nordjylland ejer sammen med de elleve nordjyske kommuner Nordjyllands Trafikselskab I/S (NT). Regionen bestiller hvert år kollektiv trafik hos NT, der udgør ca. 1/3 af selskabets samlede trafikomfang. Regionens trafikbestilling fokuserer på at styrke den kollektive trafik for pendlere og uddannelsessøgende.

Region Nordjylland og de nordjyske kommuner har koordineret deres trafikbestillinger i Trafikplan for Nordjylland, som er vedtaget i Regionsrådet og samtlige kommunalbestyrelser. Trafikplanen er NTs strategidokument.

I den kollektive trafiks arbejdsdeling, er det aftalt, at Region Nordjylland sikrer den tværgående trafik mellem regionens større byer med et udbygget net af regionalruter og X-busser, og sikrer de uddannelsessøgende mulighed for transport til og fra de nærmeste uddannelsesinstitutioner.

I august 2017 har regionen overtaget bestilleransvaret for regional togkørsel i Nordjylland. Udgiften hertil forventes at andrage 72,3 mio. kr. i 2018, som finansieres af et tilsvarende statsligt tilskud.

I budgetforliget er aftalt følgende ændringer til budgetoplægget:

Faldende operatøromkostninger og efterbetaling vedr. 2016	-15,3 mio. kr.
Hovednet-pilotprojekt	+9,7 mio. kr.
Trafikknudepunkter	+0,6 mio. kr.
PlusBus i Aalborg	+0,7 mio. kr.
Miljødiesel til busser	+0,5 mio. kr.
Bedre busbetjening ved regionshospitalet i Thisted	+0,2 mio. kr.

Det samlede nettobudget til "Trafikselskab" udgør 170,3 mio. kr. i 2018.

Jordforurening incl. administration

Efter regler fastsat af miljøministeren og Miljøstyrelsen er det regionens opgave at forebygge og forhindre skadelige virkninger fra jord- og grundvandsforureninger. Regionen arbejder sammen med kommunerne med opsporing og kortlægning af de arealer i regionen, som vi enten forventer eller ved er forurenede.

Efter en prioriteret rækkefølge gennemfører regionen forureningsundersøgelser og afværgetiltag for at forhindre skadelige virkninger på menneskers sundhed, grundvand, overfladevand og natur som følge af jordforureninger. Prioriteringen foretages på grundlag af en strategiplan for den samlede indsats på jordforureningsområdet, som vedtages af regionsrådet.

Ifølge Lov om råstoffer skal regionsrådet udarbejde en plan for indvinding og forsyning af regionen med råstoffer. Regionsrådet vedtog i april 2017 den gældende Råstofplan 2016.

I budgetforliget er aftalt følgende ændringer til budgetoplægget:

Jordforurening og råstoffer – indtægter fra momsrefusion	-5,0 mio. kr.
Øget indsats på kortlægning af jordforurening	+3,5 mio. kr.
Pesticidundersøgelse	+1,0 mio. kr.
Udredning af molerforekomster	+0,3 mio. kr.

Det samlede nettobudget for 2018 udgør 37,3 mio. kr.

Særlige indsatser

Det samlede budget til særlige indsatser udgør 4,4 mio. kr., der fordeler sig på de følgende områder:

Klimaregion og Sundhedsinnovation

Til finansiering af indsatser i relation til Klimaregion og Sundhedsinnovation var der i budgetoplægget afsat 1,1 mio. kr. I budgetforliget er aftalt følgende ændringer:

Øget indsats vedr. den nye sundhedsplatform (LSI-North Denmark)	+0,4 mio. kr.
Den digitale mobile arbejdsplads for sundhedsprofessionelle	+0,6 mio. kr.

Det samlede budget for 2018 udgør 2,1 mio. kr.

Business Region North Denmark (BRN)

Business Region North Denmark (BRN) er et nyt erhvervspolitisk samarbejde mellem de nordjyske kommuner og regionen med henblik på øget koordinering og fælles indsatser for erhvervsudvikling og vækst på tværs af region og kommuner. Der er afsat 2,2 mio. kr. til arbejdet i relation til Business Region North Denmark. Dette inkluderer kontant finansiering til drift af sekretariatet, som er placeret i Aalborg Kommune. Regionens bidrag er betalt af Regional udvikling og svarer til 1 kr. pr. indbygger pr. år. eller ca. 0,6 mio. kr.

Netværk for bæredygtig udvikling

I budget 2018 er afsat 0,2 mio. kr. til at tegne et medlemskab af Netværk for Bæredygtig Erhvervsudvikling Norddanmark (NBEN). Formålet med netværket er at bistå nordjyske virksomheder med grøn omstilling.

Vækstforum

Via Vækstforum kan regionen medfinansiere erhvervsudviklingsaktiviteter inden for en række forskellige områder, som fx anvendelse af ny teknologi, innovation, turisme og udvikling af menneskelige ressourcer. I Vækstforum er der ud over regionen også repræsentanter fra erhvervslivet, kommunerne og forskellige uddannelsesinstitutioner.

Med midlerne til Vækstforum ønsker regionsrådet at bidrage til at sikre både implementeringen af den Regionale Erhvervsudviklingsstrategi og vækstpartnerskabsaftalen mellem Vækstforum og Regeringen. Sidstnævnte fokuserer bl.a. på kompetenceudvikling, videns spredning, innovation, energi og sundhedsteknologi.

I budgetforliget er aftalt følgende ændringer til budgetoplægget:

Tilbageløbsmidler fra tidligere vækstforumsprojekter	-2,5 mio. kr.
Brandingindsats	+0,5 mio. kr.

Det samlede budget for 2018 udgør 62,2 mio. kr.

Undervisning og kultur

Region Nordjylland har til opgave at stå for den overordnede koordinering og samarbejde på tværs i regionen inden for uddannelsesområdet i særlig grad i forhold til ungdomsuddannelserne. Regionen har således ansvaret for at koordinere den samlede indsats for at sikre sammenhæng i udbuddet og kapaciteten på uddannelserne, med henblik på at der er tilstrækkeligt og varieret uddannelses tilbud til alle unge og voksne i hele regionen. Denne koordinering skal foregå via samarbejde, dialog, netværk, udviklingsplaner samt formålsbestemte udviklingstilskud. Aktiviteterne sigter generelt på at understøtte målene i den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Budgettet for 2018 udgør 11,7 mio. kr.

På kulturområdet medvirker Region Nordjylland til at udvikle nye kulturelle tilbud og igangsætte større enkeltstående events til at understøtte den regionale vækst- og udviklingsstrategi. Udvikling og igangsætning af nye kulturtilbud sker desuden i vidt omfang gennem Kulturaftale Nordjylland, som de 11 nordjyske kommuner og regionen deltager i.

Budgettet for 2018 udgør 3,9 mio. kr.

Analyser, internationalt arbejde, mv.

Denne post er primært til diverse analyser vedr. regional udvikling, herunder den regionale vækst- og udviklingsstrategi, men anvendes også til at finansiere regionens deltagelse i internationale samarbejder, specielt samarbejder under INTER-REG-programmet for Kattegat-Skagerak (KASK-programmet) og Nordsøkommissionen.

Budgettet for 2018 udgør 2,4 mio. kr.

Fællesadministration

Regional udviklings andel af fællesadministrationen udgør 4,7 mio. kr. (incl. omkostninger)

Sektoradministration

Sektoradministrationen løser sekretariatsmæssige opgaver inden for alle områder i Regional udvikling, dog undtaget Jordforurening, der rent budgetmæssigt har sin "egen" administration.

I budgetforliget er aftalt følgende ændringer til budgetoplægget:

Administrativ forenkling og effektivisering	-0,4 mio. kr.
---	---------------

Det samlede budget for 2018 udgør 22,4 mio. kr.

Tjenestemandspensioner ved privatbaner

Regionen er forpligtet til at afholde udgifter til tjenestemandspensioner ved de nordjyske privatbaner. Budgettet for området udgør 6,6 mio. kr. i 2018.

Administrationen

Administrationen

Bevillingsoversigt

FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION	BUDGET 2018
	kr.
DRIFTSOMKOSTNINGER I ALT	496.806.780
	-17.397.930
Udgifter	
Sektor for specialområdet	19.094.041
Løn (Sundhedsområdet)	953.922
Løn (Specialområdet)	14.419.668
Andre udgifter (Specialområdet)	3.720.451
Patientforløb	47.589.867
Løn (Sundhedsområdet)	44.508.237
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	3.081.630
Regional udvikling	22.143.114
Løn (Regional udvikling)	20.063.192
Andre udgifter (Regional Udvikling)	2.079.921
HR	66.105.670
HR - afdelingsbudget	61.125.506
Løn (Sundhedsområdet)	35.699.371
Løn (Fællesadministration)	24.680.168
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	745.966
Andre udgifter (Fællesadministration)	0
Fællesregionale HR-initiativer	4.980.164
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	4.980.164
Forbedring, Kvalitet og Kommunikation	28.327.390
Løn (Sundhedsområdet)	15.383.574
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	1.976.220
Løn (Fællesadministration)	3.802.063
Andre udgifter (Fællesadministration)	7.165.532

FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION	BUDGET 2018
	kr.
Økonomi	62.905.808
Løn (Sundhedsområdet)	38.374.023
Løn (Fællesadministration)	19.062.998
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	-666.072
Andre udgifter (Fællesadministration)	3.816.493
Revisionen (Fællesadministration)	2.318.366
IT	20.471.515
Løn (Fællesadministration)	5.583.600
Andre udgifter (Fællesadministration)	14.887.915
Projektsekretariatet (NAU)	3.310.738
Løn (Sundhedsområdet)	3.161.336
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	149.402
Administrationsejendomme	24.867.042
	-4.460.372
Løn (Fællesadministration)	9.227.547
Løn (Sundhedsområdet)	4.633.646
Andre udgifter (Fællesadministration)	10.173.705
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	832.144
Indtægter (Fællesadministration)	-4.460.372
Erhvervsboliger	22.379.833
	-12.937.558
Løn (Sundhedsområdet)	427.308
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	21.952.525
Indtægter (Sundhedsområdet)	-12.937.558

FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION	BUDGET 2017
	kr.
Juridisk funktion og Politisk sekretariat	13.239.213
Løn (Fællesadministration)	12.553.272
Andre udgifter (Fællesadministration)	685.941
Forsikringskontoret	21.298.505
Andre udgifter (Fællesadministration)	21.298.505
Regionsrådet	15.475.301
Andre udgifter (Fællesadministration)	15.475.301
Direktionen	6.886.141
Løn (Fællesadministration)	6.278.927
Andre udgifter (Fællesadministration)	607.214
Danske Regioner	13.814.288
Andre udgifter (Fællesadministration)	13.814.288
IT-drift i Region Nordjylland	28.296.293
Sygesikringssystem (Sundhedsområdet)	6.407.017
Lønssystem (Sundhedsområdet)	8.576.641
Lønssystem (Fællesadministration)	4.132.572
Økonomisystem (Fællesadministration)	5.298.074
ESDH (Fællesadministration)	3.881.990
Bredbånd og PC ordning	-155.181
Andre udgifter (Fællesadministration)	-155.181

FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION	BUDGET 2018
	kr.
Kontorhold, annoncering, fotokopiering	3.757.256
Løn (Fællesadministration)	2.601.116
Andre udgifter (Fællesadministration)	1.156.140
Udviklingspulje	425.931
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	425.931
Pensionsudgift vedr. administration	8.504.450
Løn (Fællesadministration)	8.504.450
Budgetmidler til barselsfond	62.260.830
Heraf Sundhedsområdet	61.201.279
Heraf Regional udvikling	240.758
Heraf Fællesadministration	818.792
Omkostningselementer	5.808.736
Andre omkostninger (Fællesadministration)	5.619.000
Andre omkostninger (Specialesektor)	143.588
Andre omkostninger (Patientforløb)	46.148

Budgetbemærkninger

Den samlede administration for Region Nordjylland er i 2018 budgetteret til ca. 479 mio. kr., hvilket vedrører såvel central administration, der konteres direkte på den pågældende hovedkonto (1, 2 eller 3) samt udgifter til fællesadministration (hovedkonto 4), der i budget- og regnskabssituationen fordeles på de øvrige tre områder.

Efter hver budgetpost er det angivet, hvilken hovedkonto den pågældende udgift vedrører.

Udgifterne vedrørende fællesadministrationen (hovedkonto 4) er fordelt på de tre driftsområder ud fra følgende fordelingsnøgle:

- Sundhedsområdet: 90,85%
- Speciaalsektoren: 6,78%
- Regional udvikling: 2,37%

I det følgende gives en kort beskrivelse af de enkelte afdelinger i Administrationen (dog excl. de to sektoradministrationer "Speciaalsektoren" og "Regional udvikling", der udelukkende beskæftiger sig med driftsopgaver indenfor de to sektorumråder").

Patientforløb

Afdelingen løser opgaver på tværs af den samlede sundhedssektor. Afdelingen har et bredt fokus på det samlede sundhedsområde, herunder særlig fokus på det tværsektorielle samarbejde omkring den enkelte patient. Patientforløb har som mål at understøtte synergi i opgaveløsningen.

Afdelingens primære opgave er i såvel helheden som detaljen at understøtte regionens politisk-strategiske mål i forhold til de forskellige dele af sundhedsvæsenet, og kerneopgaverne fordeler sig inden for myndigheds- og driftsopgaver, administrative opgaver og udvikling/forandring/strategi.

Afdelingen består af fire kontorer:

Planlægning, hvor kerneopgaven er sundhedsplanlægning: Sygehusplanlægning, specialeplanlægning og praksisplanlægning for praksisområdet samt løbende planlægning på tværs af regionens hospitaler eller på tværs af hospital, kommuner og praksis.

Patientdialog rådgiver, vejleder og informerer patienter om deres rettigheder med hensyn til adgang til behandling, frit sygehusvalg, ventetider og klage- og erstatningsmuligheder. Kontoret driver regionens patientkontor og består desuden af regionens kørselskontor, der sørger for befordring af patienter til og fra patientbehandling samt vejleder og behandler i spørgsmål om befordringsgodtgørelse.

Sundhed på Tværs har fokus på patientforløb, der går på tværs af hospital, kommuner og almen praksis og skal skabe sammenhæng i samarbejdet mellem region og kommuner, samt øvrige dele af sundhedsvæsenet. Endvidere løser kontoret opgaver med lægedækning på almen praksis området.

Praksis, hvor kerneopgaven er controlling og administration af det primære sundhedsområde i Region Nordjylland. Det indebærer administration af overenskomstområder, hvor borgeren kan modtage undersøgelse og behandling med helt eller delvist offentligt tilskud. Området omfatter således alment praktiserende læger, speciallæger, tandlæger, og tandplejere, fysioterapeuter, kiropraktorer, fodterapeuter og psykologer. Derudover administreres ordningen med tilskudsberettiget medicin, som borgeren køber på apoteket samt fremmedsprogstolkning hos alment praktiserende læger og speciallæger.

HR

HR varetager en række strategiske, udviklingsmæssige og driftsmæssige opgaver bredt på HR-området.

HR supporterer virksomhederne ift. driftsopgaver, der vedrører løn- og personaleadministration.

HR samarbejder med Direktion, Strategisk Sundhedsledelse, hospitaler og øvrige virksomheder om at omsætte de politiske mål til konkrete handlinger og resultater.

De tre fokusområder som HR særligt understøtter i 2018 er:

- Forbedret arbejdstilrettelæggelse
- Rekruttering og fastholdelse
- Arbejds miljø og ledelse

Forbedring, Kvalitet og Kommunikation

Som led i Direktionens justeringer på det administrative område og i de øverste ledelseslag blev forbedrings-, kvalitets- og kommunikationsområderne (ekskl. presse) primo 2017 samlet i en ny afdeling med navnet 'Forbedring, Kvalitet og Kommunikation'. Afdelingen understøtter og løfter Region Nordjyllands strategier og fælles målsætninger med øje for det, der giver størst værdi for patienter og borgere.

Afdelingen består af tre kontorer:

Forbedring gennemfører systematisk forbedringsarbejde gennem involverende processer, så borgerne i det nordjyske sundhedsvæsen har adgang til de bedst mulige ydelser. Fokus er på at skabe værdi for patienten i form af effektive og sikre patientforløb med respekt for patientens tid – dvs. forbedringer der understøtter hurtig udredning, kortere ventetid til behandling og reduceret ventetid til kræftbehandling.

Kvalitet arbejder med regionens tværgående patientsikkerhedsarbejde på tværs af hospitaler, kommuner og almen praksis, de nationale kliniske retningslinjer, de mange initiativer om Borgernes Sundhedsvæsen og koordinerer arbejdet med de kliniske kvalitetsdatabaser. Derudover er *Kvalitet* ansvarlig for den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser (LUP) og har en væsentlig opgave med at koordinere den regionale indsats om patient- og pårørendeinddragelse.

Kommunikation har det overordnede ansvar for at understøtte og sætte rammer for Region Nordjyllands kommunikation. Kontoret driver og udvikler regionens digitale kommunikationskanaler (hjemmesider og intranet) med henblik på at fremme digital brugervenlighed, tilgængelighed og selvbetjening, den skriftlige patientinformation (indkaldelsesbreve og HUSK bilag, ydelsesinformationer mv) for at sikre ensartet og målrettet information til alle patienter på tværs af afsnit og hospitaler samt budskabs- og kampagneformidling (nyhedsbreve, ledelsesinformation, employer branding).

Økonomi

Økonomi varetager regionens samlede økonomifunktion med en lang række opgaver, som spænder fra den overordnede budgetlægning og økonomistyring til mere konkrete og driftsnære opgaver, som bogføring og indkøb. Endvidere har afdelingen ansvaret for planlægning og gennemførelse af regionens byggeprojekter, dog eksklusive Aalborg Universitetshospital og byggeriet af det nye hospital i Aalborg Øst.

Økonomi skal bidrage til at sikre udviklingen af regionens opgaver samt sikre generel ressourceansvarlighed i hele den regionale organisation. Afdelingen fungerer på tværs af regionens organisation og samarbejder med hospitaler og sektorer i forbindelse med de enkelte projekter.

Afdelingen består af fem kontorer:

Regnskabsservice varetager den daglige økonomiske forvaltning og administration.

Sundhedsøkonomi varetager budget- og driftskoordinering samt økonomi- og effektivitetsberegninger vedr. Sundhedsområdet. Som led i "Fokus og Fornyelse" er der i Sundhedsøkonomi etableret en Business Intelligence-enhed, der skal levere data som grundlag for de løbende forbedringer og realisering af de prioriterede mål.

BI-enheden understøtter datadrevet ledelse ved at levere rettidige og valide, nemt tilgængelige data, der kan anvendes på alle niveauer i organisationen. Hovedfokus er at sikre at relevante data er til rådighed for alle led i ledelseskæden samt at alle ledelsesled kan anvende data i ledelsesarbejdet.

Indkøb varetager regionens indkøb af varer og tjenesteydelser.

Bygninger og Anlæg varetager alle anlægs- og byggeopgaver i regionen (undtaget Nyt Universitetshospital Aalborg)

Intern Administration og Service varetager primært en række driftsmæssige opgaver for Regionshuset og for IT-huset, som fx pedelfunktion, rengøring, kantine osv. I den administrative del af kontoret ligger det overordnede ansvar for Elektronisk Sags- og dokumenthåndtering, arkivfunktioner mv.

IT

IT er Region Nordjyllands centrale it-afdeling, hvis kerneopgave er at it-understøtte og videreudvikle regionens sundhedsydelser samt at bidrage til sammenhæng, effektivitet og kvalitet i den samlede opgaveløsning.

IT favner it-løsninger inden for både sundhedsområdet, specialsektoren, regional udvikling og administrationen, men størstedelen af regionens it-indsats er koncentreret inden for sundhedsområdet.

Et stort fokusområde for ITs arbejde er videreudvikling og support af Den kliniske IT-arbejdsplads i regionen samt realisering af de "nationale RSI-pejlemærker".

Afdelingen er organiseret i tre kontorer og en stabsfunktion, der hver ledes af en kontorchef:

IT Administration og Styring:

Stabsfunktionen varetager tværgående styring og administrative processer i IT, så de enkelte funktioner og kontorer kan fokusere på fagspecifikt indhold og kvalitet.

IT Forvaltning, Drift og Support:

Kontoret er ansvarlig for professionel drift og forvaltning af regionens it-infrastruktur, kommunikations-platforme samt interregionale og nationale systemer. Formålet er at sikre en stabil og effektiv drift og support af it.

IT Projekt, Udvikling og Portefølje:

Kontoret varetager det overordnede ansvar for planlægning, gennemførelse og implementering af regionens tværgående it-projekter. Kontoret skaber sammenhængende it-løsninger til regionernes virksomheder, der sikrer produktivitet og effektive arbejdsgange. Kontoret skal sikre, at IT gennemfører de rigtige projekter til aftalt tid, økonomi og kvalitet.

Herudover er der tilknyttet en lægefaglig konsulent, som er bindeled mellem IT og brugerne på regionens hospitaler og institutioner.

Det tværsektorielle telemedicinske projekt TeleCare Nord er i regionen forankret i IT.

Projektafdelingen Nyt Aalborg Universitetshospital

Projektafdelingen er ansvarlig for planlægning og gennemførelse af byggeriet af det nye Universitetshospital og andre projekter på arealet i Aalborg Øst i tilknytning hertil blandt andet Psykiatri, Onkologi og Steno diabetescenter.

Projektafdelingen betjener desuden det politiske byggeudvalg for det nuværende Aalborg Universitetshospital og varetager byggeprojekter her.

Afdelingen består af tre kontorer:

Plan og Struktur beskæftiger sig med en række planlægningsopgaver vedrørende fysisk struktur, dimensionering og logistik i forhold til det nye universitetshospital og de øvrige projekter på østmatriklen.

Byggeteknik har den byggetekniske ekspertise i forhold til planlægning, projektering og gennemførelse af de forskellige byggerier på østmatriklen.

Sekretariatet løser opgaver i relation til økonomi, jura, kommunikation samt betjening af administrativ og politisk ledelse.

Der vil ske en løbende tilpasning af Projektafdelingens normering, efterhånden som byggeriet af Nyt Aalborg Universitetshospital og de øvrige byggerier på østmatriklen skrider frem.

Politisk Sekretariat og Jura og Forsikring

Politisk Sekretariat leverer sekretariatsbistand til det politiske niveau. Det sker primært gennem forberedelse, afvikling og opfølgning på regionsrådsmøder, forretningsudvalgsmøder, møder i de politiske udvalg, Kontaktudvalget og afholdelse af temadage for Regionsrådet, samt politikernes og rådets virke i øvrigt.

Kontoret bistår direktionen og regionsrådsformanden med sekretariatsbetjening generelt, pressekommunikation, forberedelse og bistand til direktionens møder og strategisk sundhedsledelse samt andre direktionsopgaver. Politisk sekretariat bidrager til at koordinere og følge op på sager, der skal forelægges for direktionen. Kontoret har desuden opgaver i relation til at yde støtte til regionsrådsformanden. Politisk Sekretariat har også ansvar for pressearbejde og strategisk kommunikation om regionens mål og opgaver.

Jura og forsikring yder juridisk rådgivning til alle Regionens sektorer og afdelinger, samt varetager regionens forsikringsområde.

'Politisk Sekretariat' og 'Jura og Forsikring' refererer direkte til regionsdirektøren.

Personaleoversigt

Nedenfor præsenteres personaleoversigten for Region Nordjylland fordelt på de forskellige driftsområder. Regional udvikling indgår som en del af Administrationen.

Udgangspunktet for opgørelsen er et træk i lønsystemet baseret på regnskabsåret 2016. Her udgjorde det samlede antal årsværk for hele Region Nordjylland ca. 12.111. Der er således ikke indregnet personalemæssige konsekvenser af budget 2018 i oversigten.

I forhold til Specialsektoren gælder det, at der i de angivne årsværk indgår såvel VISO, Indtægtsdækket virksomhed og projekter, som ikke er en del af det takstfinansierede område. Da det opgjorte antal årsværk afspejler det faktiske forbrug i 2016 indgår ligeledes årsværk som følge af meraktivitet på Specialsektorens tilbud i 2016.

Sundhedsområdet

Institution/afdeling	Årsværk
Aalborg Universitetshospital	5.715
Regionshospital Nordjylland	2.347
Psykiatrien	1.104
Sundhedsydelse i Specialsektoren	34
Sygehusapoteket	161
Sundheds-IT	146
Den præhospital virksomhed	35
Fælles (praksisreservelæger, udd. puljer mv.)	510
Forskning/projekter	79
I alt	10.132

Specialektoren

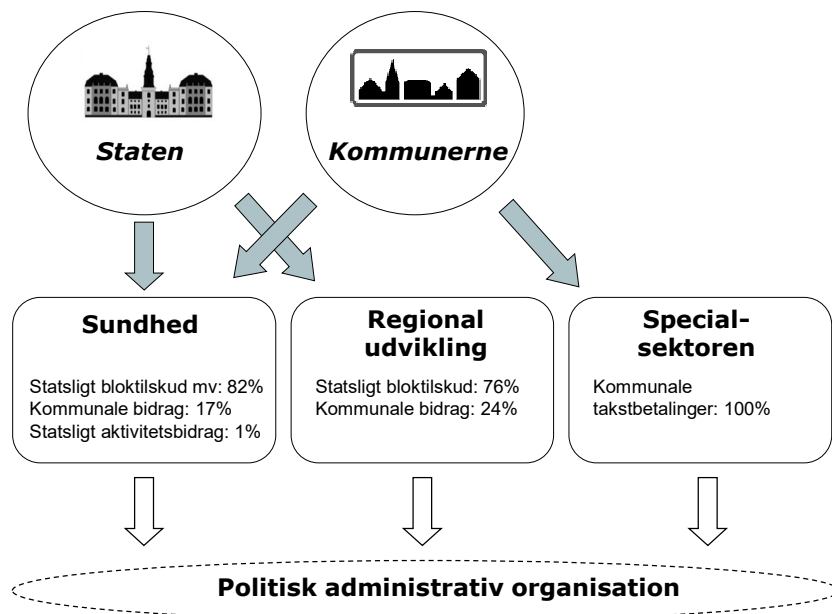
Institution/afdeling	Årsværk
Center for Døvblindhed & Høretab	231
Specialbørnehjemmene	139
Sødisbakke	366
Neurocenter Østerskoven	80
Rehabiliteringscenter Strandgården	28
Institut for Syn og Hørelse	38
Forsorgshjemmet Aas	19
Bostedet Brovst	32
Bostedet Kærvang	83
Bostedet Skovvænget	61
Bostedet Solsiden	59
Bostedet Vestervang	39
Bostedet Hadsund	64
Den sikrede institution Kompasset	29
VISO, IDV og projekter med ekstern finan.	47
I alt	1.315

Administrationen

Institution/afdeling	Årsværk
Direktion, Politisk Sekretariat og Jura og Forsikring	19
HR (incl. Forbedering)	134
Økonomi (incl. Centrallager)	213
Projektafdelingen vedr. Nyt Aalborg UH	22
IT (fællesområdet)	17
Kommunikation	18
Patientforløb	129
Regional udvikling	67
Sektor for Specialområdet	30
Elever i fællesadministrationen	16
I alt	664

Finansiering, renter og afdrag

Finansieringen af Region Nordjyllands aktiviteter sker gennem bidrag fra staten og kommunerne. De tre overordnede opgaver, som Regionen varetager, er finansieret hver for sig, og hvert hovedområde fungerer derfor som et lukket, økonomisk kredsløb/system. Regionen har således ikke mulighed for at flytte midler fra et hovedområde til et andet, men kan kun prioritere mellem aktiviteterne inden for hvert område. Finansieringen og opdelingen af de tre hovedområder er illustreret i den følgende figur:

Sundhedsområdet er fortrinsvist finansieret via bloktilskud fra staten. Beløbet er sammensat af tre dele:

- ⇒ Et basisbeløb på 100 mio. kr.
- ⇒ Et beløb beregnet på baggrund af et aldersbestemt udgiftsbehov. Dette er beregnet på baggrund af antal indbyggere i forskellige aldersgrupper ganget med en gennemsnitsudgift pr. indbygger i den pågældende aldersgruppe. Dette beløb udgør ca. 77% af det samlede bloktilskud.
- ⇒ Et beløb beregnet på baggrund af et socioøkonomisk udgiftsbehov. Dette er beregnet ud fra eksempelvis enlige over 65 år, familier på overførselsindkomst, indbyggere på øer uden fast forbindelse mm. Dette beløb udgør ca. 23% af det samlede bloktilskud.

Det samlede bloktilskud til sundhedsområdet udgør 9.769 mio. kr. i 2018.

Desuden betaler staten et aktivitetsafhængigt bidrag, hvilket i 2018 svarer til 144 mio. kr. Det aktivitetsafhængige bidrag er fra 2018 ikke længere knyttet op på levering af meraktivitet.

Sundhedsområdet er imidlertid også finansieret via kommunebetaling. Kommunerne i Region Nordjylland forventes således at betale et aktivitetsafhængigt bidrag på 2.067 mio. kr. Det vil sige, at kommunerne også bidrager til sundhedsområdets finansiering på baggrund af indbyggernes 'brug' af sundhedsområdets tilbud.

Der er sket betydelige omlægninger af den kommunale medfinansiering i såvel 2012 som i 2017. For at omlægningerne ikke skulle få væsentlige byrdemæssige konsekvenser for regionerne er omlægningerne ledsaget af to kompensationsordninger. I forhold til 2012 omlægningen modtager Region Nordjylland 59 mio. kr., mens regionen i forhold til 2017 omlægningen afleverer 183 mio. kr.

I forbindelse med økonomiaftalen for 2017 blev det aftalt, hvordan de effektiviseringsgevinster, der er forudsat ved regionernes kvalitetsfundsprojekter, skal håndteres. Aftalen indebærer, at der omfordeles midler fra de regioner, der har de største byggerier (og dermed det største effektiviseringspotentiale) til regioner med mindre byggerier. På den baggrund tilføres Region Nordjylland ca. 6 mio. kr. i 2018.

Sundhedsområdets finansiering, i mio. kr.

Statsligt bloktilskud	9.769
Statsligt aktivitetsafhængigt tilskud	144
Kommunal medfinansiering	2.067
Kompensationsordning KMF (2012)	59
Kompensationsordning KMF (2017)	-183
Omfordeling af effektiviseringsgevinster, kvalitetsfundsprojekter	6
I alt	11.862

Herudover er der forudsat lånoptag (65 mio. kr.), kassetæk (85 mio. kr.) samt indtægter for salg af bygninger (9 mio. kr.).

Regional udvikling er ligeledes finansieret af både staten og kommunerne. Staten bidrager med et bloktilskud beregnet på baggrund af et demografisk udgiftsbehov og et strukturelt betinget udgiftsbehov. Det demografiske kriterium bidrager med et gennemsnitligt beløb pr. indbygger, mens det strukturelle kriterium beregnes ud fra eksempelvis pendlergrad, antal km. privatbane, biler pr. km. vej mv. I 2018 beløber bloktilskuddet sig til ca. 248 mio. kr. Hertil kommer et anlægstilskud fra staten vedrørende de nordjyske privatbaner på ca. 20 mio. kr.

I august 2017 overtog regionen bestilleransvaret for regional togkørsel i Nordjylland. Udgiften hertil finansieres af et tilsvarende statsligt tilskud på ca. 72 mio. kr.

Kommunerne bidrager med et beløb på 133 kr. pr. indbygger, svarende til forudsætningerne i økonomiaftalen, i alt 78 mio. kr.

(Netto)Finansiering af Regional udvikling, i mio. kr.

Statsligt bloktilskud	248
Kommunalt udviklingsbidrag	78
I alt	326

Det tredje driftsområde, specialsektoren, er fuldt ud finansieret af takstindtægter fra kunderne, dvs. kommunerne. Specialsektoren er derfor et hvile-i-sig-selv-område, der finansieres ved at sælge ydelser til kommunerne, som betaler alt efter hvor meget de benytter sig af Regionens tilbud.

Den politiske administration bliver ikke finansieret direkte, men modtager bidrag fra de tre hovedområder, som hver betaler et forholdsmæssigt bidrag til den fælles administration.

Renter og afdrag

Regionens nettorenteutgift efter den udgiftsbaserede model er i 2018 budgetteret til 30,4 mio. kr.

Budgetniveauet er samlet set baseret på de følgende præmisser:

- Regionens samlede lånoptag er stigende.
- Fortsatte forventninger om et lavt renteniveau.

Afdragsbyrden på de eksisterende lån, som betales direkte af regionen forventes i 2018 at udgøre 128 mio. kr. Afdraget finansieres gennem ny lånoptagelse (63 mio. kr.) og likviditetstræk (65 mio. kr.).

Flerårsoversigt

I det følgende præsenteres flerårsoversigten (frem til 2021) for Region Nordjyllands tre driftsområder.

I flerårsoversigten er indregnet overslag over såvel merudgiftsbehov og finansieringsmæssige ændringer. På specialsektorens område er det dog forudsat, at omsætningen vil have samme niveau i alle overslagsår, og at alle omkostninger dækkes ind af takstbetalinger fra kommunerne.

Flerårsoversigten skal ses i lyset af budgetloven, der stiller krav om, at regionerne i budgetåret og de tre følgende overslagsår som minimum skal budgettere med balance i forhold til den kendte ramme. Dette gælder dog kun sundhedsområdet og regional udvikling.

Det skal understreges, at der er tale om "grove" beregninger, da de fremtidige udgiftsbehov, resultatet af fremtidige økonomiforhandlinger osv. naturligvis ikke er kendt på nuværende tidspunkt.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
	mio kr.	mio. kr.	mio. kr.	mio. kr.
Konto 1				
Sundhedsområdet				
Balance Sundhedsområdet (udgiftsbaseret)	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	11.525,8	11.525,8	11.525,8	11.525,8
Forventet (uafviselig) udgiftsvækst		50,0	100,0	150,0
Forudsat besparelsesramme		-22,5	-52,8	-80,4
Ordinær anlægsaktivitet	248,6	248,6	248,6	248,6
Reduktion i anlægsramme		-9,2	-20,3	-20,6
Omsætning kvalitetsfondsbyggeri	700,0	1.892,2	521,2	68,0
Hensættelse til kvalitetsfondsbyggeri	117,1	117,1	117,1	117,1
Salgsindtægter anlæg	-9,3	-9,3	-9,3	-9,3
Finansiering	-11.882,2	-11.882,2	-11.882,2	-11.882,2
Forventet frigivelse af kvalitetsfondsmidler	-700,0	-1.892,2	-521,2	-68,0
Regulering af anlægsramme		9,2	20,3	20,6
Finansieringsændring - "nye penge" i årets aftaler		-50,0	-100,0	-150,0
Finansieringsændring - befolkningsudvikling		22,5	52,9	80,5
Konto 2				
Specialektoren				
Balance Specialektoren (omkostningsbaseret)	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	656,4	656,4	656,4	656,4
Anlæg (udgift)	(62,3)	(44,6)	(41,5)	(29,9)
Finansiering	-656,4	-656,4	-656,4	-656,4
Konto 3				
Regional udvikling				
Balance Regional udvikling (udgiftsbaseret)	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	325,8	325,8	325,8	325,8
Forventet (uafviselig) udgiftsvækst		5,0	10,0	15,0
Forudsat besparelsesramme		-4,9	-9,8	-14,6
Finansiering	-325,8	-325,8	-325,8	-325,8
Finansieringsændring - "nye penge" i årets aftaler		-1,0	-2,0	-3,0
Finansieringsændring - befolkningsudvikling		0,9	1,8	2,6

Sundhedsområdet

På Sundhedsområdet er der indregnet et årligt uafviseligt merudgiftsbehov på 50 mio. kr. Dette dækker fx over de stigende udgifter til ny dyr medicin, praksisområdet og tjenestemandspensioner. Henset til udviklingen i tidligere år er der her tale om en meget konservativ vurdering.

Det er forudsat, at regionen via de årlige økonomiaftaler tilføres et tilsvarende beløb.

Herudover kommer øvrige, politisk prioriterede udvidelser.

Regionernes finansiering fordeles mellem de enkelte regioner ud fra en lang række kriterier, hvoraf det vigtigste dog er befolkningstal. I flerårsoversigten er indregnet en vurdering af, hvordan Region Nordjyllands finansiering forventes at udvikle sig i overslagsårene – baseret på regionens befolkningsudvikling sammenlignet med resten af landet. Det er således en kendt problemstilling, at befolkningstallet i Region Nordjylland over de kommende år vil være stagnerende, mens befolkningstallet i flere af de øvrige regioner vil stige. Dermed falder Region Nordjyllands andel af regionernes bloktilskud. Det er på nuværende tidspunkt vurderingen, at Region Nordjyllands finansiering på den baggrund vil falde med ca. 25 mio. kr. årligt.

Samlet set må det forventes, at det i udgangspunktet vil være nødvendigt at indregne en årlig besparelsesramme på ca. 25 mio. kr. Hertil kommer finansiering af øvrige politisk prioriterede udvidelser.

I flerårsoversigten er indregnet det forventede anlægsniveau for de kommende år.

Speciaalsektoren

Den driftsmæssige omsætning indenfor Speciaalsektoren er sat til samme niveau i alle overslagsår. Det forudsættes, at alle omkostninger dækkes ind af takstbetalinger fra kommunerne fra 2018 og frem.

Anlægsniveauet er indregnet med baggrund i investeringsoversigten for 2018 (plus overslagsår).

Regional udvikling

På det regionale udviklingsområde er indregnet et årligt uafviseligt merudgiftsbehov på 5 mio. kr. Dette skal særligt ses i lyset af, at der typisk har været en årligt vækst i regionens udgifter til Nordjyllands Trafikselskab, primært begrundet i stigende operatøromkostninger og dieselpriiser.

Det er forudsat, at regionen tilføres ca. 1 mio. kr. årligt i de kommende økonomiaftaler.

I lighed med sundhedsområdet rammes finansieringen på det regionale udviklingsområde af, at befolkningstallet i Region Nordjylland er stagnerende – men stigende i

de øvrige regioner. På den baggrund er der indregnet en årlig finansieringsmæssig reduktion på ca. 1 mio. kr.

Samlet set må det forventes, at det i udgangspunktet vil være nødvendigt at indregne en årlig besparelsesramme på ca. 5 mio. kr. Hertil kommer finansiering af øvrige politisk prioriterede udvidelser.

Likviditetsbudget

Nedenfor er opstillet Region Nordjyllands likviditetsbudget for 2018.

Periode/mio. kr.	Likviditet Primo	Bevægelse	Likviditet Ultimo
Januar	749,7	-103,6	646,1
Februar	646,1	113,3	759,4
Marts	759,4	-62,0	697,4
April	697,4	56,1	753,5
Maj	753,5	180,8	934,3
Juni	934,3	-371,5	562,8
Juli	562,8	110,5	673,3
August	673,3	192,7	866,0
September	866,0	-18,1	847,9
Oktober	847,9	37,6	885,5
November	885,5	124,5	1010,0
December	1010,0	-298,0	712,0

Samlet likviditetsvirkning for budget 2018	-37,7
---	--------------

Bilag

Bilag 1 - Vedr. økonomiaftale om regionernes økonomi for 2018

Aftalen er tidligere udsendt til alle regionsrådsmedlemmer, men kan også findes Danske Regioners hjemmeside:

<http://www.regioner.dk/media/5036/aftale-om-regionernes-oekonomi-for-2018.pdf>

Bilag 2 - Resultatopgørelse

SUNDHED 1.000 kr.	Regnskab for 2016	Korrigeret budget for 2017	Budget 2018
Bloktilskud fra staten (incl. kompensationsordning mv.)	-9.378.012	-9.803.992	-9.651.576
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-1.823.577	-1.735.283	-2.067.400
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten	-138.684	-141.300	-143.500
Tilskud til bløderudligningsordningen			
Indtægter	-11.340.273	-11.680.575	-11.862.476
Nettodriftsomkostninger	11.029.952	11.342.842	11.593.275
Andel af fælles formål og administration	155.902	176.012	180.638
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	-154.419	-161.721	-88.563
Andel af finansielle indtægter		30.400	30.400
Andel af finansielle omkostninger	-31.605	-11.789	-14.359
Resultat før ekstraordinære poster	-186.024	-143.110	-72.522
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat	-186.024	-143.110	-72.522

SPECIALSEKTOREN 1.000 kr.	Regnskab for 2016	Korrigeret budget for 2017	Budget 2018
Takstbetalinger vedr. det sociale område	-687.271	-691.364	-661.735
Takstbetalinger vedr. specialundervisning	-13.035	-11.782	-11.424
Indtægter	-700.306	-703.146	-673.159
Nettodriftsomkostninger	677.529	678.216	645.130
Andel af fælles formål og administration	12.496	13.141	13.670
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	-10.281	-11.789	-14.359
Andel af finansielle indtægter			
Andel af finansielle omkostninger	10.723	11.789	14.359
Resultat før ekstraordinære poster	442	0	0
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat	442	0	0

REGIONAL UDVIKLING 1.000 kr.	Regnskab for 2016	Korrigeret budget for 2017	Budget 2018
Bloktilskud fra staten	-247.200	-246.648	-247.464
Udviklingsbidrag fra kommunerne	-75.240	-77.208	-78.357
Indtægter	-322.440	-323.856	-325.821
Nettodriftsomkostninger	313.717	319.265	321.116
Andel af fælles formål og administration	4.400	4.546	4.705
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	-4.323	-45	0
Andel af finansielle indtægter			
Andel af finansielle omkostninger			
Resultat før ekstraordinære poster	-4.323	-45	0
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat	-4.323	-45	0

Bilag 3 – Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelse budget 2018	Sundhed	Special- sektor	Regional udvikling	I alt
Årets resultat	72.522	0	0	72.522
Likviditetsændringer til resultatet				
+ afskrivninger	289.417	28.820		318.237
+ intern forrentning		14.359		14.359
+ varebeholdning primo				
- varebeholdning ultimo				
+ feriepenge ultimo	54.609			54.609
- hensættelse til pension primo				
+ hensættelse til pension ultimo	46.000	3.289		49.289
- andre reguleringer primo				
+ andre reguleringer ultimo	-143.578	408	144	-143.026
A. Likviditetsændring af årets resultat	246.448	46.876	144	293.468
Likviditetsændringer vedr. investeringer				
- køb af immaterielle aktiver				
+ salg af immaterielle aktiver				
- køb af materielle aktiver	-939.300	-62.300		-1.001.600
+ salg af materielle aktiver				
+ øvrige forhold				
B. Likviditetsvirkning af investeringer	-939.300	-62.300		-1.001.600
C. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat+A+B)	-620.330	-15.424	144	-635.610
Likviditetsreguleringer til fælles og finansieringsposter				
+ forskydninger i kortfristede tilgodehav.				-163.964
+ forskydninger i kortfristet gæld				179.115
+ optagelse af eksterne lån				125.300
- afdrag på eksterne lån				-190.025
- forrentning af interne lån				-14.359
- hensættelser til kvalitetsfundsprojekter				-117.100
+ forbrug af tidligere hensættelser til kvalitetsfundsprojekter				700.000
+ øvrige finansielle poster (tjenestemandspen.)				78.905
D. Likviditetsvirkning af fælles og finansieringsposter				597.872
E. Årets samlede likviditetsvirkning (A,B,C,D)				-37.738
F. Likvider, primo budgetåret				749.700
G. Likvider, ultimo budgetåret (E+F)				711.962

Bilag 4 – Retningslinjer for administration af bevillinger

1. Indledning

Region Nordjyllands retningslinjer for administration af bevillinger angiver Regionens overordnede regelsæt i forhold til budgetlægning, økonomistyring og økonomisk forvaltning af de afgivne bevillinger. Retningslinjerne skal dermed støtte op omkring den bedst mulige udnyttelse af Regionens økonomiske ressourcer.

Den økonomiske styring lægger sig op af Regionens målsætninger omkring værdibaseret ledelse – og dermed er der en udstrakt grad af delegering af kompetence og ansvar til de enkelte driftsområder og ledelser.

Vedtagelsen af budgetloven (juni 2012) har dog samtidig skærpet de centrale krav til den regionale økonomistyring. Budgetloven indebærer, at såvel budget som regnskab skal overholde fastsatte udgiftslofter. Omvendt er det fra et regionalt synspunkt vigtigt, at de midler der stilles til rådighed for Region Nordjylland også kommer i anvendelse – for at sikre den bedst mulige service for nordjyderne.

Dette fordrer særligt, at Regionens regelsæt på det økonomiske område bidrager til, at eventuelle mer- og mindreforbrug synliggøres så tidligt som muligt, så der kan træffes de nødvendige foranstaltninger.

I forhold til Speciaalsektoren gælder der på nogle områder et særligt regelsæt. Dette skal ses i lyset af, at aktiviteterne indenfor Speciaalsektoren er reguleret i rammeaftalerne, hvor der kan være aftalt særlige "spilleregler" med kommunerne. *På den baggrund vil der ske tilføjelser til det generelle regelsæt – tilføjelserne er på nuværende tidspunkt under udarbejdelse.*

Retningslinjerne for administration af bevillingerne indgår i Regionens samlede økonomiske regelsæt i form af "kasse- og regnskabsregulativet".

De centrale krav til den regionale budgetlægning og bevillingsstyring er fastsat i regionernes budget- og regnskabssystem.

Fremadrettet vil retningslinjerne blive justeret en gang årligt og godkendt i forbindelse med budgetvedtagelsen.

2. Generelle kompetenceregler

Forretningsudvalget fastlægger procedurer og tidsplan for vedtagelsen af det kommende års budget.

Regionsrådet er den bevillingsafgivende myndighed. Regionsrådet træffer beslutning om bevillingsniveauet og dermed den dispositionsfrihed, som er overladt bevillingshaveren i forvaltningen af det pågældende område på Regionsrådets vegne.

Regionsrådet vedtager års- og flerårsbudgettet, herunder investeringsoversigten for anlægsområdet.

For en nærmere gennemgang af Regionens kompetenceregler på det økonomiske område henvises til bilag 1.

3. Bevillinger - drift

En *driftsbevilling* er en bemyndigelse fra Regionsrådet til at afholde driftsudgifter/omkostninger til et nærmere angivet formål – herunder oppebære indtægter af specifik angivet art – indenfor de afsatte økonomiske rammer og i overensstemmelse med de generelle vilkår (og målsætninger), hvortil bevillingen er givet.

Myndigheden til at afgive bevillinger ligger utvetydigt hos Regionsrådet – og kan som hovedregel ikke uddelegeres.

De regionale bevillinger er underopdelt i en række budgetområder, hvortil der er knyttet et konkret budgetansvar. Det betyder, at et éntydigt budgetansvar er fordelt på dele af den samlede bevilling. I praksis opfattes disse budgetansvarsområder som bevillinger, idet de budgetansvarlige forventes at føre en tæt dialog med administrationen om den løbende forbrugsopfølgning og budgetoverholdelse. Der gælder imidlertid det særlige forhold, at der på alle bevillinger skal foreligge hjemmel til at afholde (nye) udgifter inden en disposition kan iværksættes. Indenfor de enkelte budgetansvarsområder kan dette imidlertid godt forekomme, såfremt det sikres, at den samlede bevilling ikke overskrides.

Regionens bevillingsniveauer og budgetområder fremgår af bilag 2.

For at opfylde forudsætningerne i budgetloven skal den samlede drift på Sundhedsområdet være i balance efter udgiftsbaserede principper, mens indtægterne på social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde skal være større end eller lig med omkostningerne opgjort efter omkostningsbaserede principper.

Det er sektoradministrationerne indenfor Sundhedsområdet, Speciaalsektoren og Regional udvikling, der samlet set sikrer at deres respektive bevillinger overholdes – eller sørger for at indhente den fornødne bevillingsmæssige dækning indenfor de enkelte regnskabsår. For Administrationens område er det økonomichefen, der varetager det samlede bevillingsmæssige tilsyn.

4. Bevillinger - anlæg

En *anlægsbevilling* er en bemyndigelse fra Regionsrådet til at afholde den samlede udgift, som er forbundet med gennemførelsen af et anlægsarbejde eller en investering, uanset om anlægsarbejdet eller investeringen forventes at strække sig over ét eller flere år.

Det er desuden en betingelse for at kunne udnytte en anlægsbevilling, at der er afsat et *rådighedsbeløb*, som angiver den årlige anlægsudgift ud af den samlede flerårige anlægsbevilling. Rådighedsbeløbet frigives efter ansøgning ved Regionsrådet.

I forbindelse med budgetvedtagelsen godkendes investeringsoversigten, som angiver den planlagte anlægsaktivitet for budgetåret samt overslagsår. Investeringsoversigten viser således de forventede anlægsbevillinger og rådighedsbeløb.

Det samlede anlægsniveau på Sundhedsområdet (ordinært anlæg og kvalitetfundsbyggeri) skal overholde centralt aftalte niveauer jævnfør forudsætninger i budgetloven.

Det påhviler de relevante administrative enheder at sikre, at deres respektive anlægsbevillinger overholdes. Det gælder hovedsageligt Økonomi og Projektsekretariatet for Nyt Aalborg Universitetshospital.

Region Nordjyllands byggeregulativ fastsætter retningslinierne for, hvorledes byggesager påbegyndes, planlægges og styres. Regulativet er gældende for alle byggesager med en anlægsbevilling.

5. Omkostninger kontra udgifter

Regionerne er forpligtet til at budgettere med omkostningsbaserede bevillinger på alle tre aktivitetsområder.

Men samtidig tager økonomaftalerne mellem Regeringen og Danske Regioner (herunder forudsætningerne i budgetloven) fortsat udgangspunkt i udgiftsbaserede principper. Dette betyder også, at den langt overvejende del af den regionale økonomistyring er tilrettelagt efter udgiftsbaserede principper.

Institutionerne er dog samtidig forpligtet til at følge op på såvel udgifter og omkostningselementer i forbindelse med kvartalsrapportering, regnskabsaflæggelse mv.

Der kan ikke omplaceres budgetmidler mellem udgifts- og omkostningskonti.

6. Rammestyring

I Region Nordjylland gælder princippet om rammestyring. Det indebærer, at budgethaveren har ansvaret for en samlet ramme – og at det dermed påhviler den budgetansvarlige, at de materielle målsætninger indenfor den samlede økonomiske ramme i budgettet.

Det betyder ligeledes, at der frit kan omdisponeres mellem "løn" og "øvrig drift" indenfor det gældende budget, såfremt dette vurderes at føre til bedre målopfyldelse, serviceniveau eller budgetoverholdelse.

Rammestyringen medfører også, at den budgetansvarelige har pligt til at tilpasse nettoudgiften til det afsatte niveau, såfremt der forekommer udsving i indtægter.

Budgetansvaret tildeles i udgangspunktet til lederen af den pågældende institution/det pågældende budgetområde. Det er imidlertid muligt for lederen at uddelegere kompetencen til center/afdelingsledere mv. Det påhviler herefter dog fortsat lederen at føre tilsyn med at budgettet overholdes – og de oprindelige materielle målsætninger indfries.

7. Budgetomplaceringer indenfor samme bevilling

Der kan umiddelbart foretages budgetomplaceringer indenfor de givne bevillingsområder uden forudgående politisk godkendelse. Det betyder bl.a., at der umiddelbart kan flyttes budget mellem funktioner, steder og grupperinger indenfor de kontoplan-de, der er tilknyttet bevillingen. Det gælder dog fortsat, at omplaceringerne skal understøtte de materielle målsætninger, der er opsat for bevillingen.

Idet sygehusområdet i Region Nordjylland udgør én samlet bevilling, er der i Region-en en forholdsvis vid mulighed for at omplacere på tværs af enheder og Sund-hedsområdets fællesbudget uden forudgående politisk behandling. Ligeledes gæl-der indenfor bevillingerne på Speciaalsektoren og Regional Udvikling, at der fra ad-ministrativt niveau kan ske budgetomplaceringer på tværs med henblik på at sikre de vedtagne målsætninger på området.

Det vil dog på alle områder blive forudsat, at der i forbindelse med større omplace-ringer mellem enheder – som kan have relevans for opgaveløsningen - forelægges til politisk behandling selvom der ikke er tale om bevillingsmæssige tilpasninger.

8. Tillægsbevillinger

Regionsrådet har mulighed for i løbet af året at meddele tillægsbevillinger til såvel drifts- som anlægsbevillinger. Foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgif-ter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, må ikke iværksættes, før Regionsrådet har meddelt den fornødne bevilling. Denne bestem-melse indebærer samtidig, at en bevillingsoverskridelse kræver forudgående til-lægsbevillingsafgivelse af Regionsrådet.

Ansøgninger om tillægsbevillinger vil som hovedregel blive forelagt for Regionsrådet i forbindelse med kvartalsrapporteringen.

Undtaget fra bestemmelsen er dog foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller an-den bindende retsforordning – disse kan i fornødent omfang iværksættes uden Regi-onsrådets forudgående bevilling, men bevilling skal da indhentes snarest muligt.

Lov- og cirkulæreændringer i løbet af budgetåret (midtvejsreguleringen) betragtes som tillægsbevillinger – både i forhold til udgiftsside og finansiering.

Generelt gælder det, at afgivelse af tillægsbevillinger (uden finansieringsanvisning) er svært foreneligt med forudsætningerne i budgetloven. Med en tillægsbevilling kan der således afholdes udgifter, som ligger udover Regionens samlede udgiftsloft med mulige sanktioner til følge.

9. Overførsel af mer- og mindreforbrug mellem budgetår

For at sikre institutionerne i Region Nordjylland de bedst mulige betingelser for at løse og realisere aftalte opgaver og mål er der mulighed for overførsel af budget mellem årene. Overførsel af mindreforbrug har således til formål at sikre den mest hensigtsmæssige anvendelse af de afsatte midler og skal dermed understøtte en langsigtet økonomisk styring og prioritering. Omvendt vil et merforbrug i et budgetår automatisk blive overført til det næste – og dermed reduceres den økonomiske ramme for den pågældende institution.

Med vedtagelsen af budgetloven har det dog været nødvendigt at skærpe det hidtidige regelsæt. Det skyldes, at overførsel af mindreforbrug vil lægge pres på budgettet i det kommende år, hvor der med budgetloven er aftalt et samlet udgiftsloft. Der gives med andre ord bevilling til at afholde udgifter, som ligger udover Regionens samlede ramme.

Skærpelsen indebærer særligt, at den automatiske overførselsadgang er nedsat fra 1,0% til 0,5%, ligesom der lægges skarpere krav til grund ved ansøgning om overførsler udover den automatiske overførsel.

Det nye regelsæt indeholder følgende elementer:

1. Mindreforbrug op til 0,5% af den pågældende institutions budget overføres automatisk.
2. Merforbrug overføres automatisk. I helt særlige tilfælde kan der ansøges og bevilges fritagelse herfor af Regionsrådet.
3. Herudover kan uforbrugte budgetbeløb, efter ansøgning, genbevilliges via tillægsbevilling af Regionsrådet. Regionsrådets behandling af disse ansøgninger vil først ske, når regnskabsresultat tilnærmelsesvis er kendt – og kun i det omfang, at der vurderes at være tilstrækkeligt økonomisk råderum.

Generelt gælder det, at følgende forudsætninger skal være opfyldt i forbindelse med overførsel af mindreforbrug:

- Overførslen vedrører en konkret aktivitet – og formålet kan accepteres. Det kan fx være forsinkelser i besluttede projekter.
- Institutionen/afdelingen har opfyldt sine aktivitetsforudsætninger
- Der er ikke tale om et tilfældigt opstået mindreforbrug.

Overførsel af mindreforbrug vedrørende anlægsområdet forudsætter også ansøgning til Regionsrådet.

Overførselsansøgninger indkaldes ultimo budgetåret og behandles i Regionsrådet i januar/februar måned.

Det bemærkes, at overførselsreglerne fremadrettet må forventes at have en mere dynamisk karakter end tidligere. En række faktorer, herunder særligt "udsigten" for den regionale økonomi i det kommende år, kan således betyde, at der vil være behov for løbende ændringer af regelsættet.

10. Tilsagnsbudgettering

På det regionale udviklingsområde er det i forbindelse med implementeringen af budgetloven fastsat et særligt regelsæt omkring håndtering af projekttilsagn.

Indenfor områderne kulturel virksomhed, erhvervsudvikling og uddannelse budgetteres og udgiftsføres tilsagn om tilskud med hele det beløb, der gives tilsagn for i det år, hvor retligt bindende tilsagn gives. Det gælder uanset om en del af udbetalingen falder i senere år.

For sådanne projekter er det således ikke nødvendigt at overføre midler, der endnu ikke er udbetalt, mellem budgetårene.

Udbetalingen sker fra Regionens balance.

11. Økonomi- og aktivitetsrapportering

Af hensyn til at sikre opfølgning på budget, økonomi og aktivitet er der tilrettelagt et løbende rapporteringsspor til hhv. den administrative og politiske ledelse. Rapporteringen tager afsæt i, at alle budgetansvarlige udarbejder kvartalsrapporter på deres respektive områder, som siden fremsendes til Økonomi.

Det påhviler Økonomi på baggrund af disse rapporteringer at afstemme budgetter, efterprøve forbrugsforventninger, og siden udarbejde en samlet kvartalsrapport omfattende Regionens samlede økonomiske engagementer. Dette indebærer, at der rapporteres på samtlige bevillingsområder.

På de områder, hvortil der er knyttet særlige målsætninger i form af krav til aktiviteter, ydelser, eller særlige servicemål indgår disse i den kvartalsvise rapportering.

Regionerne er forpligtet til kvartalsvist at aflevere oplysninger om det forventede regnskab til de centrale myndigheder, herunder særligt Økonomi- og Indenrigsministeriet. Det forudsættes, at oplysningerne er så opdaterede som muligt – og derfor er det nødvendigt, at Region Nordjylland løbende sikrer en hurtigt proces omkring den kvartalsvise opfølgning.

Tidsplanen for kvartalsopfølgningen besluttet hvert år af Forretningsudvalget.

På udvalgte dele af Sundhedsområdet udarbejdes desuden en månedlig forbrugsopfølgning, som er et "rent" udtræk af bogførte udgifter fordelt på de udvalgte budgetområder. Opgørelsen udsendes til Regionsrådet til orientering.

Den månedlige forbrugsopfølgning er et supplement til den kvartsvise rapportering, således at Regionsrådet kan opnå en bedre og hyppigere indsigt i den økonomiske status og udvikling på større områder i Regionens økonomi.

Økonomichefen har bemyndigelse til løbende at kvalitetssikre og tilpasse den månedlige forbrugsopfølgning, således at Regionsrådet løbende kan sikres involvering i de - økonomisk set – mest relevante områder.

De beskrevne rapporteringer er alene den rapportering, der foretages til det administrative og politiske niveau. Det forudsættes i tilknytning hertil, at de enkelte budgetansvarlige fører en tæt økonomisk opfølgning – der sikrer, at alle med delegeret budgetansvar fører et betryggende tilsyn med forbrug og aktivitet på de relevante områder.

12. Indtægtsdækket virksomhed

Institutioner i Region Nordjylland har mulighed for at iværksætte eksternt finansierede aktiviteter i form af indtægtsdækket virksomhed.

Mulighederne er dog forholdsvis begrænsede jf. den myndighedsfuldmagt, som regionerne er omfattet af. Heri indgår, at regionerne kan foretage visse dispositioner, hvis disse vurderes nødvendige for at varetage de opgaver, som regionerne er pålagt. Begrebet myndighedsfuldmagt er udtryk for de dispositioner, som Regionen kan foretage uden særskilt lovhjemmel. Der kan indenfor dette begreb være tale om dispositioner, der er begrundet i hensyn til at undgå værdispild dvs. udnyttelse af overskudskapacitet og biprodukter, selvom dette ikke er specifikt reguleret i den enkelte sektorlovgivning.

Regionens opnåelse af indtægter ved salg af varer eller tjenesteydelser mv. skal således være som led i udnyttelse af overskudskapacitet eller biprodukter begrundet i hensynet til at undgå værdispild.

I det omfang, at institutionerne i Region Nordjylland ønsker at gøre brug af disse muligheder – gennem oprettelse af aktiviteter defineret som indtægtsdækket virksomhed - skal der udarbejdes en ansøgning til Økonomi. I det omfang, at aktiviteten kræver øget personalenormering skal der ligeledes ske politisk godkendelse.

Ansøgningen om indtægtsdækket virksomhed udarbejdes i samarbejde med det pågældende driftsområdes sektoradministration og eventuelt med bistand fra Økonomi. Ansøgningen skal fornys og godkendes hvert tredje år af Forretningsudvalget og skal indeholde en redegørelse for den indtægtsdækkede virksomheds:

- Formål og omfang (operationelt/målbart)
- Budget, herunder budgetforudsætninger
- Personalenormering
- Pris- og omkostningsberegninger
- Varighed

- Evt. praktisk udførelse

For en nærmere beskrivelse af formkravene til ansøgningen, henvises til pjecen "Indtægtsdækket virksomhed i Region Nordjylland", som kan findes på personale-net.

Godkendelsen af den indtægtsdækkede virksomhed gælder for tre år ad gangen. Den indtægtsdækkede virksomhed skal som udgangspunkt udvise balance eller overskud, når de tre års resultater sammenlægges. Der kan således godt være underskud i to af de tre regnskabsår.

Efter udløbet af regnskabsåret udarbejdes et årsregnskab vedr. de indtægtsdækkede aktiviteter, bestående af følgende elementer:

+	Den indtægtsdækkede virksomheds samlede driftsomkostninger, brutto
+	Generalomkostningstillæg (træk på administrative fællesfunktioner mv.)
-	Indtægter (antal ydelser x pris)
=	Årsregnskab for den indtægtsdækkede virksomhed (over-/underskud)

Årsregnskabsresultatet vil - uanset om det er et overskud eller et underskud - automatisk overføres til en statuskonto. Dette gentages i de tre godkendte år, hvorefter der er akkumuleret et over- eller underskud, der skal optages i områdets driftsregnskab i det efterfølgende år.

Dette over- eller underskud står den enkelte institution/område til regnskab for. Et eventuelt overskud deles fx med en andel til hele området, en andel til moderinstitutionen og eventuelt en andel, der kan indskydes i ansøgningen om en ny treårig periode med indtægtsdækket virksomhed. Håndteringen af over- og underskud afklares nærmere ifm. ansøgningen.

Et eventuelt akkumuleret underskud vil derimod skulle afholdes af den enkelte institution/område.

13. Indkøbs- og udbudspolitik

Region Nordjyllands indkøbs- og udbudspolitik fastlægger, at Regionen skal fremstå som en effektiv, professionel og konkurrencedygtig serviceudbyder på Sundhedsområdet. Hensigtsmæssige indkøb og udbud er et væsentligt parameter for, at Regionen kan udvikle og drive det nordjyske sundhedsvæsen, så borgerne har adgang til et effektivt sundhedsvæsen med fokus på patientsikkerhed.

Indkøbskontoret i Økonomi har til opgave at servicere alle Regionens institutioner. Indkøbskontoret har ansat personale med indkøbsmæssig baggrund, hvilket sikrer, at indkøbene sker på et kvalificeret grundlag. Desuden har indkøberne et betydeligt kendskab til markedet, leverandørerne og produkterne.

Indkøbskontoret har et fælles Centrallager fra hvilket, der leveres varer til alle Regionens institutioner.

Som udgangspunkt skal alle varer indkøbes gennem Indkøbskontoret. De enkelte institutioner kan gennem det elektroniske bestillingssystem ILS-online bestille alle de nødvendige standardvarer. Specialvarer bestilles ved henvendelse til Indkøbskontoret, der sørger for indkøb og levering.

Ved større anskaffelser, og i tilfælde hvor Regionen indkøber større partier, skal EUs udbudsregler anvendes. Det anbefales, at Indkøbskontoret og/eller Juridisk kontor kontaktes, hvis der er behov for EU-udbud/ved vurdering af, om der skal gennemføres EU-udbud.

Indkøbskontoret og Juridisk kontor bistår med vejledning omkring gældende udbudsregler.

Regionens indkøbs- og udbudspolitik samt relevante vejledninger kan findes på PersonaleNet.

14. Leasing af større anskaffelser

Det kræver særlig opmærksomhed, når der på Regionens vegne indgås bindende aftaler, der forpligtiger Regionen økonomisk, eventuelt for en længere periode.

Ved større anskaffelser, som fx institutionsbusser, kopimaskiner og lignende, indgår ofte overvejelser om leasingfinansiering. Fordelen ved leasingfinansiering er, at udgiften kan fordeles over en længere periode. Ulempen er, at man i flere år fremover er bundet af en leasingudgift, *der skal afholdes indenfor den afsatte budgetramme.*

Leasingformen bør normalt ikke anvendes ved enkeltanskaffelser under 250.000 kr.

Leasingkontrakter til beløb over 5 mio. kr. skal godkendes af Regionsrådet.

Ved indgåelse af leasingkontrakter over 0,5 mio. kr. *skal* der rettes henvendelse til Økonomi med henblik på koordinering i forhold til Regionens samlede leasingaktiviteter.

15. Køb, salg og leje af lokaler og ejendomme

Køb og salg af Regionens ejendomme kræver endelig godkendelse i Regionsrådet

I forhold til indgåelse af lejeaftaler skal der skelnes mellem følgende:

- Lejeaftaler, hvor den skønnede opførelsesudgift – eller den offentlige ejendomsvurdering – er større end 5 mio. kr., kræver godkendelse i Regionsrådet.

- Lejeaftaler, hvor den skønnede opførelsesudgift – eller den offentlige ejendomsvurdering – er mindre end 5 mio. kr., kan godkendes i Forretningsudvalget.

Det følger af lovgivningen, at der ved Regionens leje af ejendomme, når lejemålets værdi opgjort som udgangspunkt efter den skønnede opførelsesomkostning for tilsvarende ejendom overstiger 5 mio. kr., skal ske deponering af en sum svarende til den skønnede opførelsessum. Dette skal beslattes af Regionsrådet.

Alle lejekontakter skal forelægges Bygninger og Anlæg, Økonomi, der sikrer ensartethed, og styrer kontrakterne igennem administrationen og frem til den endelige politiske godkendelse.

Bilag 1: Kompetencefordeling på økonomiområdet

B = Besluttende instans I = Indstillende instans	Regions- rådet	Forretnings- udvalget	Administra- tionen
Budget			
1. Fastlæggelse af budgetprocedurer		B	I
2. Bevillingsniveau	B	I	I
3. Års- og flerårsbudget	B	I	I
4. Økonomifølgning	B	I	I
5. Overførsel af uforbrugte midler – ud over automatisk overførsel	B	I	I
6. Fritagelse for overførsel af merforbrug	B	I	I
7. Tillægsbevillinger – herunder DUT-ændringer eller lovændringer mv., som betyder ændrede udgifter/indtægter	B	I	I
8. Omplacering mellem bevillinger herunder mellem drifts- og investeringssiden.	B	I	I
Regnskab og revision			
9. Regnskab for regionen	B	I	I
10. Regnskaber vedr. investeringsprojekter over 10 mio. kr.	B	I	I
11. Revisionsberetninger	B	I	I
12. Antagelse af revision	B	I	I
Særligt vedrørende investeringssiden			
13. Investeringsoversigt incl. anskaffelsespuljen	B	I	I
14. Omprioritering mellem projekter og udmøntning af pulje på investeringsoversigten	B	I	I
15. Bevillinger til nye projekter i budgetåret i forhold til investeringsoversigten og tillægsbevillinger til projekter	B	I	I
16. Udmøntning af bevillinger til projekter og anskaffelser opført i investeringsoversigten med totaludgift på 5 mio. kr. eller derover	B	I	I
17. Køb og salg af fast ejendom	B	I	I
Særligt vedrørende driftssiden			
18. Udmøntning af vedligeholdelses- og arbejdsmiljøpuljer			B
19. Modtagelse af donationer i form af arv eller gaver af værdi 100.000 kr. eller derover, som ikke kræver tillægsbevilling		B	I
20. Modtagelse af donationer i form af arv eller gave af værdi under 100.000 kr., som ikke kræver tillægsbevilling			B
21. Modtagelse af donationer i form af tilskud e.l. til forskning og udvikling fra private midler, som ikke kræver tillægsbevilling			B
22. Eksternt finansierede projekter med øget personalenormering – eksempelvis via statslige midler		B	I
23. Eksternt finansierede projekter uden øget personalenormering			B
24. Indtægtsdækket virksomhed med øget personalenormering		B	I
25. Indtægtsdækket virksomhed uden øget personalenormering			B
26. Udmøntning af centrale lønpuljer		B	I
27. Indgåelse af lejemål over bagatelgrænsen(1)	B	I	I
28. Indgåelse af lejemål under bagatelgrænsen		B	I
29. Leasingkontrakter over bagatelgrænsen (2)	B	I	I
30. Driftsoverenskomster med og vedtægter for selvejende institutioner (3)	B	I	I
31. Låneoptagelser, garantiforpligtelser o.l.	B	I	I
32. Udbud over bagatelgrænsen (4)	B	I	I
Fastsættelse af generelle politikker og retningslinier på det økonomiske område			
33. Kasse- og regnskabsregulativet - økonomiguide	B	I	I
34. Politik for forsikringstegning og risikostyring	B	I	I
35. Politik vedrørende udbud og udlicitering	B	I	I
36. Politik vedrørende indkøb	B	I	I
37. Byggestyringsregler	B	I	I
38. Principper for fastlæggelse og administration af takster vendt mod borgerne	B	I	I
39. Fastlæggelse af afgifter, gebyrer o.l. vendt mod borgerne	B	I	I

Note 1: Dvs. lejemål, hvor den skønnede opførelsesudgift – eller offentlige ejendomsvurdering – overstiger 5 mio. kr. og dermed udløser deponeringspligt jf. lånebekendtgørelsen.

Note 2: Dvs. leasingkontrakter, hvor den samlede værdi af de leasede genstande overstiger 5 mio. kr.

Note 3: Mindre væsentlige ændringer i gældende driftsoverenskomster og vedtægter kan besluttes af administrationen.

Note 4: Se særskilt kompetenceskema vedrørende udbud.

Bilag 2: Bevillingsniveauer

HOVEDOMRÅDE	BEVILLING	BUDGETOMRÅDER
SUNDHED	Hospitalsområdet	<i>Hospitalerne</i> Aalborg Universitetshospital Regionshospital Nordjylland Psykiatrien <i>Tværgående drift</i> Sundhedsydelse i Specialsektoren Revaliderings- og Rehabiliteringscenter for flygtninge Forskning/projekter finansieret af eksterne midler Patienter i eget hjem Hospice Den præhospitale virksomhed Sygehusapoteket Sundheds IT Centrallager Indtægtsdækket Virksomhed <i>Samhandel og privatområdet</i> Behandling af nordjyske patienter i andre regioner Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske sygehuse Behandling af patienter på privathospitaler m.v. <i>Fællesudgifter, projekter og puljer</i> Projekter Fællesudgifter
	Patientforløb - Praksis	Sygesikringsudgifter, herunder medicin
	Central Administration	Patientforløb HR Økonomi IT Forbedring, kvalitet af kommunikation Erhvervsboliger Fællesudgifter og puljer
	Renter	Nettorenteudgifter
	Finansiering	Bloktiskud Kommunal medfinansiering Statsligt aktivitetsbidrag Lånoptag mv.

HOVEDOMRÅDE	BEVILLING	BUDGETOMRÅDER
SPECIALEKTOREN	Institutionsdrift	Neurocenter Østerskoven Bostedet Brovst Bostedet Kærvang Bostedet Skovvænget Bostedet Solsiden Bostedet Vestervang Bostedet Hadsund Center for Døvblindhed og Høretab Den Sikrede Institution Kompasset Forsorgshjemmet Aas Institut for Syn og Hørelse Rehabiliteringscenter Strandgården Specialbørnehjemmene Sødisebakke VISO Indtægtsdækket virksomhed Fællesudgifter til Institutionsdrift Takstindtægter og øvrig finansiering
	Central Administration	Sektoradministration
REGIONAL UDVIKLING	Trafiksekskab	Tilskud til Nordjyllands Trafiksekskab, herunder statsligt anlægstilskud
	Jordforening	Oprensning og administration
	Øvrige regionale aktiviteter	Særlige initiativer Vækstforum Undervisning og kultur Analyser og internationalt arbejde Sektoradministration
	Tjenstemandspensioner	Regionens forpligtigelse ift. Nordjyske Jernbaner
	Finansiering	Bloktilskud Kommunalt udviklingsbidrag
FÆLLESADMINISTRATION (konto 4)	Fællesadministration	HR Økonomi IT Regionshuset Politisk sekretariat samt Jura og forsikring Forbedring, kvalitet og kommunikation Direktion Regionsrådet Tilskud til Danske Regioner IT-drift Fællesudgifter og puljer
ANLÆGSOMRÅDET	Sundhedsområdet	Anlægsaktiviteter på Sundhedsområdet Kvalitetsfundsprojektet NAU
	Specialektoren	Anlægsaktiviteter indenfor Specialektoren

Bilag 5 - Takster – Sundhedsområdet

Salg til private

Reglerne om salg af sundhedsydelser til privatpersoner er reguleret i bekendtgørelse nr. 62 af 20. januar 2010, og mulighederne for salg af sundhedsydelser til privatpersoner er meget begrænsede.

Bekendtgørelse nr. 905 af 1. juli 2011 regulerer i hvilket omfang Regionens sygehuse kan drive patienthoteller, cafeteria og kiosker. Driften skal ske på markedsvilkår.

Udover det, der er reguleret i bekendtgørelsen, kan der i begrænset omfang sælges ydelser, hvis det må betragtes som samfundsøkonomisk uforvarligt og/eller uhensigtsmæssigt at undlade at sælge ydelsen, og det i øvrigt ligger indenfor de formål, som sundhedsloven regulerer.

Region Nordjylland sælger følgende ydelser til private:

Radiologi			
Ydelse		Takst (kr., incl. moms)	Enhed
CD/DVD		271,00	
Gynækologi/Obstetrik			
Ydelse		Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Ultralydsbillede (gravide)		62,50	
Overnatning			
Ydelse		Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Aalborg Universitetshospital			
Fædre, Barselshotel	Incl. morgenmad	Gratis	
Pårørende, Patienthotel, voksen	Incl. morgenmad	250,00	Pr. overnatning
Pårørende, Patienthotel, barn 4-12 år	Incl. morgenmad	125,00	Pr. overnatning
Værelse, Sdr. Skovvej, 1 overnatning	Uden opredning	150,00	Pr. overnatning
Værelse, Sdr. Skovvej, 1 overnatning	Med opredning	225,00	Pr. overnatning
Regionshospital Nordjylland			
Værelse, Frederikshavn		200,00	Pr. overnatning
Mad			
Ydelse		Takst (kr.)	Enhed
Aalborg Universitetshospital			
Fædre, Barselshotel		*	
Pårørende, Patienthotel		*	
Mad til fædre med børn indlagt på neonatalafdeling		*	
Aalborg Universitetshospital, Himmerland			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
Regionshospital Nordjylland, Hjørring			
Fædre på børneafdeling og fødeafdeling		*	
Regionshospital Nordjylland, Thisted			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
Psykiatrien			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
Hvis pårørende er benævnt som ledsager, er bespisning gratis			
*Takster for mad er beregnet ud fra kostpris samt typen af mad, og kan derfor variere			

Salg til erhvervsdrivende og myndigheder

Bekendtgørelse nr. 905 af 1. juli 2011 regulerer i hvilket omfang Regionens sygehus kan sælge ydelser til erhvervsdrivende og myndigheder. Der kan ske salg af

- Undersøgelser og prøver m.v. til omkostningspris
- Forskning, udvikling, efter- og videreuddannelse og rådgivning til omkostningspris
- Udleje af overkapacitet i form af udstyr og lokaler til markedsværdi

Salg af undersøgelser og prøver mv. er begrænset af, at der ikke må være private virksomheder i regionen, der kan dække efterspørgslen.

Udover det, der er reguleret i bekendtgørelsen, kan der i begrænset omfang sælges ydelser, hvis det må betragtes som samfundsøkonomisk uforvarsomt og/eller uhenigtsmæssigt at undlade at sælge ydelsen, og det i øvrigt ligger indenfor de formål, som sundhedsloven regulerer.

Region Nordjylland sælger følgende ydelser til erhvervsdrivende og myndigheder:

Varmtvandsbassiner		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Aalborg	297,50	Pr. time
Farsø	190,50	Pr. time
Skagen	510,00	Pr. time
Hjørring	519,00	Pr. time
Gymnastiksal		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Hjørring	512,50	Pr. time
Ligsyn		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Ligsyn	274,00	Pr. opgave
Kisteilægning		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Hverdage 7.30 - 15.00	430,00	Pr. opgave
Øvrige tidspunkter	809,00	Pr. opgave
Balsamering		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Balsamering	2.428,00	Pr. opgave
Lodning af zinkkiste		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Lodning af zinkkiste	908,00	Pr. opgave
Afdøde nordjyder hjemsendt fra udlandet		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Afdøde nordjyder hjemsendt fra udlandet	2.162,50	Pr. opgave

Bilag 6 - Takster – Specialsektoren

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Enhed	Bemærkning
Bostedet Brovst	Brovst - Døgnophold	SEL § 107	12	3.281	Døgn	
Bostedet Hadsund	Hadsund, 2B/2D - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	11	2.709	Døgn	
	Hadsund, 2B/2D - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	9	1.886	Døgn	
	Hadsund, 2E/2G - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	11	2.709	Døgn	
	Hadsund, 2E/2G - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	9	1.886	Døgn	
Bostedet Kærvang	Kærvang, Fjorden - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	22	2.511	Døgn	
	Kærvang, Fjorden - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	2	1.748	Døgn	
	Kærvang, Midtbyen - Døgnophold (almen)	ABL § 105	11	1.921	Døgn	
	Kærvang, Midtbyen - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	7	2.139	Døgn	
	Kærvang, Midtbyen - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	2	1.491	Døgn	
	Kærvang, Tranevej - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	5	463	Døgn	
Bostedet Skovvænget	Skovvænget - Døgnophold	SEL § 108	16	1.952	Døgn	
	Skovvænget - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	6	2.554	Døgn	
	Skovvænget - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	2	1.778	Døgn	
Bostedet Solsiden	Solsiden, Odinsvej - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	12	2.619	Døgn	
	Solsiden, Odinsvej - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	6	1.823	Døgn	
	Solsiden, Teglgården - Døgnophold (almen)	ABL § 105	6	1.823	Døgn	
	Solsiden, Teglgården - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	1	2.277	Døgn	
	Solsiden, Teglgården - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	1	1.585	Døgn	
	Solsiden, Teglhaven - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	8	2.619	Døgn	
	Solsiden, Teglhaven - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	0	1.823	Døgn	
Bostedet Vestervang	Vestervang - Døgnophold	SEL § 108	15	1.846	Døgn	
	Vestervang - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	10	2.447	Døgn	
	Vestervang - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	3	1.703	Døgn	

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Enhed	Bemærkning
Center for Døvblindhed og Høretab	Bøgehuset - Døgnophold	SEL § 66, stk. 1	6	5.614	Døgn	
	Danalien - Døgnophold	SEL § 108	14	3.770	Døgn	
	Danalien - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	0	3.356	Døgn	
	Danalien - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	0	4.380	Døgn	
	Danalien - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	0	6.541	Døgn	
	Kloden - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	7	3.356	Døgn	
	Kloden - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	11	4.380	Døgn	
	Kloden - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	6	6.541	Døgn	
	Planethuset - Aflastning	SEL § 66, stk. 1	2	4.022	Døgn	
	Skoleafd. - Børn med høretab	FSL § 20	3	1.074	Dag	
	Skoleafd. - Børn med høretab (obj. finansieret)	FSL § 20	1	793.598	Styk	
	Skoleafd. - Børn med høretab m. ydr. funk.nedsæt.	FSL § 20	6	1.755	Dag	
	Skoleafd. - Voksne med høretab	LSV § 1	2.520	330	Styk	
	Skoleafd. for døvblinde børn	FSL § 20	6	1.786	Dag	
	Skoleafd. for døvblinde børn (obj. finansieret)	FSL § 20	1	691.636	Styk	
	Skoleafd. for døvblinde voksne	LSV § 1	36	182	Dag	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	31	838	Dag	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud Takst 1	SEL § 104	5	843	Dag	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud Takst 2	SEL § 104	7	1.092	Dag	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud Takst 3	SEL § 104	5	1.853	Dag	
	Ungdomshjemmet - Døgnophold	SEL § 107	11	4.395	Døgn	
Den Sikrede Institution Kompasset	Kompasset - A conto-betaling (obj. finansieret)	SEL § 66, stk. 1	1	8.190.088	Styk	
	Kompasset - Døgnophold	SEL § 66, stk. 1	8	3.977	Døgn	
	Kompasset - Døgnophold (sociale pladser)	SEL § 66, stk. 1	0	6.782	Døgn	
	Kompasset - Undervisning	FSL § 20	6	480	Dag	
Forsorgshjemmet Aas	Aas - Forsorgstilbud	SEL § 110	15	1.939	Døgn	
Institut for Syn og Hørelse	1A Generel rådgivning og information - Høre	SEL §§ 10-12	1	1.171.892	Styk	
	1A Generel rådgivning og information - Syn og ASK	SEL §§ 10-12	1	1.048.683	Styk	
	2A Småbørn (0-6 år) - Syn og ASK	SEL §§ 10-12	900	871	Time	
	2B Skolebørn (6-18 år) Syn og ASK	FSL § 20	2.000	871	Time	
	2C Unge & voksne - Høre	SEL §§ 10-12	7.800	871	Time	
	2C Unge & voksne - Syn og ASK	SEL §§ 10-12	9.800	871	Time	
	2D Børn & voksne - Medicinsk-optisk øjenlidelser	SEL §§ 10-12	960	871	Time	
	2E Voksne med høre-, syns- eller ASK-problemer	LSV § 1	1.027	871	Time	
	3A Hjælpemiddelpulje - Optiske og IThjælpemidler	SEL §§ 112	1	12.514.176	Styk	
	3B Hjælpemiddelpulje - Øvrige synshjælpemidler	SEL §§ 112	1	1.315.046	Styk	
	3C Hjælpemiddelpulje - Uv.mat. og tek.hjælpemidler	FSL § 20	1	549.113	Styk	
Neurocenter Østerskoven	Østerskoven - Erhvervet hjerneskade	SEL § 107	6	4.573	Døgn	
	Østerskoven - Medfødt hjerneskade	SEL § 107	16	4.332	Døgn	
Rehabiliteringscenter Strandgården	Strandgården - Rehabiliteringsophold	SEL § 107	10	4.520	Døgn	

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Enhed	Bemærkning
Specialbørne- hjemmene	Krabben - Aflastning §52, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	0	4.482	Døgn	
	Krabben - Aflastning §52, Målgruppe 2.4	SEL § 66, stk. 1	0	6.642	Døgn	
	Krabben - Aflastning §84, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	0	3.997	Døgn	
	Krabben - Aflastning §84, Målgruppe 2.4	SEL § 66, stk. 1	0	5.187	Døgn	
	Krabben - Døgnophold, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	1	4.634	Døgn	
	Krabben - Døgnophold, Målgruppe 2.4	SEL § 66, stk. 1	6	6.763	Døgn	
	Kvisten - Aflastning §52, Målgruppe 1.3	SEL § 66, stk. 1	0	5.588	Døgn	
	Kvisten - Aflastning §84, Målgruppe 1.3	SEL § 66, stk. 1	0	5.285	Døgn	
	Kvisten - Døgnophold, Målgruppe 1.3	SEL § 66, stk. 1	9	5.761	Døgn	
	Muslingen - Aflastning §52, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.811	Døgn	
	Muslingen - Aflastning §52, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	0	4.217	Døgn	
	Muslingen - Aflastning §52, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.050	Døgn	
	Muslingen - Aflastning §52, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	0	3.811	Døgn	
	Muslingen - Aflastning §52, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	0	4.482	Døgn	
	Muslingen - Aflastning §84, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.224	Døgn	
	Muslingen - Aflastning §84, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	0	3.540	Døgn	
	Muslingen - Aflastning §84, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	0	2.914	Døgn	
	Muslingen - Aflastning §84, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	0	3.224	Døgn	
	Muslingen - Aflastning §84, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	0	3.997	Døgn	
	Muslingen - Døgnophold, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	2	4.011	Døgn	
	Muslingen - Døgnophold, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	1	4.411	Døgn	
	Muslingen - Døgnophold, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	1	3.221	Døgn	
	Muslingen - Døgnophold, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	3	4.011	Døgn	
	Muslingen - Døgnophold, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	1	4.634	Døgn	

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Enhed	Bemærkning
Specialbørne- hjemmene (fortsat)	Nygården - Aflastning §52, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.811	Døgn	
	Nygården - Aflastning §52, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	0	4.217	Døgn	
	Nygården - Aflastning §52, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.050	Døgn	
	Nygården - Aflastning §52, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	0	3.811	Døgn	
	Nygården - Aflastning §52, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	0	4.482	Døgn	
	Nygården - Aflastning §84, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.224	Døgn	
	Nygården - Aflastning §84, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	0	3.540	Døgn	
	Nygården - Aflastning §84, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	0	2.914	Døgn	
	Nygården - Aflastning §84, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	0	3.224	Døgn	
	Nygården - Aflastning §84, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	0	3.997	Døgn	
	Nygården - Døgnophold, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	3	4.011	Døgn	
	Nygården - Døgnophold, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	1	4.411	Døgn	
	Nygården - Døgnophold, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	1	3.221	Døgn	
	Nygården - Døgnophold, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	3	4.011	Døgn	
	Nygården - Døgnophold, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	0	4.634	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §52, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.811	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §52, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	0	4.217	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §52, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.050	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §52, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	0	3.811	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §52, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	0	4.482	Døgn	

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Enhed	Bemærkning
Specialbørne- hjemmene (fortsat)	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.224	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 1.1 (hverdag)	SEL § 66, stk. 1	0	2.941	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 1.1 Pakke A	SEL § 66, stk. 1	0	3.786	Døgn	Afregnes som en pakke á 2 døgn, i alt 7.572
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 1.1 Pakke B	SEL § 66, stk. 1	0	4.349	Døgn	Afregnes som en pakke á 2 døgn, i alt 8.698
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 1.1 Pakke C	SEL § 66, stk. 1	0	3.610	Døgn	Afregnes som en pakke á 3 døgn, i alt 10.830
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	0	3.540	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 1.2 (hverdag)	SEL § 66, stk. 1	0	3.166	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 1.2 Pakke A	SEL § 66, stk. 1	0	4.273	Døgn	Afregnes som en pakke á 2 døgn, i alt 8.546
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 1.2 Pakke B	SEL § 66, stk. 1	0	4.948	Døgn	Afregnes som en pakke á 2 døgn, i alt 9.896
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 1.2 Pakke C	SEL § 66, stk. 1	0	4.025	Døgn	Afregnes som en pakke á 3 døgn, i alt 12.075
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	0	2.914	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.1 (hverdag)	SEL § 66, stk. 1	0	2.715	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.1 Pakke A	SEL § 66, stk. 1	0	3.323	Døgn	Afregnes som en pakke á 2 døgn, i alt 6.646
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.1 Pakke B	SEL § 66, stk. 1	0	3.776	Døgn	Afregnes som en pakke á 2 døgn, i alt 7.552
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.1 Pakke C	SEL § 66, stk. 1	0	3.181	Døgn	Afregnes som en pakke á 3 døgn, i alt 9.543
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	0	3.224	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.2 (hverdag)	SEL § 66, stk. 1	0	2.941	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.2 Pakke A	SEL § 66, stk. 1	0	3.786	Døgn	Afregnes som en pakke á 2 døgn, i alt 7.572
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.2 Pakke B	SEL § 66, stk. 1	0	4.349	Døgn	Afregnes som en pakke á 2 døgn, i alt 8.698
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.2 Pakke C	SEL § 66, stk. 1	0	3.610	Døgn	Afregnes som en pakke á 3 døgn, i alt 10.830
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	0	3.997	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.3 (hverdag)	SEL § 66, stk. 1	0	3.604	Døgn	
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.3 Pakke A	SEL § 66, stk. 1	0	4.780	Døgn	Afregnes som en pakke á 2 døgn, i alt 9.560
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.3 Pakke B	SEL § 66, stk. 1	0	5.609	Døgn	Afregnes som en pakke á 2 døgn, i alt 11.218
	Søhuset - Aflastning §84, Målgruppe 2.3 Pakke C	SEL § 66, stk. 1	0	4.546	Døgn	Afregnes som en pakke á 3 døgn, i alt 13.638
	Søhuset - Døgnophold, Målgruppe 1.1	SEL § 66, stk. 1	3	4.011	Døgn	
	Søhuset - Døgnophold, Målgruppe 1.2	SEL § 66, stk. 1	1	4.411	Døgn	
	Søhuset - Døgnophold, Målgruppe 2.1	SEL § 66, stk. 1	0	3.221	Døgn	
	Søhuset - Døgnophold, Målgruppe 2.2	SEL § 66, stk. 1	3	4.011	Døgn	
	Søhuset - Døgnophold, Målgruppe 2.3	SEL § 66, stk. 1	0	4.634	Døgn	

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Enhed	Bemærkning
Sødisbakke	Bakkebo - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	1	6.969	Døgn	
	Bakkebo - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	2	4.872	Døgn	
	Bakkebo - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	10	3.474	Døgn	
	Bakkebo - Døgnophold Takst 4	SEL § 108	2	2.776	Døgn	
	Bakkebo - Døgnophold Takst 5	SEL § 108	1	2.077	Døgn	
	Bøgedal 1. sal - Døgnophold (almen)	ABL § 105	8	2.072	Døgn	
	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	3	3.317	Døgn	
	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	1	2.811	Døgn	
	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 3 (almen)	ABL § 105	2	2.467	Døgn	
	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 4 (almen)	ABL § 105	1	2.122	Døgn	
	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 5 (almen)	ABL § 105	1	1.434	Døgn	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	55	514	Dag	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 1	SEL § 104	3	857	Dag	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 2	SEL § 104	3	638	Dag	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 3	SEL § 104	3	492	Dag	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 4	SEL § 104	3	347	Dag	
	Højbo - Døgnophold (almen bolig)	ABL § 105	11	2.322	Døgn	
	Højbo - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	1	3.317	Døgn	
	Højbo - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	1	2.811	Døgn	
	Højbo - Døgnophold Takst 3 (almen)	ABL § 105	1	2.467	Døgn	
	Højbo - Døgnophold Takst 4 (almen)	ABL § 105	1	2.122	Døgn	
	Højbo - Døgnophold Takst 5 (almen)	ABL § 105	1	1.434	Døgn	
	Kastanien - Døgnophold (gl.)	SEL § 108	1	2.326	Døgn	
	Kastanien - Døgnophold (ny)	SEL § 108	6	5.447	Døgn	
	Kuben - Døgnophold (ny)	SEL § 108	1	7.676	Døgn	
	Kuben - Døgnophold (tidligere Skovbo)	SEL § 108	3	3.233	Døgn	
	Skovbo - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	8	6.768	Døgn	
	Skovbo - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	3	4.941	Døgn	
	Skovbo - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	13	3.343	Døgn	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	1	7.143	Døgn	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	1	4.994	Døgn	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	1	3.776	Døgn	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 4	SEL § 108	1	3.086	Døgn	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 5	SEL § 108	1	2.742	Døgn	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 6	SEL § 108	8	2.397	Døgn	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 7	SEL § 108	3	2.052	Døgn	
	Skrænten - Døgnophold (almen)	ABL § 105	8	2.645	Døgn	
	Skrænten - Døgnophold (almen) Takst 1	ABL § 105	1	4.468	Døgn	
	Skrænten - Døgnophold (almen) Takst 2	ABL § 105	2	2.633	Døgn	
	Skrænten - Døgnophold (almen) Takst 3	ABL § 105	1	2.174	Døgn	
	Tårnly - Døgnophold (gl.)	SEL § 108	1	7.427	Døgn	
	Tårnly - Døgnophold (ny)	SEL § 108	8	7.812	Døgn	
	Vestergade 18 - Døgnophold	SEL § 108	6	1.603	Døgn	

Bilag 7 - Løn- og prisfremskrivning

Lønfremskrivning:

I budgettet er indarbejdet en lønfremskrivning på 1,52%.

Prisfremskrivning:

I budgettet er indarbejdet følgende prisfremskrivninger:

- Hospitalsområdet og Administrationen 0,97%
- Praksis (Sygesikringsområdet) 0,90%
- Regional udvikling 2,32%